

נחמה

אחת ויחידה

מדריך לעיקרי האמונה

The Heidelberg Catechism

נחמה אחת ויחידה

© 2008 כל הזכויות לתרגום העברי שמורות

להוצאת הגפן, ת"ד 60, ראשל"צ 75100

office@ha-gefen.org.il

www.ha-gefen.org.il

תרגום: דוד צדוק

עריכה, סדר ועיצוב: צוות הגפן

כל המובאות מן הברית החדשה לקוחות מהתרגום החדש

אלא אם כן צוין אחרת.

© כל הזכויות לתרגום החדש של ברית החדשה שמורות

לחברה לכתבי הקודש בישראל

נדפס בדפוס טל, תל אביב

הקדמה

רבים מאתנו חושבים, ובצדק, שמסורת היא דבר טוב כל עוד היא כפופה למרות הכתובים. בעוד שהמסורת היהודית שלנו עתיקת יומין, עתיקה כמעט כמו האנושות עצמה, המסורת המשיחית שלנו בארץ אבותינו צעירה מאוד. המסורת המשיחית הכלל עולמית, לעומת זאת, כלל אינה צעירה, היא קיימת מאז הימים שבהם התהלך אדוננו ישוע על אדמת ארץ ישראל.

במשך דורות רבים הזנחנו את המסורת המשיחית העשירה של הקהילה. מהמסורת היהודית אנו יודעים שלא כל המסורות טובות ומועילות. ניתן לומר זאת גם ביחס למסורת הקהילתית הכלל עולמית. עם זאת, אחרי דורות של התנכרות למסורת המשיחית, אני מאמין שהגענו לנקודה שעלינו להשאיר מאחור את דעותינו הקדומות ולחבוק את המסורת העשירה שסיפק אלוהים לקהילתו במסמכים בעלי ערך כמו המדרש ההידלברגי. זהו קובץ של שאלות ותשובות המציג את עיקרי האמונה המשיחית.

רבים מאתנו חושבים בטעות שביהדות אין עקרונות אמונה. בהיסטוריה שלנו היו כמה וכמה מסמכים שכללו את עקרונות האמונה. המסמך המוכר ביותר הוא שלושה עשר עיקרי האמונה היהודית של הרמב"ם. מעניין שהוא חיבר את העקרונות כפירוש למשנה, שהיא עצמה אוסף הלכות, וככזאת, היא מגדירה את עקרונות היהדות. הרמב"ם מצא שהצהרה שבמסכת סנהדרין 'א' לוקה בחסר, וראה צורך להוסיף עליה. הרמב"ם קרא לעקרונותיו "יסודות ועיקרים", דבר שמצביע על כך שעקרונות אלה אינם כוללים את כל עקרונות היהדות אלא רק את העיקריים שבהם.

בשונה מהרמב"ם, אנחנו מייחסים לכתובים חשיבות עליונה ומאמינים שאין דבר שצריך להוסיף עליהם או לגרוע מהם. עם זאת, אנו זקוקים לשיטה מאורגנת שתעזור לנו לבטא באופן תמציתי את האמונה שלנו ואת הנאמר בכתובים. המדרש מסייע לנו להשיג מטרה זו. באמצעות שאלות ותשובות הוא עוזר לנו לבטא את האמיתות החשובות והבסיסיות ביותר של כתבי הקודש.

בברית החדשה עצמה אנו מוצאים פסוקים המדגימים את החשיבות שיש לביטוי תמציתי של עיקרי אמונתנו. הדוגמה הראשונה והחשובה ביותר מצויה באיגרת הראשונה לקורינתים ט' 3-4: "מסרתי לכם בראש ובראשונה מה שגם קיבלתי, שהמשיח מת בעד חטאינו, לפי הכתובים, נקבר וקם לתחייה ביום השלישי, לפי הכתובים". בפסוקים אלה שאלו השליח מכריז לקהילה בקורינתוס ולקהילה הכלל עולמית על הפעולה המושיעה של ישוע. זאת תמצית הבשורה. אנו מוצאים הכרזה דומה במבוא שבאיגרת אל הרומים א' 3-4.

במהותו, המדרש ההידלברגי הוא תמצית האמונה המשיחית כפי שאנו מוצאים אותה בכתבי הקודש. הוא בנוי משאלות ותשובות, דבר שמקל לזכור את התשובות וגם לחשוב בביקורתיות על השאלות. כל תשובה מלווה בכמה פסוקים המחזקים את דבריה. המדרש,

כמו מסמכים דומים אחרים, עוזר לנו לבטא בקצרה את האמת שמצויה בכתבי הקודש. בדור שבו כל כך הרבה תורות חדשות, מחשבות ורעיונות מתגנבים לקהילה, חשוב להחזיק במסמך שמתמצת עבורנו את מהות הבשורה שאותה לימדו ודרשו אבות הקהילה. המדריך תורגם לעברית ולרוסית בשנת 1794 בסנקט פטרבורג. ככל הידוע לי, מאז לא תורגם המסמך החשוב הזה לעברית, וזהו התרגום החדש הראשון. אני מודה לחברים שטרחו רבות כדי להשיג את העותק האחד והיחיד של התרגום הישן.

כיצד להשתמש במדריך?

אתם בוודאי שואלים את עצמכם אחרי שקראתם את המבוא, כיצד להשתמש במדריך. המדריך יכול להועיל רבות כאשר אנחנו מנסים ללמד את ילדינו את עקרונות האמונה המשיחית. אנחנו יכולים לקרוא יחד את השאלות והתשובות ולבחון את הכתוב באמצעות הפסוקים שמתייחסים לכל שאלה. כמו כן, המדריך יעזור לנו, המבוגרים, להבין טוב יותר את עקרונות האמונה המשיחית. הוא יעזור לנו גם במאמצינו לבשר את הבשורה כאשר אנו מנסים להבהיר לאחרים את התורות החשובות על הישועה והאמונה. לבסוף, אזכיר את התועלת שהקהילה יכולה להפיק מהמדריך. קהילות רבות בעולם משתמשות בו ובמסמכים דומים בתור כלי ללימוד כתבי הקודש והכנת דרשות. קהילות בארה"ב ובהולנד משתמשות בהם באספות ערב כדי ללמד את עקרונות האמונה. המדריך הזה הוא כלי מצויין לחיזוק הקהילה, במיוחד כי כל תשובה מלווה בפסוקים שעזרו למחברים להבהיר היטב את האמיתות של כתבי הקודש. תפילתי היא שתרגום המדריך לעברית יעשיר את גוף המשיח בארץ ויסייע לנו להבין את תמצית האמונה המשיחית.

הכבוד לאלוהים לבדו!

דוד צדוק

המדריך ההידלברגי פורסם לראשונה בהידלברג שבגרמניה בשנת 1563. הוא נועד להדריך את הקהילות בחלקה של "האמפריה הרומית הקדושה" הידוע גם בשם פלטינט. במחוז הזה שלט אז הנסיך פרידריך השלישי, והקשיים הפוליטיים והמהומות הדתיות של אותם זמנים לא פסחו עליו. הרפורמציה הפרוטסטנטית לא הצליחה לחולל שינויים בקהילות כפי שציפתה, וגרמה למחלוקות בקהילות, לתסיסה ואפילו למלחמה בכמה מדינות.

הנסיך, בדומה לרפורמים רבים, ראה את עצמו כממשיך דרכו של המלך יאשיהו. גם הוא חש שדבר אלוהים קם לתחייה אחרי שאבד והוזנח במשך שנים רבות. יאשיהו אמר: "כי גדולה חמת ה' אשר היא ניצתה בנו על אשר לא שמעו אבותינו על דברי הספר הזה לעשות ככל הכתוב עלינו" (מל"ב כ"ב 13). הנסיך האמין שחייהם של בני אלוהים צריכים להשתנות בהתאם לדבר אלוהים. פרידריך עשה כדוגמת יאשיהו: "ויעמוד המלך על העמוד ויכרות את הברית לפני ה' ללכת אחר ה' ולשמור מצוותיו ואת עדותיו ואת חוקותיו בכל לב ובכל נפש, להקים את דברי הברית הזאת הכתובים על הספר הזה. ויעמוד כל העם בברית" (מל"ב כ"ג 3).

פרידריך מינה את זכריה אורסיניוס, תיאולוג נכבד, ואת קספר אוליביאנוס, רועה קהילה מוביל בעיר, להכין מדריך שיעזור לקוראים להבין את אמיתות הכתובים.

על אף שהמדריך נכתב בימים של מהומות, הוא מצטיין ברוח חיובית וחדור רוח נחמה לחוטאים. הוא אינו עוסק במחלוקות התיאולוגיות של אותם הימים, אלא שואף להציג בקצרה ובאופן ברור ונאמן את אמיתות הכתובים. התשובה לשאלה הראשונה במדריך מתארת בתמציתיות את הנחמה ואת העידוד שיש למאמינים, ומסכמת את כל מסר הבשורה. במובן מסוים, שאר השאלות והתשובות במדריך הן הסבר מלא ומפורט יותר לתשובה הראשונה. המדריך מבהיר שהנחמה שכל אדם זקוק לה, באה מהמשיח ומחסדו. על מנת לקבל את החסד, על כל אדם ואדם בקהילה להאמין במשיח.

המדריך ההידלברגי הוא המשכה של מסורת ארוכה של מדריכים שנכתבו כדי ללמד אמת משיחית בקהילות. הם נועדו להציג סיכום בסיסי של התורה המשיחית שבאופן מסורתי הייתה מאורגנת סביב עשרת הדיברות, עיקרי האמונה של השליחים ותפילת האדון. המדריך הנוכחי ממשיך את המסורת הזאת כשהוא מסביר את עיקרי האמונה (שאלות 22-57), עשרת הדיברות (שאלות 92-113) ותפילת האדון (שאלות 119-129). על אף שהמדריך ההידלברגי מייחס חשיבות רבה לשלושה המרכיבים ההיסטוריים האלה, הם אינם מעצבים את המבנה הבסיסי שלו. כפי שניתן לראות בשאלה 2, המדריך מחולק לשלושה חלקים: ראשית - לדעת את גודל החטא והמצוקה (שאלות 3-11), שנית - לדעת איך להיפדות מהחטא ומהמצוקה (שאלות 12-85), ושלישית - לדעת איך להודות לאלוהים על הפדות (שאלות 86-129). שלושת החלקים של המדריך כונו לעתים: חטא,

ישועה ועבודת אלוהים או: אשמה, חסד והודיה. נושא הנחמה בא לידי ביטוי בעובדה שחלק ניכר מהמדריך עוסק בנושא הישועה. במאות השנים מאז כתיבתו של המדריך ההיידלברגי, הוא שימש קהילות רבות בכל העולם להצהרה פומבית של אמונתן ולסיכום עיקרי האמונה של הקהילות. כמו כן, השתמשו במדריך כדי ללמד מאמינים חדשים וילדים בקהילה במשך דורות רבים. המדריך ההיידלברגי, המסכם את אמיתות הכתובים ומשמש להצהרת עיקרי האמונה של הקהילות הרפורמיות, תורגם לשפות רבות, ורבים שמחים שהמדריך מתורגם כעת לעברית מודרנית. אנו מייחלים שתרגום חדש זה ימשיך לקרב את דבר אלוהים לבני האלוהים.

ד"ר רוברט גודפריי

President and Professor of Church History
Westminster Seminary California

1

שאלה: מהי הנחמה היחידה שיש לך בחיים ובמוות?

תשובה: אינני שייך לעצמי, ⁽¹⁾ לא בגוף ולא בנפש, לא בחיים ולא במוות. ⁽²⁾ אני שייך למושיעי הנאמן ישוע המשיח, ⁽³⁾ אשר בדמו היקר ⁽⁴⁾ כיפר על החטאים שלי ⁽⁵⁾ ופדה אותי מכוחו של השטן; ⁽⁶⁾ הוא שומר עליי ⁽⁷⁾ כך שאף שעה שעל ראשי לא תיפול בניגוד לרצונו של אבי שבשמים; ⁽⁸⁾ אכן, הכול חובר יחד לישועתי. ⁽⁹⁾ ברוח קודשו הוא גם מבטיח לי חיי נצח, ⁽¹⁰⁾ מעורר ומכין אותי לחיות מעכשיו למענו. ⁽¹¹⁾

(1) רומים י"ד 7-8

איש מאתנו אינו חי את חייו לשם עצמו ואיש אינו מת לשם עצמו. כשאנו חיים, לשם האדון אנו חיים. כשאנו מתים, לשם האדון אנו מתים. לפיכך, בין שחיים בין שמתים, לאדון אנו שייכים.

(2) הראשונה לקורינתים ו' 19

האם אינכם יודעים כי גופכם הוא היכל של רוח הקודש השוכנת בתוכם, אשר קיבלתם אותה מאת אלוהים, וכי אינכם שייכים לעצמכם?

(3) הראשונה לקורינתים ג' 23

ואתם של המשיח, והמשיח הוא של אלוהים.

(4) פטרוס א' 18-19

שהרי יודעים אתם כי לא בדבר נשחת, לא בכסף ולא בזהב, נפדיתם מדרכיכם התפלה שנחלתם מאבותיכם, כי אם בדם יקר של שה תמים שאין בו מום, בדמו של המשיח.

(5) יוחנן א' א' 7

אבל אם נתהלך באור, כמו שהוא באור, כי אז התחברנו זה עם זה ודם ישוע המשיח בנו מטהר אותנו מכל חטא.

יוחנן א' ב' 2

והוא כפרה על חטאינו, ולא על חטאינו בלבד, אלא גם על חטאי כל העולם.

(6) יוחנן א' ג' 8

העושה חטא מן השטן הוא, כי השטן חוטא מראשית. לזאת נגלה בן-האלוהים, להפר את פעולות השטן.

(7) יוחנן ו' 39

זהו רצון שולחי: שלא יאבד לי איש מכל אשר נתן לי, אלא שאקים אותו ביום האחרון.

(8) מתי י' 29-30

האם לא נמכרות שתי ציפורים באיסר אחד? גם אחת מהן לא תפול ארצה מבלי השגחת אביכם. אך אתם, אפילו שערות ראשיכם נמנו כולן.

(9) רומים ח' 28

אנו יודעים כי אלוהים גורם לכך שכל הדברים חוברים יחד לטובת אוהביו, הקרואים על-פי תכניתו.

(10) השנייה לקורינתים א' 21-22

ואלוהים הוא המכוון אותנו עמכם במשיח. הוא משח אותנו, והוא אשר גם חתם אותנו בחותמו ושם בלבנו את הערבון של הרוח.

אפסים א' 13-14

ובו נחלתכם גם אתם; שכן בשמעכם את דבר האמת, את בשורת ישועתכם, ובהאמינכם בו, נחתמתם גם אתם ברוח ההבטחה, רוח הקודש, אשר היא ערבון לנחלתנו עד לפדיית הקניין לתהילת כבודו.

רומים ח' 16

הרוח עצמה מעידה יחד עם רוחנו שבנים לאלוהים אנו.

(11) רומים ח' 1

לכן אין עכשיו שום הרשעה על אלה שנמצאים במשיח ישוע.

2

שאלה : כמה דברים עליך לדעת כדי לחיות ולמות בשמחת הנחמה הזאת?

תשובה: שלושה דברים: ראשית, עליי לדעת את גודל החטא והמצוקה שלי; ⁽¹⁾ שנית, עליי לדעת איך נפדיתי מכל חטאיי ומצוקתי; ⁽²⁾ שלישית, איך עליי להודות לאלוהים על פדות שכזו. ⁽³⁾

(1) רומים ג' 9-10

ובכן הטובים אנו מאחרים? לא, כלל וכלל לא; שהרי כבר הוכחנו לעיל כי היהודים והגויים כאחד משועבדים כולם לחטא, ככתוב: "אין צדיק, אין גם אחד".

יוחנן א' א' 10

אם נאמר שלא חטאנו, לכוזב שמנו אותו ודברו אינו בנו.

(2) יוחנן י"ז 3

ואלה הם חיי עולם: שיכירו אותך, אלוהי האמת לכדו, ואת אשר שלחת - את ישוע המשיח.

מעשי השליחים ד' 12

ואין רפואה באחר, כי אין שם אחר נתון לבני אדם תחת השמים, ובו עלינו להירפא.

מעשי השליחים י' 43

עליו כל הנביאים מעידים כי כל המאמין בו יקבל בשמו סליחת חטאים.

(3) מתי ה' 16

כך יאר נא אורכם לפני בני אדם, למען יראו את מעשיכם הטובים ויכבדו את אביכם שבשמים.

רומים ו' 13

ואל תמסרו את איברכם לחטא ככלים של רשע, אלא מסרו את עצמכם לאלוהים כאנשים חיים שהוקמו מן המתים, ואת איברכם תמסרו לאלוהים ככלים של צדק.

אפסים ה' 8-10

בעבר הייתם חושך, אך עכשיו אור אתם באדון. התנהגו נא כבני האור, כי פרי האור הוא כל טוב וכל צדקה ואמת. בחנו והיווכחו מה רצוי בעיני האדון.

פטרס א' ב' 9-10

אבל אתם עם נבחר, ממלכת כוהנים וגוי קדוש, עם סגולה, למען תספרו תהלותיו של הקורא אתכם מחושך אל אורו הנפלא; אתם אשר לפנים לא עם הייתם, אך כעת עם אלוהים אתם; אשר לפנים לא רוחמו, אך כעת מרוחמים.

3

שאלה: מה גרם לך להכיר בחטא?

תשובה: תורת אלוהים.⁽⁴⁾

(1) רומים ג' 20

זאת מפני שבמעשי התורה לא יצדק לפניו כל בשר, כי התורה רק מביאה לידי הכרת חטא.

4

שאלה: מה דורשת מאתנו תורת אלוהים?

תשובה: במתי כ"ב 37-40, ישוע מסכם בקצרה, "ואהבת את אדוני אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך".⁽⁴⁾ זאת המצווה הגדולה והראשונה. השנייה דומה לה, ואהבת לרעך כמוך. בשתי מצוות אלה תלויה כל התורה והנביאים.⁽²⁾

(1) דברים ו' 5

ואהבת את אדוני אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך.

(2) ויקרא י"ט 18

לא תקם ולא תטר את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני אדוני.

5

שאלה: האם תוכל לקיים את כל המצוות במלואן?

תשובה: לא, ⁽¹⁾ משום שטבע האדם רע מנעוריו, ואני נוטה לשנוא את אלוהים ואת אחיי ⁽²⁾.

(1) רומים ג' 10, 23

"אין צדיק, אין גם אחד"; כי הכול חטאו ומחוסרי כבוד אלוהים המה.

(2) יוחנן א' 8-10

אם נאמר שאין בנו חטא, מתעים אנו את עצמנו והאמת איננה בנו. אם נתודה על חטאינו, נאמן הוא וצדיק לסלוח לנו על חטאינו ולטהר אותנו מכל עולה. אם נאמר שלא חטאנו, לכזב שמנו אותו ודברו אינו בנו.

(2) בראשית ו' 5

וירא אדוני כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום.

בראשית ח' 21

וירח אדוני את ריח הניחוח ויאמר אדוני אל לבו לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו ולא אוסיף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי.

ירמיה י"ז 9

עקב הלב מכל ואנוש הוא מי ידענו.

רומים ז' 7-8

אם כן, מה נאמר? האם התורה היא בחזקת חטא? חס וחלילה! אך לא הייתי יודע מהו חטא אילולי התורה; הרי לא הייתי מכיר את התאוה אלו לא אמרה התורה "לא תחמוד". החטא ניצל את האיסור שבדבר כדי לעורר בקרבי כל מיני תאוות, שכן בלי התורה החטא מת.

אפסים ב' 3

וגם אנחנו כולנו היינו מעורבים עמהם בעבר; עסקנו בתאוותנו הבשריות, מלאנו את תשוקות הגוף ואת דחף המחשבות, והיינו מטבענו בני זעם כשאר בני אדם.

טיטוס ג' 3

הרי לפנינו גם אנחנו היינו חסרי דעת, סוררים, תועים, עבדים לכל מיני תאוות ותשוקות, מבלים זמננו ברשעה וקנאה, שנואים, ושונאים איש את אחיו.

6

שאלה: האם אלוהים ברא את האדם רשע ומושחת?

תשובה: לא, להפך, אלוהים ברא את האדם "טוב מאוד" ⁽¹⁾, בצלמו ⁽²⁾, בצדקה ובקדושה של אמת. ⁽³⁾ כך יוכל האדם באמת להכיר את אלוהים בוראו, ⁽⁴⁾ לאהוב אותו בכל מאודו, לחיות אתו באושר נצחי, להלל אותו ולהאדיר את שמו. ⁽⁵⁾

(1) **בראשית א' 31**

וירא אלוהים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי.

(2) **בראשית א' 26-27**

ויאמר אלוהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש הרומש על הארץ: ויברא אלוהים את האדם בצלמו בצלם אלוהים ברא אותו זכר ונקבה ברא אותם.

(3) **אפס' ד' 24**

ולכבוש את האדם החדש הנברא כדמות אלוהים בצדקה וקדשה של אמת.

(4) **קולוסים ג' 10**

ולבשתם את האדם החדש, ההולך ומתחדש בדעת לפי צלם בוראו.

(5) **תהילים ח'**

למנצח על הגתית מזמור לדוד. אדוני אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים. מפי עוללים וינקים יסדת עז, למען צורריך להשבית אויב ומתנקם. כי אראה שמך, מעשי אצבעתיך, ירח וכוכבים אשר כוננתה. מה אנוש כי תזכרנו, ובן אדם כי תפקדנו? ותחסרהו מעט מאלוהים, וכבוד והדר תעטרהו. תמשילוהו במעשי ידיך, כל שתה תחת רגליו. צונה ואלפים כולם וגם בהמות שדי. צפור שמים ודגי הים, עובר ארחות ימים. אדוני אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ.

7

שאלה: אם כך, מה מקור טבעו המושחת של האדם?

תשובה: מהחטא ומחוסר הציות של אדם וחווה, הורינו הראשונים, בגן העדן.⁽¹⁾ משום כך, השתנה טבע האדם והושחת,⁽²⁾ ומאז כולנו נולדים חוטאים.⁽³⁾

(1) **בראשית ג'**

(2) **רומים ה' 12, 18-19**

לפיכך, כשם שעל ידי אדם אחד בא החטא לעולם, ועקב החטא בא המוות, כך עבר המוות לכל בני אדם משום שכולם חטאו. ובכן, כשם שעבירה אחת היא הרשעה לכל בני אדם, כך גם מעשה צדקה אחד הוא זיכוי של חיים לכל בני אדם; כי כשם שבגלל אי-ציותו של אדם אחד נעשו הרבים לחוטאים, כן גם בגלל ציותו של האחד יעשו הרבים לצדיקים.

(3) **תהילים נ"א 7**

הן בעוון חוללתי ובחטא יחמתני אמי.

8

שאלה: אבל האם אנחנו כל כך מושחתים כך שאיננו יכולים לעשות את הטוב אלא רק את הרע?

תשובה: כן, אלא אם כן ניוולד מלמעלה ע"י רוח אלוהים.⁽²⁾

(1) בראשית ו' 5

וירא אדוני כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום.

בראשית ח' 21

וירח אדוני את ריח הניחוח ויאמר אדוני אל לבו לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעוריו ולא אוסיף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי.

איוב י"ד 4

מי יתן טהור מטמא לא אחד.

ישעיה נ"ג 6

כולנו כצאן תעינו איש לדרכו פנינו ואדוני הפגיע בו את עוון כולנו.

(2) יוחנן ג' 3-5

השיב ישוע ואמר אליו: "אמן אמן אני אומר לך, אם לא יולד אדם מלמעלה, לא יוכל לראות את מלכות האלוהים." שאל נקדימון: "איך יכול אדם להיוולד בהיותו זקן? האם הוא יכול להיכנס שנית לרחם אמו ולהיוולד? השיב ישוע: "אמן אמן אני אומר לך, אם לא יולד איש מן המים והרוח לא יוכל להיכנס למלכות האלוהים.

9

שאלה: האם אלוהים נוהג בחוסר צדק כשהוא דורש בתורתו דברים שהאדם אינו מסוגל לקיים?

תשובה: לא. אלוהים ברא את האדם ואמר "הנה טוב מאוד", לכן, האדם כן מסוגל לעשות זאת.⁽⁴⁾ אבל לאחר שהשטן הסית את האדם, והאדם מצדו, באופן מכוון,⁽²⁾ גם לא ציית,⁽³⁾ הוא בעצם גזל מעצמו ומכל צאצאיו את הברכות האלה.⁽⁴⁾

(1) בראשית א' 31

וירא אלוהים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי.

(2) בראשית ג' 13

ויאמר אדוני אלוהים לאישה מה-זאת עשית ותאמר האישה הנחש השיאני ואכל.

יוחנן ח' 44

אתם מאביכם השטן ואת מאוויי אביכם חפצים אתם לעשות. הוא רוצח היה מראשית ובאמת לא עמד, כי אין אמת בו. מדי דברו שקר, מתוך ישותו שלו ידבר, כי שקרן הוא ואבי השקר.

הראשונה לטימותיאוס ב' 13-14

כי אדם נוצר ראשונה ואחרי כן חווה. אדם לא נפתה, אלא האישה שמעה לקול המפתה ובאה לידי עברה.

(3) בראשית ג' 6

ותרא האישה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעיניים ונחמד העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל.

(4) רומים ה' 12

לפיכך, כשם שעל-ידי אדם אחד בא החטא לעולם, ועקב החטא בא המוות, כך עבר המוות לכל בני אדם משום שכולם חטאו.

רומים ה' 18-19

ובכן, כשם שעברה אחת היא הרשעה לכל בני אדם, כן גם מעשה צדקה אחד הוא זיכוי של חיים לכל בני אדם. כי כשם שבגלל אי ציותו של אדם אחד נעשו הרבים לחוטאים, כן גם בגלל ציותו של האחד יעשו הרבים לצדיקים.

10

שאלה: האם אלוהים יכול שלא להעניש על אי ציות וכפירה?

תשובה: בוודאי שלא. אלוהים אינו שבע רצון מהחטא הקדמון וגם לא מהחטאים שלנו בפועל. לכן הוא מעניש עכשיו ולעולם ועד על ידי משפט צדק,⁽¹⁾ כפי שהכריז:⁽²⁾ "ארור כל מי שלא יקים את כל הדברים הכתובים בספר התורה לעשות אותם" (גלטים ג' 10)

(1) שמות ל"ד 7

נוצר חסד לאלפים נושא עוון ופשע וחטאה, ונקה לא ינקה פוקד עוון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים.

תהילים ה' 4-6

ה', בוקר תשמע קולי, בוקר אערוך לך ואצפה. כי לא אל חפץ רשע אתה, לא יגורך רע. לא יתייצבו הוללים לנגד עיניך, שנאת כל פועלי אוון.

תהילים ז' 10

יגמר נא רע רשעים, ותכונן צדיק. ובוחן לבות וכליות, אלוהים צדיק.

נחום א' 2

אל קנאו ונוקם ה', נוקם ה' ובעל חמה. נוקם ה' לצריו ונוטר הוא לאויביו.

רומים א' 18

ואמנם זעם אלוהים נגלה מן השמים על כל עוולתם ורשעתם של בני אדם המעכבים ברשעתם את האמת.

רומים ה' 12

לפיכך, כשם שעל ידי אדם אחד בא החטא לעולם, ועקב החטא בא המוות, כך עבר המוות לכל בני אדם משום שכולם חטאו.

אפסוס ה' 6

אל יתעה אתכם איש בדיבורי הבל. בגלל הדברים הללו בא זעם אלוהים על בני המרי.

עברים ט' 27

וכשם שנגזר על בני אדם למות פעם אחת ואחרי כן המשפט.

(2) דברים כ"ז 26

ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת לעשות אותם ואמר כל העם, אמן.

11

שאלה: האם, למרות זאת, אלוהים אינו רחום?

תשובה: אלוהים אכן רחום ועושה חסד,⁽¹⁾ אבל הוא גם צדיק.⁽²⁾ בגלל צדקתו, כל מי שיחטא נגד אלוהים גדול, עליון ומהולל, גם ייענש בחומרה בעונש עולם בגופו ובנפשו.⁽³⁾

(1) שמות כ' 6

ועושה חסד לאלפים לאוהבי ולשומרי מצוותי.

שמות כ"ד 6-7

ויקח משה חצי הדם וישם באגנת וחצי הדם זרק על המזבח, ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר אדוני נעשה ונשמע.

תהילים ק"ג 8-9

רחום וחנון אדוני ארך אפים ורב חסד לא לנצח יריב ולא לעולם יטור.

(2) שמות כ' 5

לא תשתחוו להם ולא תעבדם כי אנוכי אדוני אלוהיך אל קנא, פוקד עוון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי.

שמות ל"ד 7

נוצר חסד לאלפים נושא עוון ופשע וחטאה ונקה לא ינקה פוקד עוון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים.

דברים ז' 9-11

וידעת כי אדוני אלוהיך הוא האלוהים האל הנאמן שומר הברית והחסד לאוהביו ולשומרי מצוותו לאלף דור. ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו לא יאחר לשנאו אל פניו ישלם לו. ושמרת את המצווה ואת החוקים ואת המשפטים אשר אנוכי מצווך היום לעשותם.

תהילים ה' 5-7

כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרך רע. לא יתיצבו הוללים לנגד עיניך שנאת כל פעלי און. תאבד דברי כזב איש דמים ומרמה יתעב אדוני.

עברים י' 30-31

הרי מכירים אנחנו את מי שאמר, "לי נקם ושילם", וגם "ידין אדוני עמו". אכן נורא לנפול ביד אלוהים חיים!

(3) מתי כ"ה 45-46

אז יענה להם ויאמר, 'אמן, אומר אני לכם, מה שלא עשיתם לאחד מן הקטנים האלה גם לי לא עשיתם'. ובכן אלה ילכו לעונש עולם והצדיקים לחיי עולם.

12

שאלה: הואיל ועל פי משפט הצדק של אלוהים אנחנו ראוים לעונש זמני ונצחי, איך נוכל להימלט מהעונש ולמצוא חן לפני אלוהים?

תשובה: אלוהים דורש שצדקתו תתקיים,⁽¹⁾ ולכן את המחיר על חטאינו אנחנו צריכים לשלם או שאחר יעשה זאת במקומנו.⁽²⁾

(1) שמות כ' 5

לא תשתחוהו להם ולא תעבדם כי אנוכי אדוני אלוהיך אל קנא פקד עוון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי.

שמות כ"ג 7

מדבר שקר תרחק ונקי וצדיק אל תהרג כי לא אצדיק רשע.

רומים ב' 1-11

על כן אתה, בן אדם החורץ משפט, אין לך במה להצטדק, ותהיה מי שתהיה, כי בשופטך את הזולת אתה מרשיע את עצמך, שכן אתה החורץ משפט עושה אותם דברים. אנחנו יודעים שאלוהים שופט על פי האמת את העושים דברים כאלה. ואתה בן אדם, החורץ משפט על העושים דברים כאלה ובעצמך עושה אותם, החושב אתה כי תימלט ממשפט אלוהים? או שמא אתה מזלזל בשפט טובו ואורך רוחו וסבלנותו, ואינך מבין כי טובו זה של אלוהים מדרוך אותך לתשובה? בעקשנותך ובסירוב לבבך לחזור בתשובה אתה צובר לך זעם ליום זעם, ביום שיתגלה משפט הצדק של אלוהים, אשר ישלם לכל איש כמעשיו: חיי עולם לאנשים המתמידים לעשות את הטוב ומבקשים את התפארת והכבוד והאלמוות,

אך חמה וזעם לסוררים אשר אינם נשמעים לאמת אלא לעוולה. צרה ומצוקה על נפש כל אדם העושה רע, על היהודי בראשונה וגם על הלא-יהודי. אך תפארת וכבוד ושלום לכל העושה את הטוב, ליהודי בראשונה וגם למי שאינו יהודי, כי אין משוא פנים עם האלוהים.

(2) ישעיה נ"ג 11

מעמל נפשו יראה ישבע בדעתו יצדיק צדיק עבדי לרבים ועוונתם הוא יסכול.

רומים ח' 3-4

שכן מה שלא יכלה התורה לעשות, מפני שלא יכלה להתגבר על הבשר, זאת עשה אלוהים: הוא שלח את בנו לבוש בשר בדמות בשר החטא, להיות קרבן על חטא, וחרץ את דינו של החטא בבשר, כדי שחוקת התורה תתקיים בנו, המתהלכים לא לפי הבשר אלא לפי הרוח.

13

שאלה: האם אנחנו יכולים לשלם את המחיר בעצמנו?

תשובה: בוודאי שלא. ההפך הוא הנכון, בכל יום אנחנו מוסיפים על החובות שלנו וצוברים עוד.⁽¹⁾

(1) תהילים ק"ל 3

אם עוונות תשמר יה אדוני מי יעמוד?

מתי ו' 12

וסלח לנו על חטאינו כפי שסולחים גם אנחנו לחוטאים לנו.

רומים ב' 4-5

או שמא אתה מזלזל בשפע טובו ואורך רוחו וסבלנותו, ואינך מבין כי טובו זה של אלוהים מדריך אותך לתשובה? בעקשנותך ובסרוב לבבך לחזור בתשובה אתה צובר לך זעם ליום זעם, ביום שיתגלה משפט-הצדק של אלוהים.

14

שאלה: האם כל יצור חי יכול לשלם עבורנו את המחיר על חטאינו?

תשובה: לא. קודם כול, אלוהים לא יעניש אדם אחר על החטאים שחטאו בני האדם.⁽¹⁾ יותר מכך, אף יצור שנברא אינו מסוגל לשאת את זעמו הנצחי של אלוהים נגד החטא, ולגאול אחרים ממנו.⁽²⁾

(1) יחזקאל י"ח 4

הן כל הנפשות לי הנה כנפש האב וכנפש הבן לי הנה הנפש החוטאת היא תמות.

יחזקאל י"ח 20

הנפש החוטאת היא תמות בן לא ישא בעוון האב ואב לא ישא בעוון הבן צדקת הצדיק עליו תהיה ורשעת רשע עליו תהיה.

עברים ב' 14-18

וכיוון שלילדים הייתה שותפות של בשר ודם, כמו כן גם הוא שיתף עצמו בבשר ודם כדי שישבית על ידי מותו את זה שבידו ממשלת המוות - הוא השטן, וישחרר את אלה שבגלל אימת המוות היו נתונים לעבדות כל ימי חייהם. הן לא במלאכים הוא תומך, אלא בזרע אברהם. לפיכך היה עליו להידמות לאחיו בכל דבר, למען יהיה כוהן גדול רחמן ונאמן בעניני אלוהים לכפר על חטאי העם; כי מאחר שהוא עצמו סבל כאשר התנסה, הוא יכול לעזור לאלה אשר נתונים בניסיון.

(2) תהילים ק"ל 3

אם עוונות תשמר יה אדוני מי יעמוד?

נחום א' 6

לפני זעמו מי יעמוד ומי יקום בחרון אפו. חמתו נתכה כאש והצורים נתצו ממנו.

15

שאלה: איזה מין מתווך ומושיע עלינו לדרוש?

תשובה: איש אמיתי, נאמן⁽¹⁾ וצדיק⁽²⁾ שנישא מעל כל האחרים, שהוא בו זמנית גם אלוהי האמת.⁽³⁾

(1) הראשונה לקורינתים ט"ז 21

ומאחר שהמוות בא על ידי אדם, גם תחיית המתים היא על ידי אדם.

עברים ב' 17

לפי כך היה עליו להידמות לאחיו בכל דבר, למען יהיה כוהן גדול רחמן ונאמן בעניני אלוהים לכפר על חטאי העם.

(2) ישעיה נ"ג 9

ויתן את רשעים קברו ואת עשיר במותיו על לא חמס עשה ולא מרמה בפיו.

השנייה לקורינתים ה' 21

את זה אשר לא ידע חטאת עשה לחטאת בעדנו, כדי שאנו נלכש את הצדקה של אלוהים ב.

עברים ז' 26

אכן כוהן גדול כזה יאה לנו - קדוש, תמים, טהור, נבדל מחוטאים ונישא מעל השמים.

(3) ישעיה ז' 14

לכן יתן אדוני הוא לכם אות הנה העלמה הרה וילדת בן וקראת שמו עמנו אל.

ישעיה ט' 5

כי יילד יולד לנו, בן ניתן לנו ותהי המשרה על שכמו ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור אביעד שר שלום.

ירמיה כ"ג 6

בימיו תיוושע יהודה וישראל ישכון לבטח וזה שמו אשר יקראו אדוני צדקנו.

יוחנן א' 1

בראשית היה הדבר, והדבר היה עם האלוהים, ואלוהים היה הדבר.

רומים ח' 3-4

שכן מה שלא יכלה התורה לעשות, מפני שלא יכלה להתגבר על הבשר, זאת עשה אלוהים: הוא שלח את בנו לבוש בשר בדמות בשר החטא, להיות קרבן על חטא, וחרץ את דינו של החטא בבשר, כדי שחוקת התורה תתקיים בנו, המתהלכים לא לפי הבשר אלא לפי הרוח.

16

שאלה: מדוע עליו להיות איש אמיתי, נאמן וצדיק?

תשובה: הוא חייב להיות איש אמיתי, נאמן וצדיק מכיוון שאדם שהוא חוטא בעצמו אינו יכול לשלם עבור חטאם של אחרים.⁽¹⁾

(1) רומים ה' 12

לפיכך, כשם שעל-ידי אדם אחד בא החטא לעולם, ועקב החטא בא המוות, כך עבר המוות לכל בני אדם משום שכולם חטאו.

רומים ה' 15

אולם לא הרי העברה כהרי מתנת חסד; שכן אם בגלל העברה של אחד מתו הרבים, על אחת כמה וכמה, בחסד האדם האחד ישוע המשיח, שפעו לרבים חסד אלוהים ומתנתו.

הראשונה לקורינתים ט"ז 21

ומאחר שהמוות בא על ידי אדם, גם תחית המתים היא על ידי אדם.

עברים ב' 14-16

וכיוון שלילדים הייתה שותפות של בשר ודם, כמו כן גם הוא שיתף עצמו בבשר ודם כדי שישבית על ידי מותו את זה שבידו ממשלת המוות - הוא השטן, וישחרר את אלה שבגלל אימת המוות היו נתונים לעבדות כל ימי חייהם. הן לא במלאכים הוא תומך, אלא בזרע אברהם.

עברים ז' 26-27

אכן כוהן גדול כזה יאה לנו קדוש, תמים, טהור, נבדל מחוטאים ונשא מעל השמים, אשר אינו צריך יום יום, ככהונים הגדולים, תחילה להקריב קרבנות על חטאיו ואחרי כן על חטאי העם; כי זאת עשה אחת ולתמיד בהקריבו את עצמו.

פטרס א' ג' 18

הן גם המשיח מת לכפרת חטאים, אחת ולתמיד, הצדיק בעד הרשעים, כדי לקרב אותנו אל האלוהים.

17

שאלה: למה הוא צריך להיות בו זמנית גם אלוהי האמת?

תשובה: הוא צריך להיות אלוהי האמת כדי שבזכות כוח טבעו האלוהי⁽⁴⁾ יהיה מסוגל לשאת על אף טבעו האנושי את כובד זעמו של אלוהים⁽²⁾ ולהשיב לנו צדקה וחיים⁽³⁾.

(1) ישעיה ט' 5

כי ילד יולד לנו בן נתן לנו ותהי המשרה של שכמו ויקרא שמו פלא יועץ אל גיבור אביעד שר-שלום.

(2) דברים ד' 24

כי אדוני אלוהיך אש אכלה הוא אל קנא.

נחום א' 6

לפני זעמו מי יעמוד ומי יקום בחרון אפו חמתו נתכה כאש והצורים נתצו ממנו.

תהילים ק"ל 3

אם עוונות תשמר יה אדוני מי יעמוד?

(3) ישעיה נ"ג 5

והוא מחולל מפשענו מדוכא מעוונותינו, מוסר שלומנו עליו ובחבורתו נרפא לנו.

ישעיה נ"ג 11

מעמל נפשו יראה ישבע בדעתו יצדיק צדיק עבדי לרבים ועוונותם הוא יסבול.

יוחנן ג' 16

כי כה אהב אלוהים את העולם עד כי נתן את בנו יחידו למען לא יאבד כל המאמין בו, אלא ינחל חיי עולם.

השנייה לקורינתים ה' 21

את זה אשר לא ידע חטאת עשה לחטאת בעדנו, כדי שאנו נלבש את הצדקה של אלוהים בו.

18

שאלה: אבל מיהו אותו מתווך שבו זמנית הוא גם אלוהי האמת וגם אדם צדיק?
תשובה: אדוננו ישוע המשיח⁽¹⁾ אשר היה לנו לחוכמה מאת אלוהים, לצדקה, לקדושה ולפדות. (הראשונה לקורינתים א' 30).

(1) מתי א' 21-23

היא יולדת בן ואתה תקרא שמו ישוע, כי הוא יושיע את עמו מחטאיהם. כל זה ארע למען יתקיים מה שדבר אדוני בפי הנביא: "הנה העלמה הרה ויולדת בן וקראת שמו עמנו אל".

לוקס ב' 11

היום נולד לכם מושיע בעיר דוד, הוא המשיח האדון.

הראשונה לטימותיאוס ב' 5

הן אחד האלוהים, ואחד המתווך בין אלוהים לבני אדם - האדם המשיח ישוע.

הראשונה לטימותיאוס ג' 16

אכן גדול סוד החסידות: התגלה בבשר, נצדק ברוח, נראה למלאכים, הוגד בגויים, האמן בעולם, הועלה למרום בכבוד.

19

שאלה: מאין אתם יודעים זאת?

תשובה: מהבשורה הקדושה אשר אלוהים בעצמו גילה לנו לראשונה בגן העדן.⁽¹⁾ אחר כך, הוא הכריז אותה דרך האבות⁽²⁾ והנביאים,⁽³⁾ ורמז עליה על ידי הקרבנות והטקסים האחרים שבתורה.⁽⁴⁾ לבסוף, הוא הגשים אותה דרך בנו יחידו.⁽⁵⁾

(1) **בראשית ג' 15**

ואיכה אשית בינך ובין האישה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב.

(2) **בראשית י"ב 3**

ואברכה מברכיך ומקלכך אאר ונברכו בך כל משפחות האדמה.

בראשית כ"ב 18

והתברכו בזרעך כל גויי הארץ עקב אשר שמעת בקולי.

בראשית מ"ט 10

לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד כי יבוא שילה ולו יקהת עמים.

(3) ישעיה נ"ג 1-12

מי האמין לשמועתנו וזרוע יהוה על מי נגלתה. ויעל כיונק לפניו וכשורש מארץ ציה לא תואר לו ולא הדר ונראהו ולא מראה ונחמדהו. נבזה וחדל אישים איש מכאבות וידוע חלי וכמסתר פנים ממנו נבזה ולא חשבנוהו. אכן חלינו הוא נשׂא ומכאבינו סבלם ואנחנו חשבנוהו נגוע מוכה אלוהים ומעונה. והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעוונתינו, מוסר שלומנו עליו ובחבורתו נרפא לנו. כולנו כצאן תעינו איש לדרכו פנינו וה' הפגיע בו את עוון כולנו ניגש' והוא נענה ולא יפתח פיו כשה לטבח יוכל וכרחל לפני גוזזיה נאלמה ולא יפתח פיו. מעוצר וממשפט לקח ואת דורו מי ישוחח כי נגזר מארץ חיים מפשע עמי נגע למו. ויתן את רשעים קברו ואת עשיר במותיו על לא חמס עשה ולא מרמה בפיו. ויהוה חפץ דכאו החלי אם תשים אשם נפשו יראה זרע יאריך ימים וחפץ יהוה בידו יצלה, מעמל נפשו יראה ישלע בדעתו יצדיק צדיק עבדי לרבים ועוונתם הוא יסכול. לכן אחלק לו ברבים ואת עצומים יחלק שלל תחת אשר הערה למוות נפשו ואת פושעים נמנה והוא חטא רבים נשׂא ולפושעים יפגיע.

ירמיה כ"ג 5-6

הנה ימים באים נאום אדוני והקימותי לדוד צמח צדיק ומלך מלך והשכיל ועשה משפט וצדקה בארץ. בימיו תיוושע יהודה וישראל ישכון לבטח וזה שמו אשר יקראו אדוני צדקנו.

מיכה ז' 18-20

מי אל כמוך נושא עוון ועובר על פשע לשארית נחלתו לא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד הוא. ישוב ירחמנו יכבוש עוונתינו ותשליך במצולות ים כל חטאותם, תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם.

מעשי השליחים י' 43

עליו כל הנביאים מעידים כי כל המאמין בו יקבל בשמו סליחת חטאים.

עברים א' 1

האלוהים אשר דיבר מקדם פעמים רבות ובדרכים רבות אל האבות ביד הנביאים.

(4) ויקרא א' 7

ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו עצים על האש.

יוחנן ה' 46

אלו האמנתם למשה, הייתם מאמינים לי, כי עליי כתב.

עברים י' 1-10

התורה, אשר צל הטובות העתידות בה ולא עצם צלם הדברים, אף פעם אינה יכולה להביא לידי שלמות על ידי אותם הקרבנות את הבאים להקריבם בהתמדה שנה בשנה. אלו יכלה לעשות כן, הייתה מופסקת הקרבנתם; כי לאחר שהמשרתים בקודש היו נטהרים פעם אחת, לא הייתה בהם עוד הכרת חטא. אבל יש בקרבנות הללו זכרון חטאים מדי שנה בשנה, שכן דם פרים ושעירים אינו יכול להסיר חטאים. לכן בהכנסו אל העולם הוא אומר: "זבח ומנחה לא חפצת, גוף כוננת לי; עולה וחטאה לא שאלת. אז אמרת: "הנה באתי במגילת ספר כתוב עליי לעשות רצונך אלוהי." באמרו לעיל, "זבח ומנחה ועולה וחטאה לא חפצת

אף לא שאלת", אשר מקריבים אותם על-פי התורה, ובאמרו אחרי כן, "הנה באתי לעשות רצונך", מסיר הוא את הראשונה כדי להקים את השנייה. ובאותו הרצון מקודשים אנחנו על ידי הקרבת גופו של ישוע המשיח פעם אחת ולתמיד.

(5) רומים י' 4

הרי המשיח הוא תכלית התורה, כדי שיוצדק כל מי שמאמין.

גלטים ד' 4

אבל כאשר מלאה העת שלח אלוהים את בנו, ילוד אשה וכפוף לתורה, לפדות את הכפופים לתורה כדי שנקבל את מעמד הבנים.

קולוסים ב' 17

אשר הם צל הדברים העתידיים לבוא, אבל הגוף הוא של המשיח.

20

שאלה: האם כל בני האדם נושעו על ידי המשיח כפי שאבדו דרך אדם?

תשובה: לא. הנושעים הם אלה שבאמונה אמיתית כבר הורכבו למשיח ונהנים היום מברכותיו.⁽⁴⁾

(1) מתי ז' 14

אך צר הפתח וצרה הדרך המוליכה לחיים ומעטים המוצאים אותה.

יוחנן א' 12

אבל לאלה אשר קיבלו אותו, המאמינים בשמו, נתן תוקף להיות בנים לאלוהים.

יוחנן ג' 16

כי כה אהב אלוהים את העולם עד כי נתן את בנו יחידו למען לא יאבד כל המאמין בו, אלא ינחל חיי עולם.

יוחנן ג' 18

המאמין בו איננו נידון. מי שאיננו מאמין כבר נידון, מפני שלא האמין בשם בן-אלוהים היחיד.

יוחנן ג' 36

המאמין בבן יש לו חיי עולם, אך המסרב להאמין בבן לא יראה חיים, אלא חרון אלוהים חל עליו.

רומים י"א 16-21

אם תרומת העיסה קודש, כן גם כל הבצק! ואם השורש קודש, כן גם הענפים. ואם נכרתו כמה ענפים מעץ הזית, ואתה, זית בר, הורכבת במקומם ושותפת בשורש העץ ובלשדו, אזי אל תתנשא על הענפים. אם תתנשא, דע לך שלא אתה נושא את השורש, אלא השורש נושא אותך. אתה תאמר: "הענפים נכרתו כדי שאורכב אני". יפה! בגלל אי אמונה נכרתו,

אך אתה על-ידי אמונה מחזיק מעמד. אל תתגאה אלא המלא יראה, שהרי אם לא חס
אלוהים על הענפים המקוריים, גם עליך לא יחוס.

21

שאלה: מהי אמונה אמיתית?

תשובה: אמונה אמיתית היא קבלת כל מה שאלוהים גילה לנו בדברו, כאמת.⁽⁴⁾ יחד עם זאת,
אמונה היא ביטחון מלא⁽²⁾ בכך שאלוהים סלח גם לי,⁽³⁾ ולא רק לאחרים, על חטאיי ונתן
לי צדקה נצחית וישועה.⁽⁴⁾ וכל זאת בחסד בלבד ובזכות פועלו של ישוע.⁽⁵⁾

(1) יוחנן י"ז 3

ואלה הם חיי עולם: שיכירו אותך, אלוהי האמת לבדו, ואת אשר שלחת - את ישוע המשיח.

יוחנן י"ז 17

קדש אותם באמת. דברך אמת.

עברים י"א 3-1

האמונה היא ביטחון בממשות הדברים המקויים, הוכחת דברים שאינם נראים. בגללה הועד
על הקדמונים. באמונה נבין כי העולמים הוכנו בדבר אלוהים, באופן שהנראה נתהווה מ.
הבלתי נראה.

(2) רומים ד' 18-21

ובאין סיבה לתקווה הוא האמין וקיווה כי יהיה לאב המון גוים, כפי שנאמר: "כה יהיה זרעך".
אמונתו לא נתרופפה גם כאשר בהיותו כבן מאה שנים חשב על תשישות גופו ועל עקרות
שרה. הוא לא חדל מאמונה ולא פיקפק בהבטחת אלוהים, אלא התחזק באמונתו ונתן כבוד
לאלוהים, בהיותו בטוח לחלוטין כי את אשר הבטיח יוכל גם לקיים.

רומים ה' 1

על כן לאחר שהוצדקנו על סמך אמונה יש לנו שלום עם אלוהים הודות לאדוננו ישוע
המשיח.

רומים י' 10

הרי בלבנו מאמין איש ויוצדק ובפיו יודה ויוושע.

עברים ד' 16

על כן נקרבה בביטחון אל כס החסד לקבל רחמים ולמצוא חסד לעזרה בעתה.

(3) גלטים ג' 20

המתווך איננו של אחד ואלוהים הוא אחד.

(4) רומים א' 17

כי בה צדקת האלוהים מתגלית מתוך אמונה לתכלית אמונה, ככתוב: "צדיק באמונתו יחיה".

עברים י' 10

ובאותו הרצון מקודשים אנחנו על ידי הקרבת גופו של ישוע המשיח פעם אחת ולתמיד.

(5) רומים ג' 21-26

אך כעת נגלתה צדקת האלוהים בלי תורה, צדקה שהתורה והנביאים מעידים עליה. והיא צדקה של האלוהים, באמצעות אמונת ישוע המשיח, אל כל ועל כל המאמינים, שהרי אין הבדל, כי הכול חטאו ומחוסרי כבוד אלוהים המה. אך הם מוצדקים בחסדו, בחינם, הודות לפדות שבמשיח ישוע, אשר האלוהים שם אותו לכפרה בדמו, כפרה על יסוד אמונה. כל זה כדי להראות את הצדקה של אלוהים בכך שבאורך רוחו פסח על חטאי העבר, ולהראות את צדקתו בזמן הזה: שהוא צדיק ומצדיק את בן אמונת ישוע.

גלטים ב' 16

וכיוון שיודעים אנו כי האדם אינו נצדק בקיום מצוות התורה, אלא באמונת המשיח ישוע, האמנו גם אנחנו במשיח ישוע, למען נוצדק מתוך אמונה במשיח ולא בקיום מצוות התורה. שכן בקיום מצוות התורה לא יוצדק כל בשר.

אפסים ב' 8-10

הן בחסד נושעתם על ידי האמונה, וזאת לא מידיכם, כי אם מתנת אלוהים היא. אין זה נובע ממעשים, כדי שלא יתגאה איש, שהרי מעשה ידי אלוהים אנחנו, ברואים במשיח ישוע למעשים טובים אשר אלוהים הכינים מקדם למען נחיה בהם.

(6) מעשי השליחים ט"ז 14

הייתה שם אישה אחת יראת אלוהים, לידיה שמה, מוכרת ארגמן מן העיר תיאטירה. היא שמעה והאדון פתח את לבה להקשיב אל דברי שאול.

רומים א' 16

אינני בוש בבשורת המשיח, שהרי היא כוח האלוהים להושיע את כל מי שמאמין, את היהודי בראשונה וגם את הלא יהודי.

רומים י' 17

לפיכך, האמונה באה בשמיעה והשמיעה - בהכרזת דבר המשיח.

הראשונה לקורינתים א' 21

ומאחר שבחכמת האלוהים לא השכיל העולם לדעת את אלוהים באמצעות חכמה, ראה אלוהים לנכון להושיע את המאמינים על ידי הכרזה שנחשבת לסכלות.

22

שאלה: במה, אם כך, צריך המשיחי להאמין?

תשובה: בכל מה שהובטח לו בבשורת המשיח, ⁽⁴⁾ ובסיכומה שנכתב בעיקרי האמונה המשיחית שאינם מוטלים בספק. (הכוונה לאותם העקרונות שנכתבו ונחתמו ע"י אבות הקהילה הקדומה, ראה שאלה הבאה.)

(1) מתי כ"ח 19

על כן לכו ועשו את כל הגויים לתלמידים, הטבילו אותם לשם אב והבן ורוח הקודש.

יוחנן כ' 30-31

גם אותות רבים אחרים עשה ישוע לעיני תלמידיו, אשר לא נחתבו בספר הזה. אבל אלה נכתבו כדי שתאמינו כי ישוע הוא המשיח בן-האלוהים וכדי שבהאמינכם יהיו לכם חיים בשמו.

23

שאלה: מהם אותם עקרונות?

תשובה: אני מאמין באלוהים האב הכול-יכול, בורא שמים וארץ. אני מאמין בישוע המשיח אדוננו, בנו היחיד, שנולד מרוח הקודש מהבתולה מרים; סבל ממרותו של פונטיוס פילטוס, נצלב, מת, ונקבר; הוא ירד לשאול; וביום השלישי קם מהמתים; הוא עלה לשמים, וישב לימינו של אלוהים האב; משם הוא יבוא לשפוט את החיים ואת המתים. אני מאמין ברוח הקודש; אני מאמין בקיומה של קהילה משיחית קדושה ואוניברסלית, בהתחברות המאמינים; בסליחת החטאים; בתקומת הגוף; ובחיי הנצח.

24

שאלה: איך עקרונות אלה מחולקים?

תשובה: לשלושה חלקים: הראשון עוסק באלוהים האב ובבריאיתו; השני, באלוהים הבן ובישועה שסיפק לנו; והשלישי, ברוח הקודש ובהתקדשותנו.

שאלה: אם אנחנו מאמינים שיש רק אלוהים אחד, ⁽¹⁾ מדוע אנו מדברים על שלוש ישויות, האב, הבן ורוח הקודש?
תשובה: משום שכך גילה אלוהים את עצמו בכתובים. ⁽²⁾ שלוש ישויות נפרדות אלה הן האלוהים האחד, האמיתי והנצחי.

(1) דברים ו' 4

שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד.

ישעיה מ"ד 6

כה אמר ה' מלך ישראל וגואלו ה' צבאות אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלוהים.

ישעיה מ"ה 5

אני ה' ואין עוד זולתי אין אלוהים.

הראשונה לקורינתים ח' 4, 6

אנחנו יודעים כי אין ממשות לאליל בעולם וכי אין אלוהים אלא אחד; הרי לנו יש אלוהים אחד, האב אשר הכול ממנו ואנחנו למענו, ואדון אחד, ישוע המשיח, אשר הכול דרכו ודרכו אנחנו מתקיימים.

(2) בראשית א' 2-3

והארץ הייתה תהו ובהו וחושך על פני תהום ורוח אלוהים מרחפת על פני המים. ויאמר אלוהים: "יהי אור" ויהי אור.

ישעיה ס"א 1

רוח אדוני ה' עליי, יען משח ה' אותי לבשר ענווים, שלחני לחבוש כנשברי לב לקרוא לשבויים דרור ולאסורים פקח קוח.

ישעיה ס"ג 8-10

ויאמר אך עמי המה בנים לא ישקרו ויהי להם למושיע. בכל צרתם לא צר ומלאך פניו הושיעם באהבתו ובחמלתו הוא גאלם וינטלם וינשאם כל ימי עולם. והמה מרו ועיצבו את רוח קודשו ויהפך להם לאויב הוא נלחם בם.

מתי ג' 16-17

ישוע נטבל ועלה מיד מן המים. אותה עת נפתחו השמים והוא ראה את רוח אלוהים יורדת כיונה ובאה עלייו. והנה קול מן השמים אומר: "זה בני אהובי אשר בו חפצתי".

מתי כ"ח 18-19

ניגש ישוע לדבר אתם ואמר: "ניתנה לי כל סמכות בשמים ובארץ. על כן לכו ועשו את כל הגוים לתלמידים, הטבילו אותם לשם האב והבן ורוח הקודש.

לוקס ד' 18

רוח אדוני עליי, יען משח אותי לבשר ענוים. שלחני לקרוא לשבויים דרוו, ולעוורים פקח קוח, לשלוח רצוצים חפשים.

יוחנן י"ד 26

אבל המנחם, רוח הקודש שהאב ישלח לכם בשמי, הוא ילמד אתכם הכול ויזכיר לכם כל מה שאני אמרתי לכם.

יוחנן ט"ו 26

בבוא המנחם אשר לשלח לכם מאת האב - רוח האמת היוצאת מאת האב - הוא יעיד עליי.

השנייה לקורינתים י"ג 14

חסד האדון ישוע המשיח ואהבת האלוהים והתחברות ברוח הקודש עם כולכם.

גלטים ד' 6

וכיוון שאתם בנים, אלוהים נתן בלבבכם את רוח בנו הקוראת "אבא, אבינו".

טיטוס ג' 5-6

אזי לא בגלל מעשי צדקה שעשינו הוא הושיע אותנו, כי אם ברחמיו, על ידי רחיצת הלידה החדשה והתחדשות ברוח הקודש אשר שפך עלינו למכביר על ידי ישוע המשיח מושיענו.

26

שאלה: במה אתה מאמין כשאתה מכריז: אני מאמין באלוהים האב הכול-יכול, בורא שמים וארץ?

תשובה: אני מאמין שהאלוהים הנצחי, אבי אדוננו ישוע המשיח, אשר ברא את השמים ואת הארץ, וכל אשר בהם "יש מאין",⁽⁴⁾ וממשיך לקיים אותם ולמשול בהם בכוח עצתו, מחשבתו והשגחתו הנצחית,⁽²⁾ הוא, הוא אדוני ואבי, למען המשיח בנו.⁽³⁾ בו אני לגמרי בוטח, כך שאין לי ספק שהוא יספק לי את כל מה שדרוש לגופי ולנשמת,י⁽⁴⁾ ויחבור לטובתי כל צרה שישלח אלי בחיים קשים אלה.⁽⁵⁾ הוא מסוגל לעשות זאת כאלוהים כל-יכול,⁽⁶⁾ ורוצה לעשות את זה כאב נאמן.⁽⁷⁾

(1) בראשית א' וב'

שמות כ' 11

כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ, את הים ואת כל אשר בהם, וינח ביום השביעי על כן ברך ה' את יום השבת ויקדשהו.

איוב ל"ח, ל"ט

תהילים ל"ג 6

בדבר אדוני שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם.

ישעיה מ"ד 24

כה אמר ה' גואלך ויוצרך מבטן, אנוכי ה' עושה כל נוטה שמים לבדי, רוקע הארץ מי אתי.

מעשי השליחים ד' 24

אתה אשר עשית את השמים ואת הארץ, את הים ואת כל אשר בו.

מעשי השליחים י"ד 15

אנשים, למה אתם עושים זאת? גם אנחנו בני אנוש כמוכם, ומבשרים לכם את הבשורה כדי שתפנו מן ההבלים האלה לאלוהים חיים אשר עשה את השמים ואת הארץ ואת הים ואת כל אשר בו.

(2) תהילים ק"ד 27-30

כולם אליך ישברון לתת אכלם בעתו. תתן להם ילקטון, תפתח ירך ישבעון טוב. תסתיר פניך יבהלון, תוסף רוחם יגועון ואל עפרם ישובון. תשלח רוחך יבראון ותחדש פני אדמה.

מתי ו' 30

ואם ככה מלביש אלוהים את חציר השדה אשר היום ישנו ומחר יושלך לתוך התנור, על אחת כמה וכמה אתכם, קטני אמונה!

מתי י' 29

האם לא נמכרות שתי ציפורים באיסור אחד? גם אחת מהן לא תיפול ארצה מבלי השגחת אביכם.

אפסוס א' 11

ובו נועדה לנו נחלה, כי נבחרנו מראש לפי תכניתו של הפועל בכל בהתאם למחשבת רצונו.

(3) יוחנן א' 12-13

לאלה אשר קיבלו אותו, המאמינים בשמו, נתן תוקף להיות בנים לאלוהים. לא מדם ולא מחפץ הבשר נולדו, אף לא מחפץ גבר, כי אם מאלוהים.

רומים ח' 15-16

הרי לא קיבלתם רוח של עבדות לחזור אל הפחד, אלא קיבלתם רוח המקנה מעמד של בנים, וברוח זאת אנו קוראים "אבא, אבינו". הרוח עצמה מעידה יחד עם רוחנו שבנים לאלוהים אנו.

גלטים ד' 4-7

כאשר מלאה העת שלח אלוהים את בנו, ילוד אשה וכפוף לתורה, לפדות את הכפופים לתורה כדי שנקבל את מעמד הבנים. וכיוון שאתם בנים, אלוהים נתן בלבבכם את רוח בנו הקוראת "אבא, אבינו". לפיכך אינך עבד עוד, כי אם בן, ואם בן, אזי גם יורש מטעם אלוהים.

אפסוס א' 5

הוא יעד אותנו להיות לו לבנים על ידי ישוע המשיח, כחפץ רצונו.

(4) תהילים נ"ה 23

השלך על ה' היבך והוא יכלכלך.

מתי'ו 25-26

אל תדאגו לנפשכם - מה תאכלו או מה תשתו, ולגופכם - מה תלבושו. הלא הנפש חשובה מן המזון, והגוף חשוב מן הלבוש. הביטו אל עוף השמים: אינם זורעים ואינם קוצרים, אף אינם אוספים אל אסמים, ואביכם שבשמים מכלכל אותם.

לוקס י"ב 22-31

אמר לתלמידיו, "לכן אומר אני לכם: אל תדאגו לנפשכם מה תאכלו, ולגופכם - מה תלבושו. הלא הנפש חשובה מן המזון, והגוף חשוב מן הלבוש. התבוננו אל העורבים: אינם זורעים ואינם קוצרים. גם אסם או מחסן אין להם, ואלוהים מכלכל אותם. על אחת כמה וכמה חשובים אתם מן הציפורים! ומי מכם בדאגתו יכול להוסיף טפח על שנות חייו? וכיון שאינכם יכולים לעשות דברים פעוטים, למה תדאגו לשאר הדברים? התבוננו אל השושנים, איך הם גדלים: אינם טווים אף אינם אורגים. אך אומר אני לכם, גם שלמה בכל הדרו לא היה לבוש כאחד מהם. ואם ככה מלביש אלוהים את חציר השדה, אשר היום ישנו ומחר ישלך לתוך התנור, על אחת כמה וכמה אתכם, קטני אמונה! גם אתם, אל תהיו שואלים מה תאכלו ומה תשתו, ואל תהיו דואגים. כי אמות העולם מבקשים את כל הדברים האלה, ואתם, אביכם יודע שאתם צריכים להם. לכן בקשו את מלכותו, וכל אלה יוספו לכם.

(5) רומים ח' 28

אנו יודעים כי אלוהים גורם לכך שכל הדברים חוברים יחד לטובת אוהביו, הקרואים על-פי תכניתו.

(6) בראשית י"ח 14

היפלא מה דבר? למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן.

רומים ח' 31-39

אם כן מה נאמר על הדברים האלה? אם אלוהים אתנו, מי יעמד נגדנו? הוא אשר לא חשך את בנו שלו, אלא מסר אותו בעד כולנו, האם לא יעניק לנו את הכול? מי יטען נגד בחירי אלוהים? הרי אלוהים הוא המצדיק! מי המרשיע? האם המשיח ישוע אשר מת, ולא זו בלבד כי אם קם לתחייה, והוא נמצא לימין אלוהים ומפגיע בעדנו? מי יפרידנו מאהבת המשיח? האם צרה או מצוקה, רדיפות או רעב, האם עירום או סכנה או חרב? ככתוב: "כי עליך הרגנו כל היום, נחשבנו כצאן טבחה".

(7) מתי'ו 32-33

הן את כל אלה מבקשים הגויים, והרי אביכם שבשמים יודע שצריכים אתם לכל אלה. אתם בקשו תחילה את מלכותו ואת צדקתו, וכל אלה יוספו לכם.

מתי'ו 9-11

מי מכם האיש אשר בנו יבקש לחם והוא יתן לו אבן? או אם יבקש דג היתן לו נחש? הן אתם הרעים יודעים לתת מתנות טובות לבניכם, כל שכן אביכם שבשמים יתן אך טוב למבקשים ממנו.

שאלה: מהו לדעתך השגחת אלוהים?

תשובה: השגחתו של אלוהים היא כוחו האדיר והנצחי,⁽¹⁾ שבאמצעותו הוא מחזיק בידו את השמים והארץ ואת כל הבריאה.⁽²⁾ הוא מושל בהם כך ששום עלה, גשם ובצורת, שנים פוריות ושנות בצורת, מזון ושתייה, בריאות וחולי, עושר ועוני,⁽³⁾ והכול, לא קורה במקרה⁽⁴⁾ אלא דרך ידו, ידו של האב.⁽⁵⁾

(1) ירמיה כ"ג 23-24

האלוהי מקרוב אני נאום אדוני ולא אלוהי מרחוק, אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאום אדוני הלוא את השמים ואת הארץ אני מלא נאום אדוני.

מעשי השליחים י"ז 24-28

האל אשר עשה את העולם וכל אשר בו. הוא אדון השמים והארץ ואין הוא שוכן בהיכלות מעשה ידיים; גם אין ידי אדם משרתות אותו כאילו הוא זקוק לאיזה דבר, שהרי לכל הוא נותן חיים ונשמה וכל דבר. מאדם אחד הוא יצר את כל עממי בני אדם להושיבם על פני כל הארץ, ויעד זמנים קבועים וקבע את גבולות מושבם, למען יחפשו את האלוהים; אולי יגששו אחריו וימצאו אותו, אף שאינו רחוק מכל אחד מאתנו. הן בו אנחנו חיים ומתנועעים וקיימים, כמו שגם אחדים ממשורריכם אמרו שגם אנחנו צאצאיו.

(2) עברים א' 3

הוא זוהר כבודו וצלם עצמותו ונושא כל בדברו רב הגבורה, ולאחר שעשה טיהור חטאים ישב לימין הגדולה במרומים.

(3) ירמיה ה' 24

ולא אמרו בלבכם נירא נא את ה' אלוהינו הנותן גשם וירא ומלקוש שבועות חוקות קציר ישמור לנו.

מעשי השליחים י"ד 15-17

אנשים, למה אתם עושים זאת? גם אנחנו בני אנוש כמוכם, ומבשרים לכם את הבשורה כדי שתפנו מן ההבלים האלה לאלוהים חיים אשר עשה את השמים ואת הארץ ואת הים ואת כל אשר בהם, ואשר בדורות הקודמים הניח לכל הגויים ללכת בדרכיהם. ובכל זאת לא חדל להעיד על עצמו במעשיו הטובים, בתתו לנו גשם מן השמים ועונות פוריות, ובמלואו את לבותינו מזון ושמחה.

יוחנן ט' 3

לא הוא חטא ולא הוריו. אין זה אלא כדי שיגלו בו פועלי אלוהים.

משלי כ"ב 2

עשיר ורש נפגשו עושה כולם ה'.

(4) משלי ט"ז 33

בחיק יוטל את הגורל ומה' כל משפטו.

האם לא נמכרות שתי ציפורים באיסר אחד? גם אחת מהן לא תיפול ארצה מבלי השגחת אביכם.

28

שאלה: איזו תועלת אנחנו מפיקים מהידיעה שאלוהים ברא את הכול ועדיין משגיח על הכול?

תשובה: אנחנו מצליחים להיות סבלנים במצוקות,⁽¹⁾ להודות לו בשעת שגשוג,⁽²⁾ וכשאנחנו מסתכלים לעתיד נוכל לבטוח בו, באב הנאמן, ששום יצור לא יוכל להפרידנו מאהבתו.⁽³⁾ שכן כל עממי בני האדם והבריאה נמצאים בידו, נתונים לרצונו, חיים ומתנוועעים בו.⁽⁴⁾

(1) איוב א' 21-22

ויאמר ערום יצאתי מבטן אמי ועירום אשוב שמה. אדוני נתן ואדוני לקח יהיה שם אדוני מבורך. בכל זאת לא חטא איוב ולא נתן תיפלה לאלוהים.

תהילים ל"ט 11

הסר מעלי נגעך מתגרת ידך אני כליתי.

יעקב א' 3

שהרי יודעים אתם כי בחינת אמונתכם מביאה לידי סבלנות.

(2) דברים ח' 10

ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלוהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך.

הראשונה לתסלוניקים ה' 18

הודו על כל דבר, כי זהו רצון אלוהים לגביכם במשיח ישוע.

(3) תהילים נ"ה 23

השלך על אדוני יהבך והוא יכלכלך לא יתן לעולם מוט לצדיק.

רומים ה' 3-5

אנחנו מתהללים גם בצרות, שכן יודעים אנו כי הצרה מביאה לידי סבלנות, והסבלנות לידי עמידה בניסיון, ועמידה בניסיון לידי תקווה. והתקווה אינה מכזיבה, כי אהבת אלוהים הוצקה לתוך לבנו על ידי רוח הקודש שניתנה לנו.

רומים ח' 38-39

ואני בטוח כי לא המוות ולא החיים, לא מלאכים ולא שליטים, לא דברים שבהווה ולא דברים שעתידיים לבוא, לא כוחות, לא גבהים ולא מעמקים ולא שום יצור אחר לא יוכלו להפרידנו מאהבת אלוהים שבמשיח ישוע אדוננו.

(4) איוב א' 12

ויאמר ה' אל השטן: הנה כל אשר לו בידך רק אליו אל תשלח ידך.

איוב ב' 6

ויאמר ה' אל השטן: הינו בידך אך את נפשו שמור.

משלי כ"א 1

פלגי מים לב מלך, ביד ה' על כל אשר יחפוץ יטנו.

מעשי השליחים י"ז 24-28

האל אשר עשה את העולם וכל אשר בו. הוא אדון השמים והארץ ואין הוא שוכן בהיכלות מעשה ידיים. גם אין ידי אדם משרתות אותו כאילו הוא זקוק לאיזה דבר, שהרי לכל הוא נותן חיים ונשמה וכל דבר. מאדם אחד הוא יצר את כל עממי בני אדם להושיבם על פני כל הארץ, ויעד זמנים קבועים וקבע את גבולות מושבם - למען יחפשו את האלוהים. אולי יגששו אחריו וימצאו אותו, אף שאינו רחוק מכל אחד מאתנו. הן בו אנחנו חיים ומתנועעים וקיימים, כמו שגם אחדים ממשורריכם אמרו שגם אנחנו צאצאיו.

29

שאלה: מדוע בן האלוהים נקרא ישוע, כלומר מושיע?

תשובה: משום שהוא מושיע אותנו מכל חטאינו,⁽⁴⁾ ולא נוכל למצוא ישועה באחר.⁽²⁾

(1) מתי א' 21

היא יולדת בן ואתה תקרא שמו ישוע, כי הוא יושיע את עמו מחטאתיהם.

עברים ז' 25

לכן הוא גם יכול להושיע לנצח את הבאים לאלוהים דרכו, כי חי הוא תמיד כדי להפגיע בעדם.

(2) ישעיה מ"ג 11

אנוכי אנוכי ה' ואין מבלעדי מושיע.

יוחנן ט"ו 4

עמדו בי ואני בכם. כמו שהשריג אינו יכול לעשות פרי מאליו אם לא יעמוד בגפן, כך גם אתם אם לא תעמדו בי.

מעשי השליחים ד' 11-12

הוא האבן שמאסתם, אתם הבונים, אשר הייתה לראש פינה. ואין רפואה באחר, כי אין שם אחר נתון לבני אדם תחת השמים, ובו עלינו להירפא.

הראשונה לטימותיאוס ב' 5

הן אחד האלוהים, ואחד המתווך בין אלוהים לבני אדם - האדם המשיח ישוע.

30

שאלה: האם אלה שמחפשים ישועה ורווחה מאת הקדושים, מצצמם וממקורות אחרים, מאמינים בישוע כמושיע יחיד?

תשובה: לא, למרות שהם מתרברבים אודותיו במילים, הם בעצם מתכחשים למושיע היחיד, ישוע.⁽¹⁾ אחד משני הדברים חייב להיות אמת: או שישוע אינו מושיע מושלם, או שאלה שמקבלים אותו באמונה אמיתית מוצאים בו את כל מה שדרוש לישועתם.⁽²⁾

(1) הראשונה לקורינתים א' 12-13

אני מתכוון לכך שכל אחד מכם אומר: "אני שייך לשאול", או "אני לאפולוס", "אני של כיפא", "ואני של המשיח". ובכן, האם המשיח התפלג? האם שאול נצלב בעדכם? או לשם שאול נטבלתם?

גלטים ה' 4

אתם המבקשים להיצדק בתורה נותקתם מן המשיח, נשמטתם מן החסד.

(2) קולוסים א' 19-20

כי כן היה רצון לשכן בו את כל המלוא ובאמצעותו לרצות אל עצמו את הכול.

קולוסים ב' 10

ואתם נמלאתם בו, אשר הוא ראש כל רשות ושלטון.

יוחנן א' א' 7

אבל אם נתהלך באור, כמו שהוא באור, כי אז התחברנו זה עם זה ודם ישוע המשיח בנו מטהר אותנו מכל חטא.

31

שאלה: מדוע הוא נקרא משיח, כלומר מושח?

תשובה: מכיוון שאלוהים האב הסמיך ומשח אותו לתפקיד ברוח הקודש⁽¹⁾ להיות הנביא והמורה העליון שלנו.⁽²⁾ הוא גילה לנו את מלוא סוד עצת האלוהים ורצונו בנוגע לכפרת החטאים;⁽³⁾ הכוהן הגדול שלנו,⁽⁴⁾ אשר בקרבן אחד, בגופו פדה אותנו⁽⁵⁾ וממשיך להפגיע בעדנו בפני האב.⁽⁶⁾ הוא מלכנו הנצחי⁽⁷⁾ מושל בנו בדברו וברוחו, מגן ושומר עלינו דרך הפדות שהשיג עבורנו.⁽⁸⁾

(1) תהילים מ"ה 8

אהבת צדק ותשנא רשע, על כן משחך אלוהים אלוהיך שמן ששון מחברך.

עברים א' 9

אהבת צדק ותשנא רשע, על כן משחך אלוהים, אלוהיך, שמן ששון מחבריך.

ישעיה ס"א 1

רוח אדוני ה' עליי, יען משח ה' אותי לבשר ענווים, שלחני לחבוש לנשברי לב, לקרוא לשבויים דרוו, ולאסורים פקח קוח.

לוקס ד' 18

רוח אדוני עליי, יען משח אותי לבשר ענווים. שלחני לקרוא לשבויים דרוו, ולעוורים פקח קוח. לשלח רצוצים חפשים.

לוקס ג' 21-22

כאשר נטבל כל העם, נטבל גם ישוע. ובעודו מתפלל נפתחו השמים ורוח הקודש ירדה עליו בדמות גשמית כיונה, וקול היה מן השמים: "אתה בני אהובי, כך חפצתי".

(2) דברים י"ח 15

נביא מקרבך מאחריך כמוני יקים לך ה' אלוהיך, אליו תשמעו.

מעשי השליחים ג' 22

הן משה אמר אל אבותינו: 'נביא יקים לכם ה' אלוהיכם מקרב אחיכם, כמוני, אליו תשמעו ככל אשר ידבר אליכם'.

(3) יוחנן א' 18

את האלוהים לא ראה איש מעולם, הבן היחיד, הנמצא בחיק האב, הוא אשר הודיעו.

יוחנן ט"ו 15

לא אוסיף לקרוא לכם עבדים, כי העבד אינו יודע את אשר יעשה אדוניו. קראתי לכם 'ידידים', מפני שהודעתי לכם את כל אשר שמעתי מאת אבי.

(4) תהילים ק"י 4

נשבע ה' ולא ינחם. אתה כוהן לעולם על דברתי מלכי צדק.

עברים ז' 17

אתה כוהן לעולם על דברתי מלכי צדק.

(5) עברים ט' 12

ובדמו הוא, ולא בדם שעירים ועגלים, נכנס אחת ולתמיד אל הקודש והשיג פדות עולמים.

עברים י' 11-14

כל כוהן עומד יום יום לשרת בקודש ומקריב פעמים רבות את אותם הקרבנות אשר אף פעם אינם יכולים להסיר חטאים. אבל זה, לאחר שהקריב קרבן אחד על החטאים, ישב לימין האלוהים לתמיד ומאז הוא מחכה עד אשר ישתו אויביו הדום לרגליו, שכן בקרבן אחד השלים לתמיד את המקודשים.

(6) רומים ח' 34

מי המרשיע? האם המשיח ישוע אשר מת, ולא זו בלבד כי אם קם לתחייה, והוא נמצא לימין אלוהים ומפגיע בעדנו?

עברים ט' 24

הרי המשיח לא נכנס אל מקדש אשר נעשה בידי אדם ואשר הוא בבואה של האמתי, כי אם בא אל עצם השמים להראות עתה בעדנו לפני האלוהים.

יוחנן א' ב' 1

ילדי, כותב אני לכם את הדברים האלה למען לא תחטאו. ואם יחטא איש יש לנו מליץ לפני האב - ישוע המשיח, הצדיק.

(7) זכריה ט' 9

גילי מאוד בת ציון הריעי בת ירושלים. הנה מלכך יבוא לך צדיק ונושע הוא, עני ורוכב על חמור, ועל עיר בן אתונות.

מתי כ"א 5

אמרו לבת ציון: הנה מלכך יבוא לך, עני ורוכב על חמור ועל עיר בן אתונות.

לוקס א' 33

וימלוך על בית יעקב לעולם, ואין קץ למלכותו.

(8) מתי כ"ח 18-20

ניגש ישוע לדבר אתם ואמר: "ניתנה לי כל סמכות בשמים ובארץ. על כן לכו ועשו את כל הגויים לתלמידים, הטבילו אותם לשם האב והבן ורוח הקודש, ולמדו אותם לשמור את כל מה שציוויתי אתכם. הנה אתכם אני כל הימים עד קץ העולם."

יוחנן י' 28

ואני נותן להן חיי עולם. ולא תאבדנה לעולם, אף לא יחטוף אותן איש מידי.

התגלות י"ב 10-11

ושמעתי קול גדול בשמים אומר: "עתה באה ישועת אלוהינו, גבורתו ומלכותו וממשלת משיחו, כי הושלך שטון אחינו המקטרג עליהם לפני אלוהינו יומם ולילה. והם ניצחוהו בדם השה ובדבר עדותם, ולא אהבו את נפשם עד מוות."

32

שאלה: מדוע אתה נקרא משיח?

תשובה: משום שאני במשיח על ידי האמונה⁽⁴⁾ ובכך שותף למשיחה שלו,⁽²⁾ כך שאני כנביא אוכל להעיד על שמו,⁽³⁾ וככוהן להציג את עצמי כקרבתן חי מלא תודה,⁽⁴⁾ וכמלך להילחם במצפון נקי נגד החטא והרוע בחיים עלי אדמות.⁽⁵⁾ בסופו של דבר אמלוך אתו לנצח על כל הבריאה.⁽⁶⁾

(1) הראשונה לקוריתים י"ב 12-27

כשם שהגוף הוא אחד ואיברים רבים לו, וכל איברי הגוף הם גוף אחד אף כי רבים הם, כן גם המשיח. הרי ברוח אחת הוטבלנו כולנו לגוף אחד, יהודים כיוונים, עבדים כבני חורין,

וכולנו הושקינו רוח אחת. ואכן אין הגוף איבר אחד אלא רבים. אם תאמר הרגל: "אינני יד, לכן אינני שייכת לגוף", האם משום כך אינה שייכת לגוף? ואם תאמר האוזן: "אינני עין, לכן אינני שייכת לגוף", האם משום כך אינה שייכת לגוף? אם הגוף כולו יהיה עין, כיצד תהיה שמיעה? ואם כולו יהיה איבר שמיעה, כיצד יוכל להריח? אבל אלוהים שם את האיברים בגוף, כל אחד ואחד מהם על פי רצון אלוהים. ואילו היו כולם איבר אחד, איפה הגוף? והנה יש איברים רבים, אך גוף אחד. העין לא תוכל לומר אל היד: "אין לי צורך בך", גם הראש לא יוכל לומר אל הרגליים: "אין לי צורך בכן". אדרבא, איברי הגוף שלכאורה חלשים יותר, הם הנחוצים יותר. איברי הגוף הנראים לנו נקלים, אותם אנו עוטרם ביתר כבוד, והאיברים שהם לבושת לנו זוכים ליתר כבוד. לעומת זאת, איברינו ההגונים אינם זקוקים לזה. אלוהים הרכיב את הגוף באופן שנתן כבוד רב יותר לאיברים נטולי כבוד, למען לא תהיה מחלוקת בגוף אלא שידאגו האיברים זה לזה. ואם יכאב איבר אחד, כל האיברים יסבלו אתו. ואם יכובד איבר אחד, כל האיברים ישמחו אתו. אתם גוף המשיח ואיבריו, איש איש לפי חלקו.

(2) יואל ג' 1

והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם זקניכם חלומות יחלמון בחוריהם חזיונות יראו.

מעשי השליחים ב' 17

והיה באחרית הימים, נאום אלוהים, אשפוך את רוחי על כל בשר וניבאו בניכם ובנותיכם, בחוריהם חזיונות יראו וזקניכם חלומות יחלמון.

יוחנן א' ב' 27

והמשיחה שאתם קבלתם מאתו נשארת בקרבכם ואינכם צריכים למישהו שילמד אתכם, אלא כמו שמשיחתו מלמדת אתכם על אודות הכול - והיא אמת ואיננה כזב - לפי מה שלימדה אתכם עמדו בו.

(3) מתי י' 32

כל מי שיודה בי לפני בני אדם גם אני אודה בו לפני אבי שבשמים.

רומים 9-10

ואם אתה מודה בפניך שישוע הוא האדון ומאמין בלבבך שאלוהים הקים אותו מן המתים - תיוושע. הרי בלבבו מאמין איש ויוצדק, ובפיו יודה ויוושע.

עברים י"ג 15

לכן בכל עת נקריבה בתיווכו זבח תודה לאלוהים, כלומר, פרי שפתיים המודות לשמו.

(4) רומים י"ב 1

ובכן, אחי, בגלל רחמי אלוהים אני מבקש מכם שתמסרו את גופכם קרבן חי, קדוש ורצוי לאלוהים. כך תעבדוהו עבודה שבלב.

פטרס א' ב' 9, 5

וגם אתם, כאבנים חיות, נבנים לבית רוחני, לכהונת קודש, כדי להעלות זבחי רוח רצויים לאלוהים בזכות ישוע המשיח. (9) אבל אתם עם נבחר, ממלכת כוהנים וגוי קדוש, עם סגולה, למען תספרו תהילותיו של הקורא אתכם מחושך אל אורו הנפלא.

(5) גלטים ה' 16-17

אומר אני לכם: התהלכו בדרך הרוח ולא תמלאו את תאוות הבשר, כי הבשר מתאוה למה שבניגוד לרוח, והרוח מתנגדת לבשר. שניהם מתנגדים זה לזה ולכן אינכם יכולים לעשות את מה שברצונכם.

אפסים ו' 11

לכשו את מלוא נשק האלוהים למען תוכלו לעמוד נגד נכלי השטן.

הראשונה לטימותיאוס א' 18-19

את המצווה הזאת אני מוסר לך, טימותיאוס בני, על פי נבואות מן העבר הנוגעות אליך, כדי שתלחם בעזרתן את המלחמה הטובה, מתוך אמונה ומצפון ישר. יש שהשליכו מעליהם את אלה ונשברה ספינת אמונתם.

(6) מתי כ"ה 34

יאמר המלך אל הניצבים לימינו, 'בואו ברוכי אבי ורשו את המלכות המוכנה לכם מאז היווסד תבל'.

השנייה לטימותיאוס ב' 12

אם נחזיק מעמד, גם נמלוך אתו.

33

שאלה: מדוע הוא נקרא בנו יחידו של אלוהים בעוד גם אנחנו נחשבים לילדי אלוהים?

תשובה: מכיוון שהמשיח לבדו הוא הבן הנצחי והטבעי של אלוהים.⁽⁴⁾ ואותנו, לעומת זאת, הוא אימץ לבנים, בחסדו ולמען המשיח.⁽²⁾

(1) יוחנן א' 1-3

בראשית היה הדבר, והדבר היה עם האלוהים, ואלוהים היה הדבר. הוא היה בראשית עם האלוהים. הכול נהיה על ידיו, ומבלעדיו לא נהיה כל אשר נהיה.

יוחנן א' 14, 18

הדבר נהיה בשר ושכן בתוכנו, ואנחנו ראינו את כבודו, כבוד בן יחיד מלפני אביו, מלא חסד ואמת. (18) את האלוהים לא ראה איש מעולם, הבן היחיד, הנמצא בחיק האב, הוא אשר הודיעו.

יוחנן ג' 16

כי כה אהב אלוהים את העולם עד כי נתן את בנו יחידו למען לא יאבד כל המאמין בו, אלא ינחל חיי עולם.

רומים ח' 32

הוא אשר לא חשך את בנו שלו, אלא מסר אותו בעד כולנו, האם לא יעניק לנו אתו את הכול?

עברים א'

יוחנן א' ד' 9

בזאת נגלתה אהבת האלוהים בנו, בעובדה שאלוהים שלח את בנו יחידו לעולם למען נחיה בזכותו.

(2) יוחנן א' 12

אבל לאלה אשר קיבלו אותו, המאמינים בשמו, נתן תוקף להיות בנים לאלוהים.

רומים ח' 14-17

כל אשר רוח אלוהים מדריכה אותם, בנים הם לאלוהים. הרי לא קיבלתם רוח של עבדות לחזור אל הפחד, אלא קיבלתם רוח המקנה מעמד של בנים, וברוח זאת אנו קוראים "אבא, אבינו". הרוח עצמה מעידה יחד עם רוחנו שבנים לאלוהים אנו. ואם בנים, אזי יורשים: יורשי נחלת אלוהים וגם יורשים השותפים למשיח, שכן סובלים אנו עמו כדי שגם נזכה לכבוד עמו.

גלטים ד' 6

וכיוון שאתם בנים, אלוהים נתן בלבבכם את רוח בנו הקוראת "אבא, אבינו".

אפסים א' 5-6

הוא יעד אותנו להיות לו לבנים על ידי ישוע המשיח, כחפץ רצונו, לתהילת כבוד על חסדו אשר העניק לנו באהובו.

34

שאלה: מדוע אנחנו קוראים לו "אדוננו"?

תשובה: משום שהוא פדה אותנו, בגוף ובנפש,⁽⁴⁾ מכל חטאינו, לא באמצעות כסף וזהב אלא בדמו היקר,⁽²⁾ והציל אותנו ממלכת החושך והעביר אותנו, אליו, אל מלכות בנו אהובו.⁽³⁾

(1) הראשונה לקורינתים ו' 20

הלא במחיר נקניתם, לכן כבדו את אלוהים בגופכם.

הראשונה לטימותיאוס ב' 5-6

הן אחד האלוהים, ואחד המתווך בין אלוהים לבני אדם - האדם המשיח ישוע, אשר נתן את עצמו כופר בעד הכול. זאת העדות בעתותיה.

(2) פטרוס א' א' 18-19

שהרי יודעים אתם כי לא בדבר נשחת, לא בכסף ולא בזהב, נפדיתם מדרכיכם התפלה שנחלתם מאבותיכם, כי אם בדם יקר של שה תמים שאין בו מום, בדמו של המשיח.

(3) קולוסים א' 13-14

הן האב הצילנו משלטון החושך והעברנו אל מלכות בנו אהובו, אשר בו לנו הפדות, סליחת החטאים.

עברים ב' 14-15

וכיוון שלילדים הייתה שותפות של בשר ודם, כמו כן גם הוא שיתף עצמו בבשר ודם כדי שישבית על ידי מותו את זה שבידו ממשלת המוות - הוא השטן, וישחרר את אלה שבגלל אימת המוות היו נתונים לעבדות כל ימי חייהם.

35

שאלה: על מה אתה מכריז כשאתה אומר: הוא התהווה מרוח הקודש, ונולד למרים?

תשובה: על בן אלוהים הנצחי, שהינו ועודנו אלוהים האמיתי והנצחי⁽⁴⁾ שלקח על עצמו טבע אנושי אמיתי מבשר ודם של הבתולה מרים⁽²⁾ דרך פעולת רוח הקודש⁽³⁾. לכן הוא גם זרע דוד האמיתי⁽⁴⁾, כמו אחיו בכל מובן⁽⁵⁾, אך ללא חטא⁽⁶⁾.

(1) יוחנן א' 1

בראשית היה הדבר, והדבר היה עם האלוהים, ואלוהים היה הדבר.

יוחנן י' 30-36

אני והאב אחד אנחנו. שוב הרימו אבנים כדי לרגום אותו. השיב להם ישוע: "מעשים טובים רבים הראיתי לכם מאת האב, על איזה מעשה מהם תרגמוני?" ענו לו: "לא על מעשה טוב נרגום אותך, אלא על חילול שם שמים ועל שבהיותך אדם אתה עושה את עצמך אלוהים". השיב להם ישוע: "כלום לא כתוב בתורתכם, 'אני אמרתי אלוהים אתם?' אם הוא אמר 'אלוהים' לאלה אשר דבר אלוהים היה אליהם - ואת הכתוב אי אפשר להפר - האם תאמרו אתם לזה אשר האב קדשו ושלח אותו אל העולם, 'מגדף אתה', משום שאמרתי 'בן אלוהים אני'?"

רומים א' 3

על אודות בנו, ישוע המשיח אדוננו, שלפי הבשר מוצאו מזרע דוד.

רומים ט' 5

להם האבות, ומהם, מצד יחוסו האנושי, המשיח שהוא מעל כל, אל מבורך לעולמים. אמן.

קולוסים א' 15-17

והוא צלם של האלוהים הבלתי נראה, בכור כל בריאה. כי בו נברא כל אשר בשמים ואשר בארץ, מה שנראה ומה שבלתי נראה, גם כיסאות ורשויות וגם ממשלות ושלטונות.

(2) מתי א' 18-23

כך הייתה הולדת ישוע המשיח: מרים אמו הייתה מאורסת ליוסף ובטרם התאחדו נמצאה הרה לרוח הקודש. יוסף בעלה, שהיה צדיק ולא רצה להציג אותה לחרפה, החליט לשלח אותה בסתר. בעוד שהיה מהרהר בזה נראה אליו מלאך ה' בחלום ואמר: "יוסף בן דוד, אל תחשוש לקחת אליך את מרים אשתך, כי אשר הורה בה מרוח הקודש הוא. היא יולדת בן ואתה תקרא שמו ישוע, כי הוא יושיע את עמו מחטאותיהם". כל זה ארע למען יתקיים מה שדיבר ה' בפי הנביא: "הנה העלמה הרה ויולדת בן וקראת שמו עמנואל".

יוחנן א' 14

הדבר נהיה בשר ושכן בתוכנו, ואנחנו ראינו את כבודו, כבוד בן יחיד מלפני אביו, מלא חסד ואמת.

גלטים ד' 4

כאשר מלאה העת שלח אלוהים את בנו, ילוד אישה וכפוף לתורה.

עברים ב' 14

וכיוון שלילדים הייתה שותפות של בשר ודם, כמו כן גם הוא שיתף עצמו בבשר ודם כדי שישבית על ידי מותו את זה שבידו ממשלת המוות - הוא השטן.

(3) לוקס א' 35

השיב המלאך ואמר: "רוח הקודש תבוא עליך וגבורת עליון תצל עליך. לכן קדוש יקרא הילוד, בן אלוהים.

(4) שמואל ב' ז' 12-16

כי ימלאו ימך ושכבת את אבותיך והקימותי את זרעך אחרך אשר יצא ממעיך והכינותי את ממלכתו. הוא יבנה בית לשמי וכוננתי את כסא ממלכתו עד עולם. אני אהיה לו לאב והוא יהיה לי לבן אשר בהעותו והוכחתיו בשבט אנשים ובנגעי בני אדם. וחסדי לא יסור ממנו כאשר הסירותי מעם שאול אשר הסירותי מלפניך. ונאמן ביתך וממלכתך עד עולם לפניך וכסאך יהיה נכון עד עולם.

תהילים קל"ב 11

נשבע ה' לדוד אמת לא ישוב ממנה: מפרי בטנך אשית לכסא לך.

מתי א' 1

ספר היוחסין של ישוע המשיח בן דוד, בן אברהם.

לוקס א' 32

הוא גדול יהיה ובן עליון יקרא, וה' אלוהים יתן לו את כסא דוד אביו.

רומים א' 3

...ישוע המשיח אדוננו, שלפי הבשר מוצאו מזרע דוד.

(5) פיליפים ב' 7

הריק את עצמו, נטל דמות עבד ונהיה כבני אדם.

עברים ב' 17

לפיכך היה עליו להידמות לאחיו בכל דבר, למען יהיה כוהן גדול רחמן ונאמן בעניני אלוהים לכפר על חטאי העם.

(6) עברים ד' 15

כי אין לנו כוהן גדול שאינו יכול לחוש עמנו את חולשתינו, אלא אחד שהתנסה בכל כמונו מבלי חטא.

עברים ז' 26-27

אכן כוהן גדול כזה יאה לנו - קדוש, תמים, טהור, נבדל מחוטאים ונישא מעל השמים, אשר אינו צריך יום יום, ככהונים הגדולים, תחילה להקריב קרבנות על חטאיו ואחרי כן על חטאי העם. כי זאת עשה אחת ולתמיד בהקריבו את עצמו.

36

שאלה: איזו תועלת אתה מפיק מלידתו של המשיח מרוח הקודש?

תשובה: הוא המתווך שלנו,⁽⁴⁾ ובטהרתו וקדושתו המושלמים מכפר, בעיני האלוהים, על החטאים שאיתם נולדתי.⁽²⁾

(1) הראשונה לטימותיאוס ב' 5-6

הן אחד האלוהים, ואחד המתווך בין אלוהים לבני אדם - האדם המשיח ישוע, אשר נתן את עצמו כופר בעד הכול. זאת העדות בעתותיה.

אל העברים ט' 13-15

שכן אם דם פרים ושעירים ואפר הפרה, בהיזרקם על הטמאים, יקדשו עד כדי לטהר את הגוף, על אחת כמה וכמה דמו של המשיח אשר הקריב עצמו לאלוהים ברוח עולמים ובלא מום - יטהר את מצפוננו ממעשי מוות כדי שנעבוד את אלוהים חיים. לכן הוא מתווך לברית חדשה, ועל ידי כך - מאחר שמת לפדות מן הפשעים אשר נעשו בימי הברית הראשונה - יקבלו המקוראים את נחלת עולם המובטחת.

(2) רומים ח' 3-4

שכן מה שלא יכלה התורה לעשות, מפני שלא יכלה להתגבר על הבשר, שאת עשה אלוהים: הוא שלח את בנו לבוש בשר בדמות בשר החטא, להיות קרבן של חטא, וחרץ את דינו של החטא בבשר, כדי שחוקת התורה תתקיים בנו, המתהלכים לא לפי הבשר אלא לפי הרוח.

השנייה לקורינתים ה' 21

את זה אשר לא ידע חטאת עשה לחטאת בעדנו, כדי שאנו נלבש את הצדקה של אלוהים ב.

אל גלטים ד' 4-5

אבל כאשר מלאה העת שלח אלוהים את בנו, ילוד אישה וכפוף לתורה, לפדות את הכפופים לתורה כדי שנקבל את מעמד הבנים.

פטרס א' 18-19

שהרי יודעים אתם כי לא בדבר נשחת, לא בכסף ולא בזהב, נפדיתם מדרככם התפלה שנחלתם מאבותיכם, כי אם בדם יקר של שה תמים שאין בו מום, בדמו של המשיח.

שאלה: על מה אתה מכריז כשאתה אומר שהוא סבל?

תשובה: במהלך כל חייו עלי אדמות, ובמיוחד בסוף ימיו, סבל המשיח בגופו ובנפשו את חרון אלוהים על חטאי האנושות.⁽¹⁾ לכן, כשסבל כקרובן יחיד ומכפר,⁽²⁾ פדה את גופנו ונשמתנו מגיהנום נצחי⁽³⁾ והשיג עבורנו את חסד אלוהים, את צדקתו ונחלת עולם מובטחת.⁽⁴⁾

(1) ישעיה נ"ג

הראשונה לטימותיאוס ב' 5-6

הן אחד האלוהים, ואחד המתווך בין אלוהים לבני אדם - האדם המשיח ישוע אשר נתן את עצמו כופר בעד הכול.

פטרס א' ב' 24

הוא אשר את חטאינו נשא בגופו על העץ, כדי שנמות לגבי החטא ונחיה לצדקה. אשר בחבורתו נרפא לכם.

פטרס א' ג' 18

הן גם המשיח מת לכפרת חטאים, אחת ולתמיד, הצדיק בעד הרשעים, כדי לקרב אותנו אל האלוהים. הוא הומת בבשרו, אך החיה ברוח.

(2) רומים ג' 25

(ישוע) אשר האלוהים שם אותו לכפרה בדמו, כפרה על יסוד אמונה. כל זה כדי להראות את הצדקה של אלוהים בכך שבאורך רוחו פסח על חטאי העבר.

הראשונה לקורינתים ה' 7

בערו את השאור הישן למען תהיו עיסה חדשה. הלא אתם כמצות, שהרי נזבח שה הפסח שלנו - המשיח.

אפסים ה' 2

התהלכו באהבה כשם שגם המשיח אהב אותנו ומסר את עצמו בעדנו כמנחה וקרובן לאלוהים, לריח ניחוח.

עברים י' 14

שכן בקרבן אחד השלים לתמיד את המקודשים.

יוחנן א' ב' 2

והוא כפרה על חטאינו, ולא על חטאינו בלבד, אלא גם על חטאי כל העולם.

יוחנן א' ד' 10

כזאת היא האהבה, לא שאנחנו אהבנו את אלוהים, אלא שהוא אהב אותנו ושלח את בנו להיות כפרה על חטאינו.

(3) רומים ח' 1-4

לכן אין נכשיו שום הרשעה על אלה שנמצאים במשיח ישוע, כי חוק רוח החיים שבמשיח ישוע שחרר אותי מחוק החטא והמוות; שכן מה שלא יכלה התורה לעשות, מפני שלא יכלה להתגבר על הבשר, זאת עשה אלוהים: הוא שלח את בנו לבוש בשר בדמות בשר החטא, להיות קרבן על חטא, וחרץ את דינו של החטא בבשר, כדי שחוקת התורה תתקיים בנו, המתהלכים לא לפי הבשר אלא לפי הרוח.

גלטים ג' 13

המשיח פדה אותנו מקללת התורה בכך שהיה לקללה בעדנו - שכן הכתוב אומר, "קללת אלוהים תלוי על עץ".

קולסים א' 13

הן האב הצילנו משלטון החושך והעבירנו אל מלכות בנו אהובו.

עברים ט' 12

ובדמו הוא, ולא בדם שעירים ועגלים, נכנס אחת ולתמיד אל הקודש והשיג פדות עולמים.

פטרס א' א' 18-19

שהרי יודעים אתם כי לא בדבר נשחט, לא בכסף, ולא בזהב, נפדיתם מדרככם התפלה שנחלתם מאבותיכם, כי אם בדם יקר של שה תמים שאין בו מום, בדמו של המשיח.

(4) יוחנן ג' 16

כי כה אהב אלוהים את העולם עד כי נתן את בנו יחידו למען לא יאבד כל המאמין בו, אלא ינחל חיי עולם.

רומים ג' 24-26

אך הם מוצדקים בחסדו, בחינם, הודות לפדות שבמשיח ישוע, אשר האלוהים שם אותו לכפרה בדמו, כפרה על יסוד אמונה. כל זה כדי להראות את הצדקה של אלוהים בכך שבאורך רוחו פסח על חטאי העבר, ולהראות את צדקתו בזמן הזה: שהוא צדיק ומצדיק את בן אמונת ישוע.

השנייה לקורינתים ה' 21

את זה אשר לא ידע חטאת עשה לחטאת בעדנו, כדי שאנו נלכש את הצדקה של אלוהים ב.

עברים ט' 15

לכן הוא מתווך לכרית חדשה, ועל ידי כך - מאחר שמת לפדות מן הפשעים אשר נעשו בימי הברית הראשונה - יקבלו המקוראים את נחלת עולם המובטחת.

שאלה: מדוע הוא סבל תחת משפטו של פילטוס?

תשובה: למרות חפותו של המשיח, שופט מהעולם הזה הרשיע אותו⁽⁴⁾ בשל כך הוא שיחרר אותנו ממשפטו המחמיר של אלוהים בעתיד.⁽²⁾

(1) לוקס כ"ג 13-24

פילטוס קרא אליו את ראשי הכהנים והשרים והעם, ואמר להם: "הבאתם אלי את האיש הזה כמדיח את העם, והנה אני חקרתי אותו לעיניכם ולא מצאתי באיש הזה כל אשמה מן הדברים שאתם מאשימים אותו. גם הורדוס לא מצא כלום, שהרי שלח אותו בחזרה אלינו. ראו, האיש אף לא עשה דבר אחד המחייב מוות. לכן אעניש אותו במלקות ואשחרר אותו." אלא שכולם יחדיו צעקו: "קח אותו ושחרר לנו את בר-אבא!" - איש שהושלך לבית כלא בגלל איהו מרד שהיה בעיר ובגלל רצח. פילטוס הוסיף לדבר אליהם, כי רצה לשחרר את ישוע. אך הם צעקו: "צ'לוב, צ'לוב אותו!" אמר להם פעם שלישית: "אבל מה רעה עשה זה? לא מצאתי בו כל אשמה מחייבת מוות. על כן אעניש אותו במלקות ואשחרר אותו." אך הם הגבירו לחצם ובקול גדול דרשו שיצלב. ואכן הכריעו קולותיהם את הכף. פילטוס פסק שתתמלא דרישתם.

יוחנן י"ט 4

שוב יצא פילטוס ואמר להם: "ראו! אני מוציא אותו אליכם למען תדעו שאינני מוצא בו שום אשמה".

יוחנן י"ט 12-16

מרגע זה ניסה פילטוס לשחרר אותו, אלא שהנוכחים צעקו באמרם: "אם תשחרר את זה אינך ידיד הקיסר! כל העושה עצמו מלך מתקומם נגד הקיסר!". כאשר שמע פילטוס את המילים האלה, הוציא את ישוע וישב על כס המשפט במקום מרוצף אבנים הנקרא "גבתא". אותו יום היה ערב פסח והשעה השעה השישית בערך. אמר לראשי היהודים: "הנה מלככם!" אך הללו צעקו: "קח, קח וצ'לוב אותו!" אמר להם פילטוס: "האצ'לוב את מלככם?" השיבו ראשי הכהנים: "אין לנו מלך זולתי הקיסר!" אז מסר אותו להם לצליבה.

(2) ישעיה נ"ג 4-5

אכן חלינו הוא נשא ומכאובינו סבלם ואנחנו חשבנוהו נגוע, מוכה אלוהים ומעונה. והוא מחולל מפשעינו, מדוכא מעוונותינו, מוסר שלומנו עליו ובחבורתו נרפא לנו.

השנייה לקורינתים ה' 21

את זה אשר לא ידע חטאת עשה לחטאת בעדנו, כדי שאנו נלבש את הצדקה של אלוהים בו.

גלטים ג' 13

המשיח פדה אותנו מקללת התורה בכך שהיה לקללה בעדנו - שכן הכתוב אומר, "קללת אלוהים תלוי על עץ".

39

שאלה: האם לעובדה שישוע מת על הצלב, ולא בדרך אחרת, יש משמעות מיוחדת?
תשובה: כן. כך אני בטוח שהוא לקח על עצמו את הקללה שרבצה עליי, שכן נאמר, "קללת אלוהים תלוי"⁽¹⁾.

(1) דברים כ"א 23

לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא כי קללת אלוהים תלוי ולא תטמא את אדמתך אשר אדוני אלוהיך נתן לך נחלה.

גלטים ג' 13

המשיח פדה אותנו מקללת התורה בכך שהיה לקללה בעדנו - שכן הכתוב אומר "קללת אלוהים תלוי על עץ".

40

שאלה: מדוע המשיח היה צריך להשפיל את עצמו עד המוות?
תשובה: בגלל אמת אלוהים וצדקתו,⁽¹⁾ הכפרה על חטאינו יכולה הייתה להיעשות רק דרך מותו של הבן.⁽²⁾

(1) בראשית ב' 16-17

ויצו אדוני אלוהים על האדם לאמור מכול עץ הגן אכול תאכל. ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות.

(2) רומים ח' 3

שכן מה שלא יכלה התורה לעשות, מפני שלא יכלה להתגבר על הבשר, זאת עשה אלוהים: הוא שלח את בנו לבוש בשר בדמות בשר החטא, להיות קרבן על חטא, וחרץ את דינו של החטא בבשר.

פיליפים ב' 8

השפיל עצמו וציית עד מוות, עד מוות בצלב.

עברים ב' 9

אבל רואים אנו את ישוע מעוטר בכבוד והדר משום שסבל מוות, הוא אשר חוסר מעט ממלאכים, כדי שבחסד אלוהים יטעם מוות בעד הכול.

עברים ב' 14-15

וכיוון שלילדים הייתה שותפות של בשר ודם, כמו כן גם הוא שיתף עצמו בבשר ודם כדי שישבית על ידי מותו את זה שבידו ממשלת המוות - הוא השטן וישחרר את אלה שבגלל אימת המוות היו נתונים לעבדות כל ימי חייהם.

41

שאלה: מדוע הוא נקבר?

תשובה: קבורתו העידה שהוא מת.⁽⁴⁾

(1) ישעיה נ"ג 9

ויתן את רשעים קברו ואת עשיר במותיו על לא חמס עשה ולא מרמה בפיו.

יוחנן י"ט 38-42

אחרי כן בא יוסף איש רמתים - שהיה תלמידו של ישוע בסתר, מפחד ראשי היהודים - וביקש מפילטוס שיניח לו לקחת את גופת ישוע. פילטוס הרשה לו והוא הלך ולקח את גופתו. בא גם נקדימון, זה שבראשונה בא אל ישוע בלילה, והוא נושא תערובת מור ואהלות, כשלושים קילוגרם. הם לקחו את גופת ישוע ועטפו אותה בתכריכים עם הבשמים כמנהג הקבורה אצל היהודים. במקום שנצלב ישוע היה גן ובגן קבר חדש שעוד לא הונח בו איש. שם שמו את ישוע, כי ערב שבת היה ליהודים והקבר קרוב.

מעשי השליחים י"ג 29

כאשר השלימו את כל הדברים הכתובים עליו הורידהו מן העץ והניחיהו בקבר.

הראשונה לקורנתים ט"ו 3-4

מסרתי לכם בראש ובראשונה מה שגם קיבלתי, שהמשיח מת בעד חטאינו, לפי הכתובים; נקבר וקם לתחייה ביום השלישי, לפי הכתובים.

42

שאלה: למה אנחנו צריכים למות, אם ישוע כבר מת בעדנו?

תשובה: המוות שלנו אינו מהווה פדות או תשלום על חטאינו, אלא שם קץ לחטא ומאפשר לנו לעבור אל החיים, אל חיי הנצח.⁽⁴⁾

(1) יוחנן ה' 24

אמן אמן אני אומר לכם, השומע את דברי ומאמין לשולחי יש לו חיי עולם ואינו בא במשפט כי אם עבר ממוות לחיים.

פיליפים א' 21-23

ה, לגבי דידי, לחיות פירושו המשיח, ולמות פירושו רווח. אך אם לחיות בגוף - הרי זה בשבילי עבודה פוריה ואינני יודע במה לבחור. אני לחוץ על ידי השניים. אני משתוקק להסתלק ולחיות עם המשיח, שכן זה טוב הרבה יותר.

הראשונה לתסלוניקים ה' 9-10

כי אלוהים לא יעדנו לזעם, אלא לנחול ישועה על ידי אדוננו ישוע המשיח אשר מת בעדנו למען נחיה יחד אתו, בין שאנו ערים בין שאנו ישנים.

43

שאלה: איזו תועלת נוספת אנחנו מפיקים מקרבנו של המשיח וממותו על הצלב?

תשובה: באמצעות מותו של המשיח הטבע הישן שלנו נצלב, מת ונקבר אתו.⁽⁴⁾ תאוות הבשר אינן עוד שולטות בנו,⁽²⁾ אלא אנו מוסרים את עצמנו בתודה כקרבתן חי קדוש ורצוי לאלוהים.⁽³⁾

(1) רומים ו' 5-11

שכן אם התאחדנו אתו במוות דומה למותו, כך גם נתאחד אתו בתחייתו. זאת אנו יודעים: האדם הישן אשר בנו נצלב אתו כדי שיהרס גוף החטא ולא נהיה עוד עבדים לחטא; שהרי המת משוחרר מן החטא. אבל אם מתנו עם המשיח, מאמינים אני כי גם נחיה עמו. אנחנו יודעים כי המשיח, לאחר שקם מן המתים, לא ימות עוד; המוות לא יוסיף לשלוט בו. הרי במותו מת אחת ולתמיד לגבי החטא, אך בחיותו הוא חי לאלוהים. בדרך זאת גם אתם חשבו את עצמכם מתים לגבי החטא, אך חיים לאלוהים במשיח ישוע.

קולוסים ב' 11-12

בו גם נמלתם מילה שאינה מעשה ידים, וזאת בהפשטת הגוף הבשרי, במילת המשיח; נקברתם אתו בטבילה, ואתו גם הוקמתם לתחייה על ידי אמונתכם בכוח אלוהים אשר הקימו מן המתים.

(2) רומים ו' 12-14

לכן, אל ימשול החטא בגופכם בן התמותה ואל יכניע אתכם לתאוותיו. ואל תמסרו את איברכם לחטא ככלים של רשע, אלא מסרו את עצמכם לאלוהים כאנשים חיים שהוקמו מן המתים, ואת איברכם תמסרו לאלוהים ככלים של צדק. החטא לא ישלט בכם, כי אינכם תחת יד התורה אלא תחת יד החסד.

(3) רומים י"ב 1

ובכן, אחי, בגלל רחמי אלוהים אני מבקש מכם שתמסרו את גופכם קרבן חי וקדוש ורצוי לאלוהים; כך תעבדוהו עבודה שבלב.

אפסים ה' 1-2

ובכן לכו בדרכי אלוהים כבנים אהובים, והתהלכו באהבה כשם שגם המשיח אהב אותנו ומסר את עצמו בעדנו כמנחה וקרבן לאלוהים, לריח ניחוח.

44

שאלה: מדוע הוסיפו ואמרו שהוא ירד לשאול?

תשובה: כדי שבצערי הגדול ובפיתויי הקשים, אוכל להיות בטוח ומנוחם שאדוני ישוע המשיח, על ידי סבלו הבלתי מתואר, על ידי כאבו, האימה והייסורים שנשא וסבל⁽¹⁾ במיוחד על הצלב, בעצם, גאל אותי מהסבל ומייסורי השאול.⁽²⁾

(1) תהילים י"ח 5-6

אפפוני חבלי מוות ונחלי בליעל יבעתונו. חבלי שאול סבכוני קדמוני מוקשי מוות.

תהילים קט"ז 3

אפפוני חבלי מוות ומצרי שאול מצאוני צרה ויגון אמצא.

מתי כ"ו 36-46

אחרי כן בא אתם ישוע אל מקום הנקרא גת שמנים ואמר אל התלמידים: "שבו לכם פה עד שאלך לשם ואתפלל." הוא לקח אתו את כיפא, ואת שני בני זבדי והחל מתמלא עצב ומועקה. אמר להם: "נפשי מרה עליי עד מוות, הישארו פה והיו ערים אתי." אז הלך מעט הלאה, נפל על פניו והתפלל באמרו: "אבי, אם אפשר הדבר, העבר נא ממני את הכוס הזאת, אך לא כרצוני אני כי אם כרצונך אתה." לאחר מכן בא אל התלמידים ומצאם ישנים. אמר אל כיפא: "ובכן לא יכלתם להישאר ערים אתי שעה אחת? היו ערים והתפללו כדי שלא תבואו לידי ניסיון. אמנם הרוח חפצה, אבל הבשר חלש." הלך שנית והתפלל באמרו: "אבי, אם אי אפשר שהכוס תעבור מבלי שאשתה אותה, יהי נא כרצונך." הוא חזר ושוב מצא אותם ישנים, כי עיניהם היו ככדות. עוד פעם עזב אותם והלך להתפלל בשלישית באמרו שוב את אותן המילים. אחרי כן בא אל התלמידים ואמר להם: "עודכם ישנים ונחים? הנה באה השעה ובן-האדם ימסר לידי אנשים חוטאים. קומו ונלך, הנה מתקרב המסגיר אותי."

מתי כ"ז 45-46

משעה שתיים-עשרה בצהרים השתרר חושך על כל הארץ עד השעה שלוש, ובערך בשעה שלוש צעק ישוע בקול גדול: "אלי, אלי, למה שבקתני?" כלומר, "אלי, אלי, למה עזבתני?"

עברים ה' 7-10

ובימי היותו בגוף בשר ודם, הקריב תפילות ותחנונים בצעקה גדולה ובדמעות אל היכול להושיעו ממוות, ואמנם נשמע בגלל יראת האלוהים שבו. ואף כי היה הבן, מסבלותיו למד לציית. וכאשר הושלם היה למקור של ישועת עולמים לכל המצייתים לו, ואלוהים קרא לו, "כהן גדול על דברתי מלכי-צדק."

(2) ישעיה נ"ג 10

ואדוני חפץ דכאו החל! אם תשים אשם נפשו יראה זרע יאריך ימים וחפץ אדוני בידו יצלח.

45

שאלה: איזו תועלת אנחנו מפיקים מתקומתו של ישוע?

תשובה: ראשית, בתקומתו הוא ניצח את המוות ולכן אנחנו שותפים לצדקה שהשיג לנו במותו.⁽¹⁾ שנית, בכוחו גם אנחנו קמנו לחיים חדשים.⁽²⁾ שלישית, תקומתו של ישוע מהווה עבורנו הבטחה לתחייה הדורת כבוד.⁽³⁾

(1) רומים ד' 25

הוא אשר נמסר למוות מפני חטאינו והוקם לתחייה מפני שהוצדקנו.

הראשונה לקורינתים ט"ו 16-20

ואם אין המתים קמים לתחייה, גם המשיח לא קם לתחייה. ואם המשיח לא קם לתחייה, לשווא אמונתכם ועדין שרויים אתם בחטאיכם. ואז גם האנשים אשר מתו בהיותם שייכים למשיח - אבודים הם. אם אנחנו תולים תקווה במשיח אך ורק למען חיים אלה, אזי אומללים אנו מכל אדם. אבל כעת המשיח קם מן המתים, בכורי כל ישני עפר.

פטרס א' א' 3-5

ברוך האלוהים אבי אדוננו ישוע המשיח אשר ברוב רחמיו הוליד אותנו מחדש לתקווה חיה בתחיית ישוע המשיח מן המתים. לנחלה אשר לא תשחת, לא תטמא ולא תיבול, הצפונה לכם בשמים, לכם השמורים בגבורת אלוהים, בזכות אמונה, אלי ישועה העתידה להיגלות בעת קץ.

(2) רומים ו' 5-11

שכן אם התאחדנו אתו במוות דומה למותו, כך גם נתאחד אתו בתחייתו. זאת אנו יודעים: האדם הישן אשר בנו נצלב אתו כדי שיהרס גוף החטא ולא נהיה עוד עבדים לחטא; שהרי המת משוחרר מן החטא. אבל אם מתנו עם המשיח, מאמינים אני כי גם נחיה עמו. אנחנו יודעים כי המשיח, לאחר שקם מן המתים, לא ימות עוד; המוות לא יוסיף לשלוט בו. הרי כמותו מת אחת ולתמיד לגבי החטא, אך בחיותו הוא חי לאלוהים. בדרך זאת גם אתם חשבו את עצמכם מתים לגבי החטא, אך חיים לאלוהים במשיח ישוע.

אפסים ב' 4-6

אבל אלוהים המלא רחמים אהב אותנו, ובאהבתו הרבה, אף כי מתים היינו בפשעינו, החיינו עם המשיח - הן בחסד נושעתם! - והקים אותנו עמו והושיבנו עמו בשמים, במשיח ישוע.

קולוסים ג' 1-4

לכן אם הוקמתם עם המשיח, שאפו לדברים אשר למעלה, אשר שם המשיח יושב לימין אלוהים. בדברים אשר למעלה יהגה לבבכם, לא בדברים אשר בארץ; כי מתם וחייכם

צפונים עם המשיח באלוהים. כאשר יתגלה המשיח, אשר הוא חייו, אז גם אתם תגלו עמו בהדר כבוד.

(3) רומים ח' 11

ואם רוחו של המקים את ישוע מן המתים שוכנת בקרבכם, זה שהקים את המשיח מן המתים יחיה גם את גופכם בן התמותה על ידי רוחו השוכנת בקרבכם.

הראשונה לקורינתים ט"ז 12-23

ובכן אם מוכרז כי המשיח קם מן המתים, איך אומרים כמה מכם שאין תחיית מתים? אם אין תחיית מתים, גם המשיח לא קם. ואם המשיח לא קם, הכרזתנו הבל וגם אמונתכם הבל. ואז גם נמצא עדי שקר לאלוהים, שכן העידונו על אלוהים כי הקים את המשיח לתחייה - והוא לא הקימו אם אמנם אין המתים קמים לתחייה; ואם אין המתים קמים לתחייה, גם המשיח לא קם לתחייה. ואם המשיח לא קם לתחייה, לשווא אמונתכם ועדיין שרויים אתם בחטאיכם. ואז גם האנשים אשר מתו בהיותם שייכים למשיח - אבודים הם. אם אנחנו תולים תקווה במשיח אך ורק למען חיים אלה, אזי אומללים אנו מכל אדם. אבל כעת המשיח קם מן המתים, בכורי כל ישני עפר. ומאחר שהמוות בא על ידי אדם, גם תחיית המתים היא על ידי אדם; שכן כמו שבאדם הכול מתים, כך גם במשיח הכול יחיו. אך כל אחד כסדרו: הראשון הוא משיח; אחרי כן, בבואו, השייכים למשיח.

פיליפים ג' 20-21

אשר לנו אזרחותנו בשמים היא; משם גם יבוא מושיע אשר מחכים אנו לו - האדון ישוע המשיח, אשר יחליף את גופנו הנחות ויעשהו דומה לגופו ההדור כבוד, כפי כוח יכולתו לשעבד אליו את הכול.

46

שאלה: מה אתה מכריז כשאתה אומר שהוא עלה לשמים?

תשובה: שהמשיח נלקח מן הארץ אל השמים לעיני תלמידיו⁽⁴⁾ ושהוא שם למעננו⁽²⁾ עד אשר ישוב לשפוט את החיים ואת המתים.⁽³⁾

(1) מרקוס ט"ז 19

לאחר שדיבר אליהם נישא האדון השמימה וישב לימין אלוהים.

לוקס כ"ד 50-51

הוא הוציא אותם עד בית עניה, נשא את ידיו וברכם. בשעה שברך אותם נפרד מהם ונישא השמימה.

מעשי השליחים א' 9-11

אחרי שאמר את הדברים האלה נישא מעליהם בעודם מסתכלים, וענן נטל אותו מנגד עיניהם. עודם מביטים השמימה בעלייתו, והנה שני אנשים לבושי לבן ניצבו לידם ואמרו: "אנשי הגליל, למה אתם עומדים ומסתכלים אל השמים? ישוע זה אשר נישא מעליכם השמימה - בוא יבוא באותו אופן שראיתם אותו עולה לשמים."

(2) רומים ח' 34

מי המרשיע? האם המשיח ישוע אשר מת, ולא זו בלבד כי אם גם לתחייה, והוא נמצא לימין אלוהים ומפגיע בעדנו?

עברים ד' 14

וכיוון שיש לנו כוהן גדול עליון אשר עבר דרך השמים, הלא הוא ישוע בן האלוהים, נחזיקה בהכרזת אמונתנו.

עברים ז' 23-25

ורבים היו לכוהנים, כי המוות מנעם מלהמשיך בכהונה. אבל זה, מכיוון שהוא נשאר לעולם, יש לו כהונה שאיננה עוברת. לכן הוא גם יכול להושיע לנצח את הבאים לאלוהים דרכו, כי חי הוא תמיד כדי להפגיע בעדם.

עברים ט' 24

הרי המשיח לא נכנס אל מקדש אשר נעשה בידי אדם ואשר הוא בבואה של האמיתי, כי אם בא אל עצם השמים להראות עתה בעדנו לפני האלוהים.

(3) מתי כ"ד 30

אז יראה אות בן-האדם בשמים ואז יספדו כל משפחות הארץ ויראו את בן-האדם בא עם ענני השמים בגבורה ובכבוד רב.

מעשי השליחים א' 11

ואמרו: "אנשי הגליל, למה אתם עומדים ומסתכלים אל השמים? ישוע זה אשר נישא מעליכם השמימה - בוא יבוא באותו אופן שראיתם אותו עולה לשמים."

47

שאלה: אם כך, האם המשיח אינו אתנו עד קץ העולם, כפי שהבטיח לנו?⁽¹⁾

תשובה: המשיח הוא אדם ואלוהים כאחד. מעצם היותו אדם, הוא לא נמצא עוד עלי אדמות בגופו,⁽²⁾ אבל מעצם היותו אלוהים מלא פאר, חסד ורוח, הוא אינו נעדר מאתנו.⁽³⁾

(1) מתי כ"ח 20

ולמדו אותם לשמור את כל מה שצויתי אתכם. הנה אתכם אני כל הימים עד קץ העולם.

(2) מתי כ"ו 11

העניים אתכם תמיד, אבל אני, לא תמיד אני אתכם.

יוחנן ט"ז 28

יצאתי מאת האב ובאתי אל העולם; שוב, עוזב אני את העולם והולך אל האב.

יוחנן י"ז 11

אני אינני עוד בעולם; הם בעולם, ואני בא אליך. אבי הקדוש, שמור אותם בשמך אשר נתת לי, למען יהיו אחד כמוני.

מעשי השליחים ג' 19-21

לכן התחרטו ושובו בתשובה כדי שימחו חטאיכם, למען יבואו ימי רוחה מלפני אדוני והוא ישלח את אשר יעד לכם מקדם, את המשיח ישוע, אשר צריך שיקבלו אותו השמים עד עת השבת הכול לתיקונו, דבר שאלוהים דבר מעולם בפי נביאיו הקדושים.

עברים ח' 4

אלו היה בארץ לא היה כוהן, כי יש פה כוהנים המקריבים מנחות לפי התורה.

(3) מתי כ"ח 18-20

ניגש ישוע לדבר אתם ואמר: "נתנה לי כל סמכות בשמים ובארץ. על כן לכו ועשו את כל הגויים לתלמידים, הטבילו אותם לשם האב והבן ורוח הקודש ולמדו אותם לשמור את כל מה שצויתי אתכם. הנה אתכם אני כל הימים עד קץ העולם.

יוחנן י"ד 16-19

ואני אבקש מהאב ויתן לכם מנחם אחר שיהיה עמכם לעולם: את רוח האמת אשר העולם אינו יכול לקבל משום שאינו רואה אותה, אף אינו מכיר אותה. אתם מכירים אותה, כי היא שוכנת עמכם ותהיה בכם. לא אעזוב אתכם יתומים; אבוא אליכם. עוד מעט והעולם לא יוסיף לראותני, אבל אתם תראוני, שכן אני חי וגם אתם תחיו.

יוחנן ט"ז 13

אבל הוא, אשר הוא רוח האמת, כשיבוא ידריך אתכם אל כל האמת, כי לא ידבר מעצמו, אלא את אשר הוא שומע ידבר ואת הבאות יודיע לכם.

48

שאלה: אם טבעו האנושי אינו נמצא היכן שנמצא טבעו האלוהי, האם אין הם נפרדים זה מזה?

תשובה: בכלל לא. לטבעו האלוהי אין גבולות והוא נמצא בכל מקום.⁽¹⁾ לכן, טבעו האלוהי מתנשא מעל הטבע האנושי שלבש על עצמו, ולמרות זאת, הוא חלק מאותו טבע אנושי ומאוחד אתו.⁽²⁾

(1) ירמיה כ"ג 23-24

האלוהי מקרב אני נאום-אדוני ולא אלוהי מרחוק: אם-יסתר איש במסתרים ואני לא-אראנו נאום-אדוני הלוא את-השמים ואת-הארץ אני מלא נאום-אדוני.

מעשי השליחים ז' 48-49

אך העליון איננו שוכן בהיכלות מעשי ידיים, כמו שאומר הנביא, והשמים כיסאי והארץ הדום רגלי. אי-זה בית אשר תבנו-לי, נאום יהוה, ואי-זה מקום מנוחתי?

(2) יוחנן א' 14

הדבר נהיה בשר ושכן בתוכנו; ואנחנו ראינו את כבודו, כבוד בן יחיד מלפני אביו, מלא חסד ואמת.

יוחנן ג' 13

איש לא עלה השמימה מלבד זה שירד מן השמים - בן האדם.

קולוסים ב' 9

הן במשיח, בגופו, שוכן כל מלוא האלוהות.

49

שאלה: איזו תועלת אנחנו מפיקים מעלייתו של ישוע לשמים?

תשובה: ראשית, ישוע מליץ עבורנו לפני האב.⁽¹⁾ שנית, הוא, הכוהן הגדול שלנו, שנמצא בשמים וערב לכך שאנחנו כאיבריו נשב אתו בשמים.⁽²⁾ שלישית, הוא שלח אלינו כערבון את הרוח⁽³⁾ שבכוחו אנחנו שואפים לדברים של מעלה, ולא בדברים של הארץ, למקום מושבו של המשיח היושב לימין האלוהים.⁽⁴⁾

(1) רומים ח' 34

מי המרשיע? האם המשיח ישוע אשר מת, ולא זו בלבד כי אם קם לתחייה, והוא נמצא לימין אלוהים ומפגיע בעדנו?

יוחנן א' ב' 1

ילדי, כותב אני לכם את הדברים האלה למען לא תחטאו; ואם יחטא איש יש לנו מליץ לפני האב - ישוע המשיח, הצדיק.

(2) יוחנן י"ד 2

בבית אבי מעוונות רבים. לולא כן, כלום הייתי אומר לכם שאני הולך להכין לכם מקום?

יוחנן י"ז 24

אבי, אלה שנתתם לי רצוני שיהיו גם הם אתי באשר אני, למען יחזו בכבודי אשר נתת לי, כי אהבת אותי מלפני היווסד תבל.

אפסוס ב' 4-6

אבל אלוהים המלא רחמים אהב אותנו, ובאהבתו הרבה, אף כי מתים היינו בפשעינו, החינו עם המשיח - הן בחסד נושעתם! - והקים אותנו עמו והושיבנו עמו בשמים, במשיח ישוע.

(3) יוחנן י"ד 16

ואני אבקש מהאב ויתן לכם מנחם אחר שיהיה עמכם לעולם.

מעשי השליחים ב' 33

ולאחר שנישא אל ימין האלוהים וקיבל מאת האב את רוח הקודש המובטחת, שפך אותה כפי שאתם רואים וגם שומעים.

השנייה לקורינתים א' 21

ואלוהים הוא המכונן אותנו עמכם במשיח. הוא משח אותנו, והוא אשר גם חתם אותנו בחותמו ושם בלבנו את העירבון של הרוח.

השנייה לקורינתים ה' 5

ואלוהים הוא אשר הכין אותנו לכך ונתן לנו את עירבון הרוח.

(4) קולוסים ג' 1-4

לכן אם הוקמתם עם המשיח, שאפו לדברים אשר למעלה, אשר שם המשיח יושב לימין אלוהים. בדברים אשר למעלה יהגה לבבכם, לא בדברים אשר בארץ; כי מתם וחייכם צפונים עם המשיח באלוהים. כאשר יתגלה המשיח, אשר הוא חיינו, אז גם אתם תגלו עמו בהדר כבוד.

50

שאלה: מדוע הוסיפו ואמרו שהוא יושב לימין האלוהים?

תשובה: המשיח עלה לשמים כדי להתגלות כראש הקהילה⁽⁴⁾ שדרכה מושל אלוהים בכל.⁽²⁾

(1) אפסוס א' 20-23

אשר פעל במשיח בהקימו אותו מבין המתים ובהושיבו אותו לימינו בשמים, מעל לכל ממשלה ושלטון, גבורה ומשרה, וכל שם נקרא - לא בעולם הזה בלבד, אלא גם בעולם הבא. ואת הכול שת תחת רגליו ונתן אותו לקהילה לראש על כל; והיא גופו, מלואו של הממלא את הכול בכל.

קולוסים א' 18

הוא הראש של הגוף, כלומר, של הקהילה. הוא הראשית, בכור מבין המתים, למען יהיה ראשון בכל.

(2) מתי כ"ח 18

ניגש ישוע לדבר אתם ואמר: "ניתנה לי כל סמכות בשמים ובארץ".

יוחנן ה' 22-23

האב איננו שופט איש, אלא נתן את כל המשפט ביד הבן כדי שהכל יכבדו את הבן כמו שמכבדים את האב. מי שאינו מכבד את הבן, אינו מכבד את האב אשר שלח אותו.

שאלה: איזו תועלת אנחנו מפיקים מהמשיח, הראש שלנו, ומתפארתו?

תשובה: ראשית, באמצעות רוח קודשו הוא שופך עלינו - איבריו, מתנות שמימיות.⁽¹⁾ שנית, בכוחו הוא מגן ושומר עלינו מפני אויבנו.⁽²⁾

(1) מעשי השליחים ב' 33

ולאחר שנישא אל ימין האלוהים וקיבל מאת האב את רוח הקודש המובטחת, שפך אותה כפי שאתם רואים וגם שומעים.

אפסים ד' 7-12

אבל לכל אחד ואחד מאתנו הוענק חסד כפי המידה שהעניק לו המשיח. לכן נאמר: "עלה למרום, שבה שבי, ויתן מתנות לבני אדם." "עלה" מה פרושה אם לא שגם הקדים וירד אל תחתיות ארץ. היורד הוא אשר גם עלה אל מעל כל השמים, למען ימלא את הכול. והוא נתן את אלה להיות שליחים, את אלה נביאים, את אלה מבשרים, ואת אלה רועים ומורים, כדי להכשיר את הקדושים לעבודת השרות, לבניית גוף המשיח.

(2) תהילים ב' 9

תרעם בשבט ברזל ככלי יוצר תנפצם.

תהילים ק"י 1-2

נאום אדוני לאדוני שב לימיני עד אשית אויביך הדום רגליך. מטה עוזך ישלח אדוני מציון רדה בקרב אויביך.

יוחנן י' 27-30

צאני שומעות את קולי ואני מכיר אותן; הן הולכות אחרי ואני נתן להן חיי עולם; ולא תאבדנה לעולם, אף לא יחטוף אותן איש מידי. אני שנתן אותן לי גדול מכל ואין איש יכול לחטוף אותן מיד האב. אני והאב אחד אנחנו.

התגלות י"ט 11-16

ראיתי את השמים פתוחים והנה סוס לבן והיושב עליו נקרא נאמן ואמיתי; בצדק הוא שופט ולוחם. עיניו שלהבת אש, על ראשו עטרות רבות, ויש לו שם כתוב אשר אין איש יודע אותו מלבדו. הוא לבוש בגד טבול בדם ושמנו נקרא דבר האלוהים. צבאות השמים יוצאים אחריו, רכובים על סוסים לבנים ולבושים בוץ לבן וטהור. מפיו יוצאת חרב חדה להכות בה את הגויים והוא ירעם בשבט ברזל. הוא דורך את גת היין של חרון אף אלוהי צבאות, ועל בגדו ועל ירכו כתוב שם: "מלך המלכים ואדון האדונים".

שאלה: איך אתה מתנחם בעובדה שישוע יבוא לשפוט את החיים ואת המתים?

תשובה: בכל סבל ורדיפה אני מרים את ראשי ומצפה שהשופט מן השמים, מי שמסר את עצמו ונשפט למעני, אותו אחד שהסיר ממני את הקללה,⁽¹⁾ ירשיע לנצח את כל אויביי ויקח אותי ואת כל בחיריו אליו לשמחה ולתפארת שמימית.⁽²⁾

(1) לוקס כ"א 28

כאשר יתחילו לקרות הדברים האלה התעודדו והרימו ראשיכם, כי קרבה גאולתכם.

רומים ח' 22-25

אנו יודעים שכל הבריאה נאנחת וסובלת כבצירי לידה עד היום הזה. ולא זאת בלבד, אלא גם אנחנו, שיש לנו בכורי הרוח, נאנחים בנפשנו ומצפים לימוש אימוצנו לבנים - לפדות גופנו, שכן בתקווה נושענו. אך תקווה לדבר שנראה לעיניים אינה תקווה, כי מדוע יקווה אדם למה שהוא רואה? אבל אם אנו מקווים לדבר שאיננו רואים, מצפים אנו לו בסבלנות.

פיליפים ג' 20-21

אשר לנו, אזרחותנו בשמים היא; משם גם יבוא מושיע אשר מחכים אנו לו - האדון ישוע המשיח, אשר יחליף את גופנו הנחות ויעשהו דומה לגופו ההדור כבוד, כפי כוח יכולתו לשעבד אליו את הכול.

טיטוס ב' 13-14

בצפייה לימוש התקווה המבורכה ולהופעת הדר אלוהינו הגדול ומושיעינו ישוע המשיח, אשר נתן את עצמו בעדנו כדי לפדות אותנו מכל עוול ולטהר לו עם סגולה שוקד על מעשים טובים.

(2) מתי כ"ה 31-46

כאשר יבוא בן האדם בכבודו וכל המלאכים אתו, ישב על כסא כבודו ויאספו לפניו כל הגוים. אז יפרידם זה מזה כרועה המפריד את הכבשים מן העזים ויציב את הכבשים לימין ואת העזים לשמאלו. יאמר המלך אל הניצבים לימין, 'בואו ברוכי אבי ורשו את המלכות המוכנה לכם מאז היווסד תבל, כי רעב הייתי ונתתם לי לאכול, צמא הייתי והשקיתם אותי, עובר אורח הייתי ואספתם אותי, עירום - והלבשתם אותי, חולה הייתי וביקרתם אותי, במאסר הייתי ובאתם אלי'. יענו הצדיקים ויאמרו אליו, 'אדוננו, מתי ראינו אותך רעב והאכלנו אותך, או צמא והשקנו אותך? מתי ראינוך עובר אורח ואספנו אותך, או עירום והלבשנו אותך? ומתי ראינו אותך חולה או במאסר ובאנו אליך?'. ישיב המלך ויאמר להם, 'אמן, אומר אני לכם, מה שעשיתם לאחד מאחיי הקטנים האלה לי עשיתם'. אחרי כן יאמר אל הניצבים לשמאלו, 'לכו ממני, ארורים, אל אש עולם המוכנה לטשן ולמלאכיו, כי רעב הייתי ולא נתתם לי לאכול, צמא הייתי ולא השקיתם אותי, עובר אורח הייתי ולא אספתם אותי, עירום - ולא הלבשתם אותי, חולה ובמאסר - ולא ביקרתם אותי'. ישיבו גם הם ויאמרו, 'אדוננו, מתי ראינו אותך רעב או צמא או עובר אורח או עירום או חולה או במאסר ולא שרתנו אותך?'

אז יענה להם ויאמר, 'אמן, אומר אני לכם, מה שלא עשיתם לאחד מן הקטנים האלה גם לי לא עשיתם'. ובכן אלה ילכו לעונש עולם והצדיקים לחיי עולם."

הראשונה לתסלוניםקים ד' 16-17

שכן האדון עצמו ירד מן השמים בקריאה של פקודה, בקול שר המלאכים ובשופר אלוהים, והמתים השייכים למשיח יקומו ראשונה. אחרי כן אנחנו הנשארים בחיים נלקח יחד אתם בעננים לפגוש את האדון, באוויר, וכך נהיה תמיד עם האדון.

השנייה לתסלוניםקים א' 6-10

הלא מן הצדק הוא בעיני אלוהים לגמול צרה לרודפיכם ולתת לכם, הנרדפים, רווחה יחד עמנו, כאשר יתגלה האדון ישוע מן השמים עם מלאכי עוזו באש להבה, להשיב נקם לאלה שאינם יודעים את האלוהים ולא לה שאינם נשמעים לכשורת אדוננו ישוע. הללו יוטל עליהם עונש של אבדון עולם מלפני האדון ומהדר עזו, כשיבוא ביום ההוא להכבד בקדושו ולהיות נערץ בין כל המאמינים; והרי אתם האמנתם לעדותנו.

53

שאלה: מהו רוח הקודש?

תשובה: הרוח, יחד עם האב והבן, מהווה את האל אמיתי והנצחי.⁽¹⁾ קיבלתי את הרוח⁽²⁾ כדי שדרך אמונה אמיתית אוכל לקחת חלק במשיח ובכל ברכותיו,⁽³⁾ קיבלתי את הרוח, כדי שהוא ינחם אותי⁽⁴⁾ ויישאר איתי לנצח.⁽⁵⁾

(1) בראשית א' 2-1

בראשית ברא אלוהים את השמים ואת הארץ, והארץ הייתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלוהים מרחפת על פני המים.

מתי כ"ח 19

על כן לכו ועשו את כל הגויים לתלמידים, הטבילו אותם לשם האב והבן ורוח הקודש.

מעשי השליחים ה' 3-4

אמר לו כיפא: "חנניה, למה זה מילא השטן את לבך לשקר לרוח הקודש וליטול לעצמך ממחיר השדה? הרי כשעמד ברשותך - שלך היה, ואחרי שנמכר עמדה תמורתו ברשותך. למה עלה על לבך מעשה זה? לא לבני אדם שקרת כי אם לאלוהים!"

הראשונה לקורינתים ג' 16

האם אינכם יודעים כי היכל אלוהים אתם וכי רוח אלוהים שוכנת בקרבכם?

(2) הראשונה לקורינתים ו' 19

האם אינכם יודעים כי גופכם הוא היכל של רוח הקודש השוכנת בתוכם, אשר קיבלתם אותה מאת אלוהים, וכי אינכם שייכים לעצמכם?

השנייה לקוריתים א' 21-22

ואלוהים הוא המכונן אותנו עמכם במשיח, הוא משח אותנו, והוא אשר גם חתם אותנו בחותמו ושם בלבנו את הערבון של הרוח.

גלטים ד' 6

וכיוון שאתם בנים, אלוהים נתן בלבבכם את רוח בנו הקוראת "אבא, אבינו".

אפסים א' 13

ובו נחלתכם גם אתם; שכן בשמעכם את דבר האמת, את בשורת ישועתכם, ובהאמינכם בו, נחתמתם גם אתם ברוח ההבטחה, רוח הקודש.

(3) גלטים ג' 14

כדי שבישוע המשיח תגיע ברכת אברהם אל הגויים, למען ננחל על ידי האמונה את הרוח המובטחת.

פטרס א' א' 2

על פי ידיעתו מקדם של אלוהים האב, בקידוש הרוח, אל ציות ישוע המשיח והזית דמו: חסד ושלום ישפעו עליכם למכביר.

(4) יוחנן ט"ו 26

בבוא המנחם אשר אשלח לכם מאת האב - רוח האמת היוצאת מאת האב - הוא יעיד עליי.

מעשי השליחים ט' 31

באותה עת היה שלום לקהילה בכל יהודה והגליל ובשומרון; היא נבנתה והתהלכה ביראת אדוני, וגדלה במספר בעידוד רוח הקודש.

(5) יוחנן י"ד 16-17

ואני אבקש מהאב ויתן לכם מנחם אחר שיהיה עמכם לעולם, את רוח האמת אשר העולם אינו יכול לקבל משום שאינו רואה אותה, אף אינו מכיר אותה. אתם מכירים אותה, כי היא שוכנת עמכם ותהיה בכם.

פטרס א' ד' 14

אשריכם אם יחרפו אתכם בעבור שם המשיח, כי אז רוח הכבוד, רוח אלוהים, נחה עליכם.

54

שאלה: מהי קהילת המשיח?

תשובה: אני מאמין שבן האלוהים⁽⁴⁾ מראשית העולם⁽³⁾ בחר לעצמו אנשים מכל גזע ולאום,⁽²⁾ שאותם יעד לחיי נצח. הוא קורא אותם אליו, מגן עליהם ושומר עליהם לעצמו⁽⁴⁾ באמצעות רוחו, דברו⁽⁵⁾ ואחדות האמונה האמיתית.⁽⁶⁾ אני מאמין שאני⁽⁷⁾ חלק מקהילה זו⁽⁸⁾ ולנצח אשאר איבר חי בתוכה.⁽⁹⁾

(1) יוחנן י' 11

אני הרועה הטוב. הרועה הטוב נותן את נפשו בד הצאן.

מעשי השליחים כ' 28

השיגו על עצמכם ועל כל העדר אשר רוח הקודש שמה אתכם למנהיגים בתוכו, לרעות את קהלת אלוהים אשר קנה בדמו שלו.

אפסים ד' 11-13

והוא נתן את אלה להיות שליחים, את אלה נביאים, את אלה מבשרים, ואת אלה רועים ומורים, כדי להכשיר את הקדושים לעבודת השרות, לבניית גוף המשיח, עד כי נגיע כולנו אל אחדות האמונה ואחדות ידיעת בן האלוהים, אל האדם השלם, אל שיעור קומתו המלא של המשיח.

קולוסים א' 18

הוא הראש של הגוף, כלומר, של הקהילה. הוא הראשית, בכור מבין המתים, למען יהיה ראשון בכל.

(2) בראשית כ"ו 4

והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל והתברכו בזרעך כל גויי הארץ.

התגלות ה' 9

ושרו שיר חדש: "ראוי אתה לקחת את הספר ולפתוח את חותמיו, כי אתה נשחטת ובדמך קנית לאלוהים מבני כל שבט ולשון, מכל עם ואומה.

(3) ישעיה נ"ט 21

ואני זאת בריתי אותם אמר אדוני רוחי אשר עליך ודבריי אשר שמתי בפיו לא ימושו מפיו ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר אדוני מעתה ועד-עולם.

הראשונה לקורנתים י"א 26

הן בכל עת שאתם אוכלים את הלחם הזה ושותים מן הכוס הזאת, אתם מזכירים את מות אדוננו, עד שיבוא.

(4) תהילים קכ"ט 5-1

שיר המעלות - רבת צררוני מנעוריי יאמר-נא ישראל, רבת צררוני מנעורי גם לא-יכלו לי, על גבי חרשו חורשים האריכו למעניתם, אדוני צדיק קיצץ עבות רשעים, יבושו ויסוגו אחר כל שונאי ציון.

מתי ט"ז 18

וגם אני אומר לך כי אתה כיפא ועל הצור הזה אבנה את קהילתי ושערי שאול לא יגברו עליה.

יוחנן י" 28-30

ואני נותן להן חיי עולם; ולא תאבדנה לעולם, אף לא יחטוף אותן אש מידי. אבי שנתן אותן לי גדול מכל ואין איש יכול לחטוף אותן מיד האב. אני והאב אחד אנחנו.

(5) רומים א' 16

אינני בוש בבשורת המשיח, שהרי היא כוח האלוהים להושיע את כל מי שמאמין, את היהודי בראשונה וגם את הלא יהודי.

רומים י' 14-17

אך כיצד יקראו למי שלא האמינו בו? וכיצד יאמינו בזה אשר לא שמעו אותו? וכיצד ישמעו באין מבשר? כיצד יבשרו אם לא ישלחו? הן כתוב: "מה נאוו רגלי מבשרי טובו" אבל לא הכול צייתו לבשורה, שכן ישעיהו אומר: "אדוני, מי האמין לשמענתנו?" לפיכך האמונה באה בשמיעה והשמיעה - בהכרזת דבר המשיח.

אפסוס ה' 26

כדי לקדשה לטהרה על ידי רחיצת מים.

(6) מעשי השליחים ב' 42-47

הם היו שוקדים על תורת השליחים, על ההתחברות, על בציעת הלחם ועל התפילות. כל נפש נתמלאה יראה ומופתים ואותות רבים עשו השליחים. כל המאמינים היו יחדיו ובכל אשר היה להם היו שותפים. הם מכרו את אחוזותיהם ואת רכושם וחלקו אותם לכל, לכל איש כפי צרכו. יום יום התמידו להיות לב אחד בבית המקדש והיו בוצעים את הלחם בבתיהם, אוכלים את מזונם בשמחה ובתום לב ומשבחים את אלוהים. הם מצאו חן בעיני כל העם, והאדון הוסיף עליהם יום יום את הנושעים.

אפסוס ד' 1-6

לפיכך אני, האסיר למען האדון, מפציר בכם להתנהג כיאה ליעוד שנקראתם אליו. התנהגו בכל ענווה ונמיכות רוח, ובאורך אפיים. סבלו איש את רעהו באהבה. שקדו לשמור את אחדות הרוח בקשר של שלום. הנה: גוף אחד ורוח אחת, כשם שגם אתם נקראתם את תקוות ייעודכם האחת; אדון אחד, אמונה אחת, טבילה אחת, אל ואב אחד לכל, הוא אשר מעל כל פועל בכל ובתוך הכול.

(7) רומים ח' 29

שכן את אלה שהכיר מקדם, אותם גם יעד להידמות לצלם בנו, כדי שיהיה הבכור בין אחים רבים.

אפסוס א' 3-14

ברוך האלוהים אבי אדוננו ישוע המשיח, אשר ברך אותנו בכל ברכה רוחנית בשמים, במשיח, כשם שבחר אותנו בו בטרם היוסד תבל, להיות קדושים וכלי דפי לפניו באהבה. הוא יעד אותנו להיות לו לבנים על ידי ישוע המשיח, כחפץ רצונו לתהילת כבוד על חסדו אשר העניק לנו באהובו, שבדמו יש לנו הפדות, סליחת החטאים כפי עושר חסד האלוהים. את החסד הוא השפיע עלינו במלוא חכמה ובינה, והודיע לנו את סוד רצונו כפי חפצו, את התכנית שהקדים וערך בו - התכנית לקבץ את הכול במשיח במלואת העתים, את מה שבשמים ואת מה שבארץ. ובו נועדה לנו נחלה, כי נבחרנו מראש לפי תכניתו של הפועל בכל בהתאם למחשבת רצונו כדי שנהיה לתהילת כבודו, אנו המקדימים לקוות למשיח. ובו נחלתכם גם אתם; שכן בשמעכם את דבר האמת, את בשורת ישועתכם, ובהאינכם

בו, נחתמתם גם אתם ברוח ההבטחה, רוח הקודש, אשר היא עירבון לנחלתנו עד לפדיית הקניין, לטהילת כבודו.

(8) יוחנן א' ג' 14

אנחנו יודעים כי עברנו מן המוות אל החיים, שכן אוהבים אנחנו את אחינו. איש אשר אינו אוהב נשאר במוות.

יוחנן א' ג' 19-21

בזה נדע כי מן האמת אנחנו ונשקיט את לבבנו לפניו, שכן אם לבנו ירשיע אותנו, האלוהים גדול מלבנו והוא יודע הכול. אהובי, אם לבנו אינו מרשיע אותנו, עוז לנו לפני אלוהים.

התגלות ה' 9

ושרו שיר חדש: "ראוי אתה לקחת את הספר ולפתוח את חותמיו, כי אתה נשחטת ובדמך קנית לאלוהים מבני כל שבט ולשון, מכל עם ואומה.

(9) תהילים כ"ג 6

אך טוב וחסד ירדפוני כל-ימי חיי ושבתי בבית-אדוני לאורך ימים.

יוחנן י' 27-28

צאני שומעות את קולי ואני מכיר אותן; הן הולכות אחרי ואני נתן להן חיי עולם, ולא תאבדנה לעולם, אף לא יחטוף אותן איש מידי.

הראשונה לקורינתים א' 4-9

אני מודה לאלוהי בכל עת בעבורכם על חסד אלוהים שנתן לכם במשיח ישוע, כי בו נעשיתם עשירים בכל, בכל אומר ובכל דעת; ועדות המשיח קיבלה תוקף בקרבכם, באופן שאינכם חסרים שום מתנה רוחנית בצפיתכם להתגלות אדוננו ישוע המשיח, אשר גם יחזק אתכם עד קץ למען תהיו נקיים מכל אשמה ביום אדוננו ישוע המשיח. נאמן הוא האלוהים אשר קרא אתכם לחברת בנו ישוע המשיח אדוננו.

פטרס א' א' 3-5

ברוך האלוהים אבי אדוננו ישוע המשיח אשר ברוב רחמיו הוליד אותנו מחדש לתקווה חיה בתחיית ישוע המשיח מן המתים, לנחלה אשר לא תשחח, לא תטמא ולא תיבול, הצפונה לכם בשמים, לכם השמורים בגבורת אלוהים, בזכות אמונה, אלי ישועה העתידה להגלות בעת קץ.

55

שאלה: מהי התחברות המאמינים?

תשובה: ראשית, כל המאמינים הם איבריו של המשיח, מתחברים אתו ולוקחים חלק בכל אוצרותיו ומתנותיו.⁽¹⁾ שנית, כל אחד מהם מחויב להשתמש במתנותיו ברצון ובשמחה לתועלתם ולרווחתם של יתר האיברים.⁽²⁾

(1) רומים ח' 32

הוא אשר לא חשך את בנו שלו, אלא מסר אותו בעד כולנו, האם לא יעניק לנו אתו את הכול?

הראשונה לקורינתים ו' 17

אבל הדבק באדון, רוח אחת הוא אתו.

הראשונה לקורינתים י"ב 4-7

אמנם יש מתנות שונות, אבל הרוח היא אותה רוח; יש תפקידים שונים, אך אותו אדון; ויש פעולות שונות, אך אותו אלוהים הוא פועל הכול בכל. ולכל איש ניתנת התגלות הרוח כדי להועיל.

הראשונה לקורינתים י"ב 12-13

כשם שהגוף הוא אחד ואיברים רבים לו, וכל איברי הגוף הם גוף אחד אף כי רבים הם, כן גם המשיח. הרי ברוח אחת הוטבלנו כולנו לגוף אחד, יהודים כיוונים, עבדים כבני חורין, וכולנו הושקינו רוח אחת.

יוחנן א' 3

את אשר ראינו ושמענו מודיעים אנו גם לכם, למען תתחברו עמנו גם אתם. ואכן התחברותנו היא עם האב ועם הנו ישוע המשיח.

(2) רומים י"ב 4-8

כשם שבגוף אחד יש לנו איברים רבים ולא לכל האיברים אותו תפקיד, כך אנחנו הרבים מהווים גוף אחד במשיח וכל אחד איבר לחברו. ויש לנו מתנות שונות, לפי החסד הניתן לנו: אם נבואה הריהי כמידת האמונה. אם לאיש שירות, ישרת. אם הוא מורה, ילמד. מי שמתנתו העידוד, יעודד. הנותן יתן בתום לב. המנהיג ימלא את תפקידו בשקידה. והגומל חסד יעשה זאת במאור פנים.

הראשונה לקורינתים י"ב 20-27

והנה יש איברים רבים, אך גוף אחד. העין לא תוכל לומר אל היד: "אין לי צורך בך"; גם הראש לא יוכל לומר אל הרגלים: "אין לי צורך בך". אדרבא, איברי הגוף שלכאורה חלשים יותר, הם הנחוצים יותר; איברי הגוף הנראים לנו נקלים, אותם אנו עוטרים ביתר כבוד; והאיברים שהם לכושט לנו זוכים ליתר כבוד, לעומת זאת, איברינו ההגונים אינם זקוקים לזה. אלוהים הרכיב את הגוף באופן שנתן כבוד רב יותר לאיברים נטולי כבוד, למען לא תהיה מחלוקת בגוף אלא שידאגו האיברים זה לזה; ואם יכאב איבר אחד, כל האיברים יסבלו אתו; ואם יכובד איבר אחד, כל האיברים ישמחו אתו. אתם גוף המשיח ואיבריו, איש איש לפי חלקו.

הראשונה לקורינתים י"ג 1-7

אם כלשונות בני אדם ומלאכים אדבר ואין בי אהבה, הריני כנחשת הומה או כמצלתיים רועשים. אם תהיה לי מתת הנבואה ואדע כל הסודות ואשיג כל הדעת; ואם תהיה בי כל האמונה עד להעתיק הרים ממקומם, ואין בי אהבה, הריני כאין וכאפס. אם אחלק את כל רכושי לצדקה וגם אתן את גופי לשרפה ואין בי אהבה - לא יועיל לי דבר. האהבה סבלנית ונדיבה; האהבה אינה מקנאת; האהבה לא תתפאר ולא תתנשא; היא לא תנהג בגסות, לא

תדרוש טובת עצמה, לא תירגז ואל תחשוב רעה. האהבה לא תשמח בעוולה, כי באמת שמחתה. היא תכסה על הכול, תאמין בכל, תקווה לכל ותסבול את הכול.

פיליפים ב' 4-8

כל אחד אל ידאג רק לענייניו, אלא גם לענייניו של זולתו. יהא בכם הלך רוח זה אשר היה במשיח ישוע: הוא אשר היה קיים בדמות אלוהים לא חשב לשלל היות שווה לאלוהים, אלא הריק את עצמו, נטל דמות עבד ונהיה כבני אדם; וכאשר היה בצורתו כאדם, השפיל עצמו וציית עד מוות, עד מוות בצלב.

56

שאלה: מהי סליחת חטאים?

תשובה: אני מאמין שבגלל קרבנו של המשיח, אלוהים לא יזכור עוד את חטאי⁽⁴⁾, ואת טבעי החוטא שבו אצטרך להיאבק כל חיי⁽²⁾, אלא בחסדו יעניק לי את צדקתו של המשיח, כך שלעולם לא אורשע.⁽³⁾

(1) תהילים ק"ג 3

הסולח לכל עוונתי הרופא לכל-תחלואיכי.

תהילים ק"ג 4

הגואל משחת חייכי המעטרכי חסד ורחמים.

תהילים ק"ג 10

לא כחטאינו עשה לנו ולא כעוונותינו גמל עלינו.

תהילים ק"ג 12

כרחוק מזרח ממערב הרחיק ממנו את-פשעינו.

מיכה ז' 18

מי אל כמוך נושא עוון ועובר על-פשע לשארית נחלתו לא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד הוא.

השנייה לקורינתים ה' 18-21

והכל מאת האלוהים שריצה אותנו אליו על ידי המשיח, ומסר לנו את שרות הריצוי! כלומר: אלוהים היה במשיח מרצה את העולם אל עצמו מבלי לחשוב להם את עוונותיהם, והוא שם בנו את דבר הריצוי! לכן שגרירי המשיח אנו ואלוהים כמו מפציר באמצעותנו. ובכן מפצירים אנ בשם המשיח: התרצו נא לאלוהים! את זה אשר לא ידע חטאת עשה לחטאת בעדנו, כדי שאנו נלבש את הצדקה של אלוהים בו.

יוחנן א' 7

אבל אם נתהלך באור, כמו שהוא באור, כי אז התחברותנו זה עם זה ודם ישוע המשיח בנו מטהר אותנו מכל חטא.

יוחנן א' ב' 2

והוא כפרה על חטאינו, ולא על חטאינו בלבד, אלא גם על חטאי כל העולם.

(2) רומים ז' 21-25

לפיכך אני מוצא את החוק הזה: רצוני לעשות את הטוב, אלא שהרע עומד לפני. באדם הפנימי שבי אני שמח בתורת אלוהים אך באברי אני רואה חוק אחר, והוא נלחם נגד החוק שבשכלי ומשעבד אותי לחוק החטא השורר באיברי. אוי לי, אדם אומלל שכמותי, מי יצילני מגוף זה שהמוות בו? תודה לאלוהים על ישוע המשיח אדוננו! ובכן, בשכלי אני עבד לתורת אלוהים, אך בבשרי אני משועבד לחוק החטא.

(3) יוחנן ג' 17-18

הן האלוהים לא שלח את בנו אל העולם לשפוט את העולם, אלא כדי שיושע העולם על-ידי. המאמין בו איננו נידון. מי שאיננו מאמין כבר נידון, מפני שלא האמין בשם בן-אלוהים היחיד.

יוחנן ה' 24

אמן אמן אני אומר לכם, השומע את דברי ומאמין לשולחי יש לו חיי עולם ואינו בא במשפט כי אם עבר ממוות לחיים.

רומים ח' 1-2

לכן אין עכשיו שום הרשעה על אלה שנמצאים במשיח ישוע, כי חוק רוח החיים שבמשיח ישוע שחרר אותי מחוק החטא והמוות.

57

שאלה: איזה נחמה מציעה לך תקומתו של הגוף?

תשובה: שלא רק נשמתי תעלה אל המשיח אחרי החיים האלה,⁽¹⁾ אלא גם גופי יוקם בכוח המשיח, יתאחד עם נשמתי ויראה כגופו המפואר של המשיח.⁽²⁾

(1) לוקס ט"ז 22

העני מת והמלאכים נשאוהו אל חיק אברהם, וגם העשיר מת ונקבר.

לוקס כ"ג 43

השיב לו ישוע: "אמן. אומר אני לך, היום תהיה אתה אתי בגן-עדן."

פיליפים א' 21-23

הן, לגבי דידי, לחיות פירושו המשיח, ולמות פירושו רווח. אך אם לחיות בגוף - הרי זה בשבילי עבודה פוריה ואינני יודע במה לבחור. אני לחוץ על ידי השניים. אני משתוקק להסתלק ולחיות עם המשיח, שכן זה טוב הרבה יותר.

(2) איוב י"ט 25-26

ואני ידעתי גואלי חי ואחרון על-עפר יקום. ואחר עורי ניקפו-זאת ומבשרי אחזה אלוה.

הראשונה לקורינתים ט"ז 20
אבל כעת המשיח קם מן המתים, ביכורי כל ישני עפר.

הראשונה לקורינתים ט"ז 42-46
כן גם תחיית המתים: מה שנזרע במצב של כיליון יקום באי כיליון; נזרע בקלון ויקום בכבוד; נזרע בחולשה ויקום בגבורה; נזרע גוף נפשי ויקום גוף רוחני. אם יש גוף נפשי יש גם גוף רוחני וכן כתוב על אדם הראשון: "ויהי האדם לנפש חיה", אבל אדם האחרון - לרוח מחיה. לא הרוחני הוא הראשון, אלא הנפשי, ואחרי כן הרוחני.

הראשונה לקורינתים ט"ז 54
וכאשר הכפוף לכיליון ילבש אל-כיליון והכפוף למוות ילבש אלמוות, אז יתקיים דבר הכתוב: "בולע המוות לנצח."

פיליפים ג' 21
אשר יחליף את גופנו הנחות ויעשהו דומה לגופו ההדור כבוד, כפי כוח יכולתו לשעבד אליו את הכול.

יוחנן א' ג' 2
אהובי, עכשיו ילדי אלוהים אנחנו, ועוד לא נגלה מה נהיה. יודעים אנו שבהגלותו נהיה כמוהו, כי נראה כמו שהוא.

58

שאלה: איך אתה מתנחם מהעיקרון שעוסק בחיי העולם?

תשובה: הואיל וכבר עכשיו אני טועם משמחת הנצח שצפויה לי,⁽¹⁾ אחרי החיים האלה אשיג אושר מושלם, כזה שאף עין לא ראתה, ואף אוזן לא שמעה, וגם לא עלה על לב אדם - האושר להלל את אלוהים לנצח.⁽²⁾

(1) יוחנן י"ז 3
ואלה הם חיי עולם: שיכירו אותך, אלוהי האמת לבדו, ואת אשר שלחת - את ישוע המשיח.

רומים י"ד 17
כי מלכות אלוהים אינה אכילה ושתייה, אלא צדק ושלוש ושמחה ברוח הקודש.

השנייה לקורינתים ה' 2-3
הן בזה, במשכננו הארצי, נאנחים אנו ועזים כיסופינו ללבוש גם את ביתנו אשר מן השמים - אם אמנם נמצא עוד לבושים ולא ערומים.

(2) יוחנן י"ז 24
אבי, אלה שנתתם לי רצוני שיהיו גם הם אתי באשר אני, למען יחזו בכבודי אשר נתת לי, כי אהבת אותי מלפני היווסד תבל.

הראשונה לקוריתים ב' 9

כמו שכתוב: "אשר עין לא ראתה ואוזן לא שמעה ולא עלה על לב איש כל אשר הכין האלוהים לאוהביו."

59

שאלה: איך האמונה עוזרת לך עכשיו?

תשובה: עכשיו אני צדיק במשיח וזכאי לרשת חיי עולם.⁽⁴⁾

(1) חבקוק ב' 4

הנה עופלה לא-ישרה נפשו בו וצדיק באמונתו יחיה.

יוחנן ג' 36

המאמין בכך יש לו חיי עולם, אך המסרב להאמין בכך לא יראה חיים, אלא חרון אלוהים חל עליו.

רומים א' 17

כי בה צדקת האלוהים מתגלית מתוך אמונה לתכלית אמונה, ככתוב: "צדיק באמונתו יחיה."

רומים ה' 1-2

על כן לאחר שהוצדקנו על-סמך אמונה יש לנו שלום עם אלוהים הודות לאדוננו ישוע המשיח. דרכו יש לנו גם גישה, באמצעות אמונה, לחסד הזה שאנו עומדים בו, ואנו מתהללים בתקווה אל כבוד אלוהים.

60

שאלה: איך נמצאת צדיק לפני אלוהים?

תשובה: רק באמצעות אמונה אמיתית בישוע המשיח.⁽⁴⁾ למרות שמצפוני מרשיע אותי על חטאיי החמורים נגד כל מצוותיו של אלוהים שמעולם לא קיימתי, עדיין אני נוטה לעשות את הרע.⁽³⁾ אבל אלוהים, לא משום שאני ראוי,⁽⁴⁾ אלא בחסדו בלבד,⁽⁵⁾ זוקף לזכותי את צדקתו וקדושתו המושלמים של המשיח.⁽⁶⁾ הוא מעניק לי אותם אם רק אקבל מתנה זו באמונה⁽⁷⁾ ומתייחס אלי כאילו מעולם לא חטאתי וכאילו קיימתי בשלמות את מצוות האלוהים.⁽⁸⁾

(1) רומים ג' 21-28

אך כעת נגלתה צדקת האלוהים בלי תורה, צדקה שהתורה והנביאים מעידים עליה. והיא צדקה של האלוהים, באמצעות אמונת ישוע המשיח, אל כל ועל כל המאמינים, שהרי אין

הבדל, כי הכול חטאו ומחוסרי כבוד אלוהים המה. אך הם מוצדקים בחסדו, בחינם, הודות לפדות שבמשיח ישוע, אשר האלוהים שם אותו לכפרה בדמו, כפרה על-יסוד אמונה. כל זה כדי להראות את הצדקה של אלוהים בכך שבאורך רוחו פסח על חטאי העבר, ולהראות את צדקתו בזמן הזה: שהוא צדיק ומצדיק את בן אמונת ישוע. אם כן, היש מקום לגאווה? לא, אין לה מקום. הודות לאיזו תורה? של המעשים? לא, הודות לתורה של אמונה. ואמנם אנו קובעים שהאדם מוצדק על ידי אמונה ללא תלות במעשי התורה.

גלטים ב' 16

וכיוון שיודעים אנו כי האדם אינו נצדק בקיום מצוות התורה, אלא באמונת המשיח ישוע, האמנו גם אנחנו במשיח ישוע, למען נוצדק מתוך אמונה במשיח ולא בקיום מצוות התורה, שכן בקיום מצוות התורה לא יוצדק כל בשר.

אפסים ב' 8-9

הן בחסד נושעתם על ידי האמונה; וזאת לא מידכם, כי אם מתנת אלוהים היא. אין זה נובע ממעשים, כדי שלא יתגאה איש.

פיליפים ג' 8-11

ולא עוד אלא שאני חושב את הכול להפסד בגלל היתרון לדעת את המשיח ישוע אדוני, אשר למענו הפסדתי את כל הדברים; ואני חושבם לפסולת בשאיפתי להרוויח את המשיח ולהמצא בו - באופן שצדקתי לא תהיה לי מן התורה, אלא תהיה זו הצדקה אשר על ידי אמונת המשיח. צדקה אשר מאלוהים היא ויסודה באמונה - כדי לדעת אותו ואת כוח תחייתו ואת השותפות ביסוריו ולהידמות לו במותו, בתקווה שאגיע לתחייה מן המתים.

(2) רומים ג' 9-10

ובכן הטובים אנו מאחרים? לא, כלל כלל לא; שהרי כבר הוכחנו לעיל כי היהודים והגויים כאחד משועבדים כולם לחטא, ככתוב: "אין צדיק, אין גם אחד".

(3) רומים ז' 23

אך באברי אני רואה חוק אחר, והוא נלחם נגד החוק שבשכלי ומשעבד אותי לחוק החטא השורר באיברי.

(4) דברים ט' 6

ידעת כי לא בצדקתך אדוני אלוהיך נותן לך את-הארץ הטובה הזאת לרשתה כי עם-קשה-ערף אתה.

יחזקאל ל"ו 22

לכן אמור לבית-ישראל כה אמר אדוני אדוני לא למענכם אני עושה בית ישראל כי אם לשם קודשי אשר חיללתם בגוים אשר-באתם שם.

טיטוס ג' 4-5

אולם כשנגלה טובו של האלוהים מושיענו ואהבתו את האדם, אזי לא בגלל מעשי צדקה שעשינו הוא הושיע אותנו, כי אם ברחמיו, על ידי רחיצת הלידה החדשה והתחדשות ברוח הקודש.

(5) רומים ג' 24

אך הם מוצדקים בחסדו, בחינם, הודות לפדות שבמשיח ישוע.

(6) רומים ד' 3-5

מה אומר הכתוב? "והאמן אברהם באדוני ויחשבה לו צדקה." והרי שכרו של עובד אינו נחשב לו כחסד, אלא כחוב המגיע לו. אבל זה שאינו עובד, אלא מאמין במצדיק את החוטא, אמונתו נחשבת לו לצדקה.

השנייה לקורינתים ה' 17-19

על כן מי שנמצא במשיח הוא בריאה חדשה. הישנות עברו; הנה נהיו חדשות והכל מאת האלוהים שריצה אותנו אליו על ידי המשיח, ומסר לנו את שרות הריצוי. כלומר: אלוהים היה במשיח מרצה את העולם אל עצמו מבלי לחשב להם את עוונותיהם, והוא שם בנו את דבר הריצוי.

יוחנן א' ב' 1-2

ילדי כותב אני לכם את הדברים האלה למען לא תחטאו; ואם יחטא איש יש לנו מליץ לפני האב - ישוע המשיח, הצדיק. והוא כפרה על חטאינו, ולא על חטאינו בלבד, אלא גם על חטאי כל העולם.

(7) יוחנן ג' 18

המאמין בו איננו נידון. מי שאינו מאמין כבר נידון, מפני שלא האמין בשם בן-האלוהים היחיד.

מעשי השליחים ט"ז 30-31

כאשר הוציא אותם אמר: "רבותי, מה עליי לעשות כדי להיוושע?" השיבו ואמרו: "האמן באדון ישוע ותוושע אתה ובני ביתך."

רומים ג' 22

היא צדקה של האלוהים, באמצעות אמונת ישוע המשיח, אל כל ועל כל המאמינים; שהיא אין הבדל.

(8) רומים ד' 24-25

כי אם גם למעננו; והיא עתידה להחשב לנו - המאמינים במי שהקים את ישוע אדוננו מן המתים, הוא אשר נמסר למוות מפני חטאינו והוקם לתחייה מפני שהוצדקנו.

השנייה לקורינתים ה' 21

את זה אשר לא ידע חטאת עשה לחטאת בעדנו, כדי שאנו נלכש את הצדקה של אלוהים בו.

61

שאלה: מדוע אתה טוען שאתה צדיק רק בזכות האמונה?

תשובה: אינני מתכוון לכך שאלוהים מקבל אותי כי לאמונתי יש איזשהו ערך, אני רצוי בגלל צדקתו וקדושתו של ישוע שהוא צדקתי לפני אלוהים.⁽⁴⁾ אני יכול לקבל את הצדקה הזאת רק באמצעות אמונה.⁽²⁾

(1) הראשונה לקוריתים א' 30-31

אבל ממנו קיימים אתם במשיח ישוע אשר היה לנו לחכמה מאת אלוהים, לצדקה, לקדושה ולפדות, כדי שהמתהלל יתהלל באדוני, כמו שגם כתוב.

הראשונה לקוריתים ב' 2

החלטתי אז שלא לדעת דבר בקרבכם זולת ישוע המשיח והוא - צלוב.

(2) רומים י' 10

הרי בלבו מאמין איש ויוצדק, ובפיו יודה ויושע.

יוחנן א' ה' 10-12

המאמין בכך-אלוהים העדות נמצאת בקרבנו. מי שאינו מאמין לאלוהים שם אותו לכוזב, מפני שלא האמין בעדות אשר העיד אלוהים על בנו. וזאת היא העדות: אלוהים נתן לנו חיי עולם, והחיים האלה בבנו הם. מי שיש לו הבן יש לו החיים. מי שאין לו הבן אין לו החיים.

62

שאלה: מדוע המעשים הטובים שלנו לא יכולים להצדיק אותנו, לפחות חלקית, לפני אלוהים?

תשובה: מכיוון שהצדקה שתוכל לעמוד במשפט אלוהים חייבת להיות מושלמת ובקו אחד עם תורת אלוהים,⁽¹⁾ בעוד שהמעשים הטובים ביותר שלנו נגועים בחטא, וכלל אינם מושלמים⁽²⁾

(1) דברים כ"ז 26

ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת לעשות אותם ואמר כל העם, אמן.

גלטים ג' 10

הנשענים על קיום מצוות התורה נתונים תחת קללה, שהרי כתוב, "ארור כל מי שלא יקים את כל הדברים הכתובים בספר התורה לעשות אותם."

(2) ישעיה ס"ד 6

ואין קורא בשמך מתעורר להחזיק בכך כי הסתרת פניך ממנו ותמוגנו ביד-עווננו.

63

שאלה: אלוהים הרי הבטיח לגמול לנו על מעשינו הטובים בחיים האלה ובעולם הבא, האם, למרות זאת, לא נזכה לגמול על מעשינו הטובים?

תשובה: אי אפשר להרוויח את הגמול,⁽¹⁾ הגמול הוא מתנת חסד.⁽²⁾

(1) מתי ה' 12

שמחו וגילו, כי שכרכם רב בשמים; הרי כך רדפו את הנביאים שהיו לפניכם.

עברים י"א 6

ובלי אמונה אי אפשר להיות רצוי לאלוהים, כי כל הקרב אל אלוהים צריך להאמין שהוא קיים והוא נתן גמול לדורשיו.

(2) לוקס י"ז 10

כן גם אתם, לאחר עשותכם את כל שצויתם, אמרו: 'עבדים אנחנו ותו לא, עשינו מה שמחובתנו לעשות.

השנייה לטימותיאוס ד' 7-8

את המלחמה הטובה נלחמתי, את המרוץ השלמתי, את האמונה שמרתי. מעתה שמורה לי עטרת הצדקה אשר האדון, השופט הצדיק, יתן לי ביום ההוא; ולא רק לי בלבד, אלא גם לכל אוהבי הופעתו.

64

שאלה: האם עיקרון זה לא עלול לגרום למישהו להיות חסר אחריות ורשע?

תשובה: לא. משום שמי שהמשיח בחר בו, יניב, בהכרח, פרי תודה לשמו.⁽⁴⁾

(1) מתי ז' 18

עץ טוב איננו יכול לעשות פרי רע ועץ נשחת איננו יכול לעשות פרי טוב.

לוקס ו' 43-45

עץ טוב איננו עושה פרי מושחת ועץ מושחת איננו עושה פרי טוב. כל עץ ניכר בפריו, שהרי לא מן הקוצים אוספים תאנים ולא משיח קוצני בוצרים ענבים. האיש הטוב, מאוצר לבו הטוב מפיק את הטוב, והאיש הרע, מאוצר לבו הרע מפיק את הרע; כי מתוך השופע בלב מדבר פיו.

יוחנן ט"ו 5

אני הגפן; אתם השריגים העומד בי ואני בו עושה פרי לרוב, שכן בלעדי אינכם יכולים לעשות דבר.

65

שאלה: הואיל ורק דרך אמונה אנחנו יכולים ליהנות מכל ברכות המשיח, מהיכן באה אמונה זאת?

תשובה: האמונה באה בשמיעת דבר אלוהים, ולאחר פעולת הרוח בנו⁽¹⁾ דרך מסר הבשורה.⁽²⁾ הטבילה וסעודת האדון, כאמצעים של חסד, מחזקים אותנו.⁽³⁾

(1) רומים י' 17

לפיכך האמונה באה בשמיעה והשמיעה - בהכרזת דבר המשיח.

יוחנן ג' 5

השיב ישוע: "אמן אמן אני אומר לך, אם לא יוולד איש מן המים והרוח לא יוכל להיכנס למלכות האלוהים.

הראשונה לקורинתיים ב' 10-14

אך לנו גילה אלוהים על ידי רוחו אפילו את עמוקות האלוהים, משום שהרוח חוקרת הכול. מי מבני אדם יודע את אשר באדם, זולתי רוח האדם אשר בקרבנו? כן גם את אשר באלוהים אין יודע זולתי רוח האלוהים. ואנחנו לא קיבלנו את רוח העולם, אלא את הרוח אשר מאת האלוהים, כדי שנדע את הדברים שאלוהים נותן לנו בחסדו. ואותם אנחנו מביעים לא במילים שחכמת אנוש מלמדת, אלא במילים שהרוח מלמדת, כשאנו מפרשים דברים רוחניים בהגדרות רוחניות. אך האדם הנפשי אינו מקבל את דברי רוח אלוהים, שכן סיכלות הם בעיניו; גם אין הוא יכול לדעת אותם, משום שהם נבחנים באופן רוחני.

אפסוס ב' 8

הן בחסד נושעתם על ידי האמונה; וזאת לא מידכם, כי אם מתנת אלוהים היא.

פיליפיים א' 29

הן לכם ניהן, למען המשיח, לא רק להאמין בו, אלא גם לסבול למענו.

(2) פטרוס א' א' 23-25

שהרי נולדתם מחדש לא מזרע נשחת כי אם מבלתי נשחת, בדבר אלוהים החי וקיים. הן "כל-הבשר חציר וכל-חסדו כציץ השדה. יבש חציר, נבל ציץ, ודבר-אלוהינו יקום לעולם." והוא הדבר אשר בישרו לכם.

(3) מתי כ"ח 19-20

על כן לכו ועשו את כל הגויים לתלמידים, הטבילו אותם לשם האב והבן ורוח הקודש ולמדו אותם לשמור את כל מה שציוויתי אתכם. הנה אתכם אני כל הימים עד קץ העולם.

הראשונה לקורинתיים י' 16

כוס הברכה שאנו מברכים עליה, האין היא התחברות לדם המשיח? הלחם שאנו בוצעים, האין הוא התחברות לגוף המשיח?

66

שאלה: מה הם, אם כן, אותם אמצעי החסד?

תשובה: אמצעי החסד הם אותות חשובים וקדושים, נגלים לעין וחתומים בידי אלוהים. אלוהים הוא שיסד אותם כדי שעל ידי שימוש בהם, ישים בנו את חותם ההבטחה של הבטחה⁽¹⁾. וזוהי ההבטחה: אלוהים מעניק לנו סליחת חטאים וחיי נצח בשל קרבנו האחד של ישוע על הצלב.⁽²⁾

(1) **בראשית י"ז 11**

ונמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם.

דברים ל' 6

ומל אדוני אלוהיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את אדוני אלוהיך בכל-לבבך ובכל-נפשך למען חיך.

רומים ד' 11

הוא קיבל את אות המילה כחותם לצדקה שזכה בה בגלל האמונה בעודנו ערל, כדי שיהיה אב לכל המאמינים הבלתי נמולים, למען תחשב גם להם צדקה.

(2) **מתי כ"ו 27-28**

לקח את הכוס, ברך ונתן להם באומר: "שתו ממנה כולכם, כי זה דמי, דם הברית (החדשה) הנשפך בעד רבים לסליחת חטאים.

מעשי השליחים ב' 38

אמר להם כיפא: "שובו בתשובה והיטבלו איש איש מכם בשם ישוע המשיח לסליחת חטאים, ותקבלו את מתנת רוח הקודש".

עברים י' 10

ובאותו הרצון מקודשים אנחנו על ידי הקרבת גופו של ישוע המשיח פעם אחת ולתמיד.

67

שאלה: האם גם דבר אלוהים וגם סעודת האדון נועדו כדי למקד את אמונתנו בקרבנו של המשיח על הצלב, כבסיס יחיד לישועתנו?

תשובה: אכן, כן. רוח הקודש מלמד אותנו על הבטחה, ומאשר לנו, כשאנחנו לוקחים מסעודת האדון, שהישועה שלנו כולה מותנית בקרבן של ישוע על הצלב.⁽¹⁾

(1) **רומים ו' 3**

האינכם יודעים כי כולנו אשר נטבלנו למשיח ישוע, למותו נטבלנו?

הראשונה לקורנתיים י"א 26

הן בכל עת שאתם אוכלים את הלחם הזה ושותים מן הכוס הזאת, אתם מזכירים את מות אדוננו, עד שיבוא.

גלטים ג' 27

כי כולכם אשר נטבלתם למשיח לבשתם את המשיח.

68

שאלה: כמה אמצעי חסד יסד לנו המשיח בברית החדשה? מהם?

תשובה: שניים: טבילה וסעודת האדון.⁽⁴⁾

(1) מתי כ"ח 19-20

על כן לכו ועשו את כל הגויים לתלמידים, הטבילו אותם לשם האב והבן ורוח הקודש. ולמדו אותם לשמור את כל מה שציוויתי אתכם. הנה אתכם אני כל הימים עד קץ העולם.

הראשונה לקורנתיים י" 4-2

וכולם נטבלו למשה בענן ובים. כולם אכלו אותו מאכל רוחני, וכולם שתו אותו משקה רוחני, כי שתו מן הצור הרוחני ההולך עמהם והצור הוא המשיח.

הראשונה לקורנתיים י"א 23-26

אכן אני קיבלתי מאת האדון את אשר גם מסרתי לכם: שהאדון ישוע, בלילה שהוסגר בו, לקח את הלחם, ברך, בצע אותו ואמר: "זה גופי הנבצע בעדכם, זאת עשו לזכרי!" כן גם לקח את הכוס לאחר הסעודה ואמר: "הכוס הזאת היא הברית החדשה בדמי, זאת עשו לזכרי בכל עת שתשתו." הן בכל עת שאתם אוכלים את הלחם הזה ושותים מן הכוס הזאת, אתם מזכירים את מות אדוננו, עד שיבוא.

69

שאלה: באיזה אופן הטבילה מעידה שהקרבת היחיד של המשיח על הצלב אכן מועיל לך?

תשובה: אלוהים שיסד את הרחיצה החיצונית,⁽¹⁾ הבטיח שכמו שהמים רוחצים את זוהמת הגוף, כך דמו ורוחו רוחצים את טומאת הנפש, כלומר את כל החטאים.⁽²⁾

(1) מתי כ"ח 19

על כן לכו ועשו את כל הגויים לתלמידים, הטבילו אותם לשם האב והבן ורוח הקודש.

(2) מתי ג' 11

אני אמנם מטביל אתכם במים לתשובה, אך הבא אחרי חזק ממני ואינני ראוי לשאת את נעליו. הוא יטביל אתכם ברוח הקודש ובאש.

מרקוס ט"ז 16

המאמין ונטבל ייוושע, ומי שלא יאמין יאשם.

יוחנן א' 33

אני לא הכרתיו, אלא שהשולח אותי להטביל במים הוא אמר אלי, 'זה שתראה את הרוח יורדת ונחה עליו, הוא המטביל ברוח הקודש.

מעשי השליחים ב' 38

אמר להם כיפא: "שובו בתשובה והטבלו איש איש מכם בשם ישוע המשיח לסליחת חטאיכם, ותקבלו את מתנת רוח הקודש.

רומים ו' 3-4

האינכם יודעים כי כולנו אשר נטבלנו למשיח ישוע, למותו נטבלנו? נקברנו אתו בטבילה למוות כדי שנתהלך גם אנחנו בחיים חדשים, כשם שהמשיח הוקם מן המתים על ידי כבודו של האב.

פטרס א' ג' 21

וזה מסמל את הטבילה המושיעה כעת גם אתכם - אין היא הסרת זוהמת הגוף, אלא התחייבות של מצפון טהור כלפי אלוהים - בתחית ישוע המשיח.

70

שאלה: מה משמעות הרחיצה בדמו וברוחו של המשיח?

תשובה: הרחיצה בדמו של המשיח פירושה קבלת סליחת חטאים מאלוהים, בחסד, בגלל דמו של המשיח, שנשפך בעדנו על הצלב.⁽¹⁾ הרחיצה ברוחו פירושה התחדשות ברוח הקודש והתקדשותנו כאיברי המשיח, כך שנמות יותר עבור החטא ונחיה חיים של קדושה ללא אשמה.⁽²⁾

(1) יחזקאל ל"ו 25

וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גילוליכם אטהר אתכם.

זכריה י"ג 1

ביום ההוא יהיה מקור נפתח לבית דויד וליושבי ירושלים לחטאת ולנידה.

אפסים א' 7

בדמו יש לנו הפדות, סליחת החטאים כפי עושר חסד האלוהים.

עברים י"ב 24

אל ישוע מתווך הבטוחה ואל דם ההזייה המיטיב דבר מדם הבל.

פטרס א' א' 2

על-פי ידיעתו מקדם של אלוהים האב, בקידוש הרוח, אל ציות ישוע המשיח והזיית דמו: חסד ושלום ישפעו עליכם למכביר.

התגלות א' 5

מאת ישוע המשיח העד הנאמן, בכור המתים ועליון למלכי הארץ.

התגלות ז' 14

השבתי לו: "אדוני, אתה יודע". אמר אלי: "אלה הם הבאים מן הצרה הגדולה. הם כיבסו את גלימותיהם והלבינו אותן בדם השה".

(2) יוחנן ג' 5-8

השיב ישוע: "אמן אמן אני אומר לך, אם לא יוולד איש מן המים והרוח לא יוכל להיכנס למלכות האלוהים. הנוולד מן הבשר בשר הוא, והנוולד מן הרוח רוח הוא. אל תתמה על שאומר אני לך כי עליכם להיוולד מלמעלה.

רומים ו' 4

נקברנו אתו בטבילה למוות כדי שנתהלך גם אנחנו בחיים חדשים, כשם שהמשיח הוקם מן המתים על ידי כבודו של האב.

הראשונה לקורינתים ו' 11

וכאלה היו כמה מכם, אבל אתם רוחצתם, אתם קודשתם, אתם הוצדקתם בשם האדון ישוע המשיח וברוח אלוהינו.

קולוסים ב' 11-12

בו גם נימלחתם מילה שאינה מעשה ידיים, וזאת בהפשטת הגוף הבשרי, במילת המשיח. נקברתם אתו בטבילה, ואיתו גם הוקמתם לתחייה על ידי אמונתכם בכוח אלוהים אשר הקימו מן המתים.

71

שאלה: היכן הבטיח לנו המשיח שכמו שאנחנו רוחצים בטבילה, הוא ירחץ אותנו בדמו וברוחו?

תשובה: "על כן לכו ועשו את כל הגויים לתלמידים, הטבילו אותם לשם האב והבן ורוח הקודש (מתי כ"ח 19). המאמין ונטבל יושע, ומי שלא יאמין יואשם (מרקוס ט"ז 16). הבטחה זו חוזרת על עצמה בכתובים ונקראת גם רחיצת הלידה החדשה ורחיצת החטאים (טיטוס ג' 5, מעשי השליחים כ"ב 16).

72

שאלה: האם הרחיצה החיצונית במים מטהרת אותנו מחטאים?
תשובה: לא, רק דמו של ישוע ורוח הקודש מטהרים אותנו מכל חטא.⁽⁴⁾

(1) מתי ג' 11

אני אמנם מטביל אתכם במים לתשובה, אך הבא אחרי חזק ממני ואיני ראוי לשאת את נעליו. הוא יטביל אתכם ברוח הקודש ובאש.

פטרס א' ג' 21

וזה מסמל את הטבילה המושיעה כעת גם אתכם - אין היא הסרת זוהמת הגוף, אלא התחיבות של מצפון טהור כלפי אלוהים - בתחית ישוע המשיח.

יוחנן א' א' 7

אבל אם נתהלך באור, כמו שהוא באור, כי אז התחברנו זה עם זה ודם ישוע המשיח בנו מטהר אותנו מכל חטא.

73

שאלה: אם כן, מדוע רוח הקודש מכנה את הטבילה רחיצת הלידה החדשה ורחיצת החטאים?

תשובה: לאלוהים יש סיבה טובה להגדיר כך את הדברים. הוא רוצה ללמד אותנו שדמו ורוחו של המשיח מסירים את חטאינו בדיויק כפי שמים מסירים את הלכלוך מהגוף,⁽⁴⁾ אבל, חשוב מזה, באמצעות הטבילה הוא רוצה להסיר כל ספק מלבנו שכפי שרוחצנו במים בגופנו, כך גם רוחצנו מחטאינו באופן רוחני.⁽²⁾

(1) הראשונה לקורינתים ו' 11

וכאלה היו כמה מכם, אבל אתם רוחצתם, אתם קודשתם, אתם הוצדקתם בשם האדון ישוע המשיח וברוח אלוהינו.

התגלות א' 5

ומאת ישוע המשיח העד הנאמן, בכור המתים ועליון למלכי הארץ.

התגלות ז' 14

השבתי לו: "אדוני, אתה יודע." אמר אלי: "אלה הם הבאים מן הצרה הגדולה. הם כבסו את גלימותיהם והלבינו אותן בדם השם.

(2) מרקוס ט"ז 16

המאמין ונטבל ייוושע, ומי שלא יאמין יאשם.

מעשי השליחים ב' 38

אמר להם כיפא: "שובו בתשובה והטבלו איש איש מכם בשם ישוע המשיח לסליחת חטאיכם, ותקבלו את מתנת רוח הקודש.

רומים 3' ו' 4-3

האינכם יודעים כי כולנו אשר נטבלנו למשיח ישוע, למותו נטבלנו? נקברנו אתו בטבילה למוות כדי שנתהלך גם אנחנו בחיים חדשים, כשם שהמשיח הוקם מן המתים על ידי כבודו של האב.

גלטים ג' 27

כי כולכם אשר נטבלתם למשיח לבשתם את המשיח.

74

שאלה: האם גם תינוקות צריכים להיטבל? (*)

תשובה: כן. תינוקות כמו מבוגרים שייכים לברית אלוהים ולקהילתו.⁽¹⁾ סליחת החטאים ורוח הקודש שפועל באמונה, הובטחו להם לא פחות מאשר למבוגרים, דרך דמו של ישוע.⁽²⁾ לכן, על ידי טבילה, לאות הברית, הם צריכים להוות חלק מהקהילה המשיחית ולהיבדל מילדי הלא מאמינים.⁽³⁾ בתנ"ך, זה נעשה על ידי ברית המילה,⁽⁴⁾ ובברית החדשה, תפסה הטבילה את מקום ברית המילה.⁽⁵⁾

(*) ישנן קהילות פרוטסטנטיות, לותראניות ואנגליקניות רבות שמאמינות בטבילת תינוקות ולא בטבילת מאמינים בוגרים. לא מדובר במנהג קתולי אלא במנהג שעל פי הבנתם תואם את הכתובים, כפי שניתן לראות בתשובה לשאלה.

(1) בראשית י"ז 7

והקימותי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחריו לדורותם לברית עולם להיות לך לאלוהים ולזרעך אחריו.

מתי י"ט 14

ישוע אמר: "הניחו לילדים לבוא אלי ואל תמנעו בעדם, כי לכאלה מלכות השמים".

(2) תהילים כ"ב 11

עליך השלכתי מרחם מבטן אימי אלי אתה.

ישעיה מ"ד 1-3

ועתה שמע יעקב, עבדי וישראל, בחרתי בו. כה אמר ה' עושר ויוצרך: מבטן יעזרך אל תירא עבדי יעקב, וישורון בחרתי בו. כי אצק מים על צמא ונוזלים על יבשה אצוק רוחי על זרעך וברכתי על צאצאיו.

מעשי השליחים ב' 38-39

אמר להם כיפא: "שובו בתשובה והיטבלו איש איש מכם בשם ישוע המשיח לסליחת

חטאיכם, ותקבלו את מתנת רוח הקודש. כי לכם ההבטחה ולבניכם ולכל הרחוקים, לכן אשר יקרא להם אדוני אלוהינו".

מעשי השליחים ט"ז 31

האמן באדון ישוע ותיושע אתה ובני ביתך.

(3) מעשי השליחים י' 47

האם יכול מישוהו למנוע את הטבילה במים מאלה שקיבלו את רוח הקודש כמונו?

הראשונה לקוריתים ז' 14

כי הבעל שאיננו מאמין מקודש באישתו, והאשה שאיננה מאמינה מקודשת בבעלה.

(4) בראשית י"ז 9-14

ויאמר אלוהים אל אברהם ואתה את בריתי תשמור אתה וזרעך אחריו לדורותם. זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך אחריו: הימול לכם כל זכר. ונמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית ביני וביניכם. ובן שמונת ימים ימול לכם כל זכר לדורותיכם יליד בית ומקנת כסף מכל בן נכר אשר לא מזרעך הוא. הימול ימול יליד ביתך ומקנת כסף והייתה בריתי בבשרכם לברית עולם. וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה את בריתי הפך.

(5) קולוסים ב' 11-13

בו גם נימלתם מילה שאינה מעשה ידיים, וזאת בהפשטת הגוף הבשרי, במילת המשיח, נקברתם אתו בטבילה, ואיתו גם הוקמתם לתחייה על ידי אמונתכם בכוח אלוהים אשר הקימו מן המתים. ובהיותכם מתים בפשעיכם ובערלת בשרכם, החיה אתכם עימו. הוא סלח לנו על כל פשעינו.

75

שאלה: כיצד סעודת האדון מאשרת לך שאתה אכן שותף לקרבן המשיח על הצלב ולכל מתנותיו?

תשובה: המשיח ציווה עליי ועל כל המאמינים לאכול לזכרו מהלחם הנבצע ולשתות יין מהכוס. אל המצוות האלה נלוו ההבטחות הבאות: ⁽⁴⁾ ראשית, כמו שאני רואה בעיניי איך נבצע הלחם (גוף המשיח) ואיך מוגשת לי הכוס כדי שאשתה ממנה, כך גם גופו נמסר עבורי ודמו נשפך עבורי על הצלב. שנית, כמו שאני לוקח את הלחם והיין מידו של זקן הקהילה, כסמלים לגוף המשיח ולדמו, כך גם המשיח עצמו מזין ומחדש את נפשי לחיי נצח בגופו שנצלב ובדמו שנשפך.

(1) מתי כ"ו 26-28

כאשר אכלו לקח ישוע לחם, ברך ובצע ונתן לתלמידים באמרו: "קחו ואכלו, זה גופי". לקח את הכוס, בירך ונתן להם באמרו: "שתו ממנה כולכם, כי זה דמי, דם הברית (החדשה) הנשפך בעד רבים לסליחת חטאים.

מרקוס י"ד 22-24

כאשר אכלו לקח ישוע את הלחם, ברך ובצע ונתן להם באמרו: "קחו, זה גופי". לקח את הכוס, ברך ונתן להם וכולם שתו ממנה. אמר להם: "זה דמי, דם הברית הנשפך בעד רבים."

לוקס כ"ב 19-20

לקח את הלחם, ברך ובצע ונתן להם באמרו: "זה גופי הניתן בעדכם, זאת עשו לזכרי". כן גם את הכוס אחר הסעודה, ואמר: "הכוס הזאת היא הברית החדשה בדמי הנשפך בעדכם."

הראשונה לקורניתיים י"א 23-25

אכן אני קיבלתי מאת האדון את אשר גם מסרתי לכם: שהאדון ישוע, כלילה שהוסגר בו, לקח את הלחם, ברך, בצע אותו ואמר: "זה גופי הנבצע בעדכם, זאת עשו לזכרי". כן גם לקח את הכוס לאחר הסעודה ואמר: "הכוס הזאת היא הברית החדשה בדמי, זאת עשו לזכרי בכל עת שתשתו."

76

שאלה: איזו משמעות יש לעובדה שאנחנו אוכלים מגופו שנצלב ושותים מדמו שנשפך?

תשובה: ראשית, אנחנו מקבלים בלב מאמין את כל הסבל והמוות של המשיח, ולכן מקבלים סליחת חטאים וחיי נצח.⁽¹⁾ שנית, אנחנו מתאחדים עם גופו הקדוש באמצעות רוח הקודש, ששוכן במשיח ובנו.⁽²⁾ לכן, למרות שהמשיח נמצא בשמים⁽³⁾ ואנחנו עלי אדמות, אנחנו בשר מבשרו ועצם מעצמותיו,⁽⁴⁾ וכפי שאיברי גופנו נשלטים על ידי נפשנו, כך תמיד רק רוח אחד ימשול בנו.⁽⁵⁾

(1) יוחנן ו' 35

אמר להם ישוע: "אני הוא לחם החיים. כל הבא אלי לא ירעב, והמאמין בי לא יצמא עוד."

יוחנן ו' 40

הן זהו רצון אבי: שכל הרואה את הבן ומאמין בו יהיה לו חיי עולם ואני אקים אותו ביום האחרון.

יוחנן ו' 50-54

זה הוא הלחם היורד מן השמים כדי שייאכלו ממנו ולא ימותו. אני הלחם החי היורד מן השמים. אם יאכל איש מן הלחם הזה יחיה לעולם. והלחם אשר אתן הריהו בשרי בעד חיי של העולם. התוכחו השומעים זה עם זה ואמרו: "איך יכול זה לתת לנו את בשרו לאכול?" אמר להם ישוע: "אמן אמן אני אומר לכם, אם לא תאכלו את בשר בן-האדם ולא תשתו את דמו, אין לכם חיים בקרבכם. האוכל את בשרי ושותה את דמי יש לו חיי עולם ואני אקים אותו ביום האחרון."

(2) יוחנן ו' 55-56

כי בשרי הוא הוא מאכל אמיתי ודמי הוא משקה אמיתי. האוכל את בשרי ושותה את דמי שוכן בי ואני בו.

הראשונה לקוריתים י"ב 13

הרי ברוח אחת הוטבלנו כולנו לגוף אחד, יהודים כיוונים, עבדים כבני חורין, וכולנו הושקינו רוח אחת.

(3) מעשי השליחים א' 9-11

אחרי שאמר את הדברים האלה נישא מעליהם בעודם מסתכלים, וענן נטל אותו מנגד עיניהם. עודם מביטים השמימה בעלייתו, והנה שני אנשים לבושי לבן ניצבו לידם ואמרו: "אנשי הגליל, למה אתם עומדים ומסתכלים אל השמים? ישוע זה אשר נישא מעליהם השמימה - בוא יבוא באותו אופן שראתם אותו עולה לשמים."

מעשי השליחים ג' 21

אשר צריך שיקבלו אותו השמים עד עת השבת הכול לתיקונו, דבר שאלוהים דיבר מעולם בפי נביאיו הקדושים.

הראשונה לקוריתים י"א 26

הן בכל עת שאתם אוכלים את הלחם הזה ושותים מן הכוס הזאת, אתם מזכירים את מות אדוננו, עד שיבוא.

קולוסים ג' 1

לכן אם הוקמתם עם המשיח, שאפו לדברים אשר למעלה, אשר שם המשיח יושב לימין אלוהים.

(4) הראשונה לקוריתים ו' 15, 17

האם אינכם יודעים שגופיכם הם איברי המשיח? לפיכך, האם אקח את איברי המשיח ואעשה אותם לאיברי זונה? חס וחלילה! האינכם יודעים כי הדבק בזונה נהיה עמה לגוף אחד? שהרי נאמר: 'זהו שניהם לבשר אחד'. אבל הדבק באדון, רוח אחת הוא אתו.

אפסים ה' 29-30

הן מעולם לא שנא איש את בשרו, אלא הוא מכלכל ומטפח אותו כדרך שגם המשיח נוהג בקהילה, שהרי איברי גופו אנחנו.

יוחנן א' ד' 13

בזאת יודעים אנו שעומדים אנו בו והוא בנו, כי נתן לנו מרוחו.

(5) יוחנן ו' 56-58

האוכל את בשרי ושותה את דמי שוכן בי ואני בו. כמו שהאב החי שלח אותי ואני חי בגלל האב, גם האוכל אותי אף הוא יחיה בגללי. זהו הלחם אשר ירד מן השמים: לא כמו שאכלו האבות ומתו. האוכל את הלחם הזה יחיה לעולם.

יוחנן ט"ז 1-6

"אני הגפן האמיתית ואבי הכורם. כל שריג בי שאינו עושה פרי, הוא מסיר אותו; וכל אשר עושה פרי, הוא מטוהר אותו כדי שירבה פריו. אתם כבר מטוהרים על ידי הדבר שדברתי אליכם. עמדו בי ואני בככם. כמו שהשריג אינו יכול לעשות פרי מאליו אם לא יעמוד בגפן, כך

גם אתם אם לא תעמדו בו! אני הגפן; אתם השריגים. העומד בי ואני בו עושה פרי לרוב, שכן בלעדיו אינכם יכולים לעשות דבר. מי שאינו עומד בי מושלך החוצה, כשריג, ומתייבש.

אפסים ד' 15-16

אלא נדבר את האמת באהבה ונגדל בכל דבר אלי המשיח, אשר הוא הראש, ועל-ידיו כל הגוף מורכב ומתחבר באמצעות כל קשר מסייע, בהתאם לפעולה המיועדת לכל איבר ואיבר, כדי שייגדל הגוף ויבנה באהבה.

יוחנן א' ג' 24

השומר את מצוות אלוהים שוכן באלוהים ואלוהים בו. ובזאת נדע שהוא שוכן בנו: ברוח אשר נתן לנו.

77

שאלה: המשיח הבטיח, שכמו שהמאמינים אוכלים מהלחם הנבצע ושותים מהכוס, הוא יזין ויחדש אותם בגופו ובדמו. היכן מופיעה הבטחה זו?

תשובה: "האדון ישוע, בלילה שהוסגר בו, לקח את הלחם, ברך, בצע אותו ואמר: 'זה גופי הנבצע בעדכם, זאת עשו לזכרי'. כן גם לקח את הכוס לאחר הסעודה ואמר: 'הכוס הזאת היא הברית החדשה בדמי, זאת עשו לזכרי בכל עת שתשתנו'. הן בכל עת שאתם אוכלים את הלחם הזה ושותים מן הכוס הזאת, אתם מזכירים את מות אדוננו, עד שיבוא" (הראשונה לקורינתים י"א 23-26). ההבטחה הזאת חוזרת על עצמה מפי שאול: "כוס הברכה אשר אנו מברכים עליה, האין היא התחברות לדם המשיח? הלחם שאנו בוצעים, האין הוא התחברות לגוף המשיח? משום שהלחם אחד, אנחנו הרבים גוף אחד, שכן כולנו משתתפים בלחם האחד" (הראשונה לקורינתים י' 16-17).

78

שאלה: אם כך, האם הלחם והיין הופכים לגופו ולדמו האמיתיים של המשיח?

תשובה: לא. כמו שהמים בטבילה אינם הופכים לדם המשיח ואינם רוחצים את האדם מהחטא עצמו, אלא מהווים סמל והבטחה בלבד,⁽⁴⁾ כך גם הלחם בסעודת האדון אינו הופך לגופו של המשיח עצמו,⁽²⁾ למרות שהוא מסמל את גופו של המשיח הנבצע בעדנו.⁽³⁾

(1) אפסים ה' 26

כדי לקדשה ולטהרה על ידי רחיצת מים.

טיטוס ג' 5

אזי לא בגלל מעשי צדקה שעשינו הוא הושיע אותנו, כי אם ברחמיו, על ידי רחיצת הלידה החדשה והתחדשות ברוח הקודש.

(2) מתי כ"ו 26-29

כאשר אכלו לקח ישוע לחם, ברך ובצע ונתן לתלמידים באמרו: "קחו ואכלו, זה גופי". לקח את הכוס, בירך ונתן להם באמרו: "שתו ממנה כולכם, כי זה דמי, דם הברית (החדשה) הנשפך בעד רבים לסליחת חטאים. ואני אומר לכם, מעתה לא אשתה מפרי הגפן הזה עד אותו היום אשר אשתהו חדש עמכם במלכות אבי".

(3) הראשונה לקורינתים י" 16-17

כוס הברכה שאנו מברכים עליה, האין היא התחברות לדם המשיח? הלחם שאנו בוצעים, האין הוא התחברות לגוף המשיח? משום שהלחם אחד, אנחנו הרבים גוף אחד; שכן כולם משתתפים בלחם האחד.

הראשונה לקורינתים י"א 26-28

הן בכל עת שאתם אוכלים את הלחם הזה ושותים מן הכוס הזאת, אתם מזכירים את מות אדוננו, עד שיבוא. לכן מי שאוכל מהלחם הזה או שותה מכוס האדון שלא כראוי, יהיה אשם לגבי גוף האדון ודמו. יבחן נא איש את עצמו וכך יאכל מן הלחם וישתה מן הכוס.

בראשית י"ז 10-11

זאת בריתי אשר תשמרו ביני ובניכם ובין זרעך אחריו המול לכם כל-זכר. ונמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית ביני ובניכם.

שמות י"ב 11, 13

וככה תאכלו אותו מתניכם חגורים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אותו בחיפזון פסח הוא לאדוני: והיה הדם לכם לאות על הבתים אשר אתם שם וראיתי את-הדם ופסחתי עליכם ולא-יהיה בכם נגף למשחית בהכותי בארץ מצרים.

הראשונה לקורינתים י" 3-4

כולם אכלו אותו מאכל רוחני, וכולם שתו אותו משקה רוחני, כי שתו מן הצור הרוחני ההולך עמם והצור הוא המשיח.

פטרוס א' ג' 21

וזה מסמל את הטבילה המושיעה כעת גם אתכם - אין היא הסרת זוהמת הגוף, אלא התחייבות של מצפון טהור כלפי אלוהים - בתחיית ישוע המשיח.

שאלה: אז מדוע המשיח מכנה את הלחם "גופי" ואת הכוס "דמי", או "הברית החדשה בדמי", ומדוע שואל מדבר על התחברות לגוף ולדם המשיח?

תשובה: המשיח מדבר כך מסיבה טובה: הוא רוצה ללמד אותנו, דרך סעודתו, שכפי שהלחם והיין כמזון בסיסי, משמרים אותנו בחיים הזמניים שלנו, כך גם גופו הנצלב ודמו הנשפך של המשיח, הם מזון אמיתי לנפשנו לחיי הנצח⁽¹⁾ אבל חשוב מכך, הוא רוצה להבטיח באמצעות הסמלים, שבאמצעות פעולת רוח הקודש אנחנו לוקחים חלק בגופו ובדמו, באותה הוודאות שאנו טועמים בפינו את הלחם ואת היין לזכרו,⁽²⁾ כך כל סבלו וציינתו מיוחסים גם לנו כאילו גם אנחנו בעצמנו סבלנו ושילמנו על החטאים שלנו.⁽³⁾

(1) יוחנן 1' 55, 51

אני הלחם החי הירוד מן השמים. אם יאכל איש מן הלחם הזה יחיה לעולם. והלחם אשר אתן הריהו בשרי בעד חייו של העולם. (55) כי בשרי הוא מאכל אמיתי ודמי הוא משקה אמיתי.

(2) הראשונה לקורינתים 1' 16-17

כוס הברכה שאנו מברכים עליה, האין היא התחברות לדם המשיח? הלחם שאנו בוצעים, האין הוא התחברות לגוף המשיח? משום שהלחם אחד, אנחנו הרבים גוף אחד; שכן כולנו משתתפים בלחם האחד.

הראשונה לקורינתים י"א 26

הן בכל עת שאתם אוכלים את הלחם הזה ושותים מן הכוס הזאת, אתם מזכירים את מות אדוננו, עד שיבוא.

(3) רומים 5' 11-5

שכן אם התאחדנו אתו במוות דומה למותו, כך גם נתאחד אתו בתחייתו. זאת אנו יודעים: האדם הישן אשר בנו נצלב אתו כדי שיהרס גוף החטא ולא נהיה עוד עבדים לחטא. שהרי המת משוחרר מן החטא. אבל אם מתנו עם המשיח, מאמינים אנו כי גם נחיה עמו. אנחנו יודעים כי המשיח, לאחר שקם מן המתים, לא ימות עוד. המוות לא יוסיף לשלוט בו. הרי במותו מת אחת ולתמיד לגבי החטא, אך בחיותו הוא חי לאלוהים. בדרך זאת גם אתם חשבו את עצמכם מתים לגבי החטא, אך חיים לאלוהים במשיח ישוע.

שאלה: מה ההבדל בין סעודת האדון לחסה הקתולית? (*)

תשובה: ראשית, סעודת האדון מעידה שאכן נסלחו חטאינו בזכות קרבנו של ישוע, קרבן שהוקרב פעם אחת ולתמיד. שנית, באמצעות רוח הקודש אנחנו מאוחדים עם המשיח היושב עכשיו בגופו במלכות השמים לימין האב. המסה מלמדת, ראשית, שלחיים ולמתים אין סליחת חטאים במותו ובסבלו של המשיח, אלא אם כן הכמרים יתווכו כל יום בין החוטאים למשיח. שנית, שהמשיח נוכח בגופו בינינו בצורת הלחם והיין ולכן עלינו לעבוד אותם. לכן, המסה היא התכחות לקרבנו האחד והיחיד של המשיח ובפרוש עבודת אלילים מקוללת.

(*) כתבי הקודש מלמדים בבירור שהמשיח הוקרב פעם אחת ולתמיד וקרבנו מושלם, כפי שניתן ללמוד מהחלק הראשון של השאלה. עם זאת, יש כאלה שמכחישים זאת, כמו הכנסייה הקתולית שמאמינה שבמהלך המיסה הקתולית המשיח מוקרב כל פעם מחדש. בנוסף לכך, מאחר שהם מאמינים שהלחם הוא גופו הממשי של ישוע והדם הוא דמו האמיתי, הם עובדים את הסמלים האלה ובכך עובדים אלילים.

(1) מתי כ"ו 28

כי זה דמי, דם הברית (החדשה) הנשפך בעד רבים לסליחת חטאים.

יוחנן י"ט 30

אחרי שקיבל את החומץ אמר ישוע: "נשלם", ובהרכינו ראשו מסר את רוחו.

עברים ז' 27

אינו צריך יום יום, ככהנים הגדולים, תחילה להקריב קרבנות על חטאיו ואחרי כן על חטאי העם, כי זאת עשה אחת ולתמיד בהקריבו את עצמו.

עברים ט' 12, 25-26

ובדמו הוא, ולא בדם שעירים ועגלים, נכנס אחת ולתמיד אל הקודש והשיג פדות עולמים. אף לא בא להקריב את עצמו פעמים רבות, ככהן הגדול הנכנס שנה בשנה אל הקודש בדם אשר אינו דמו. שאם כן, היה צריך לסבול פעמים רבות מאז היווסד תבל. אבל כעת נגלה פעם אחת, בקץ העולמים, להסיר את החטא בקרבן עצמו.

עברים י' 10-18

באותו הרצון מקודשים אנחנו על ידי הקרבת גופו של ישוע המשיח פעם אחת ולתמיד. כל כוהן עומד יום יום לשרת בקודש ומקריב פעמים רבות את אותם הקרבנות אשר אף פעם אינם יכולים להסיר חטאים. אבל זה, לאחר שהקריב קרבן אחד על החטאים, ישב לימין האלוהים לתמיד ומאז הוא מחכה עד אשר יושנו אויביו הדום לרגליו, שכן בקרבן אחד השלים לתמיד את המקודשים. וגם רוח הקודש מעידה לנו על זאת, כי לאחר שאמר, "זאת הברית אשר אכרות אתם אחרי הימים ההם, נאום ה': נתתי את תורתך בקרבם ועל לבם אכתבה", הוא אומר, "ולעוונם ולחטאתם לא אזכור עוד". ובמקום שהללו נסלחים אין עוד קרבן על חטאים.

(2) הראשונה לקוריתים ו' 17

אבל הדבק באדון, רוח אחת הוא אתו.

הראשונה לקוריתים י" 16-17

כוס הברכה שאנו מברכים עליה, האין היא התחברות לדם המשיח? הלחם שאנו בוצעים, האין הוא התחברות לגוף המשיח? משום שהלחם אחד, אנחנו הרבים גוף אחד, שכן כולנו משתתפים בלחם האחד.

(3) יוחנן כ' 17

אמר לה ישוע: "אל תגעי בי, כי עדיין לא עליתי אל האב, אולם לכי אל אחיי והגידי להם: 'אני עולה אל אבי ואביכם, אל אלוהי ואלוהיכם'."

מעשי השליחים ז' 55-56

הוא מלא רוח הקודש ומביט השמימה, ראה את כבוד אלוהים ואת ישוע עומד לימין האלוהים ואמר: "הנני רואה את השמים פתוחים ואת בן האדם עומד לימין האלוהים".

עברים א' 3

הוא זוהר כבודו וצלם עצמותו ונושא כל בדברו רב הגבורה, ולאחר שעשה טיהור חטאים ישב לימין הגדולה במרומים.

עברים ח' 1

עיקר הדברים שנאמרו הוא: יש לנו כוהן גדול היושב לימין כיסא הגדולה בשמים.

(4) יוחנן ד' 21-24

אמר לה ישוע: "האמיני לי, אשה, כי תבוא שעה שלא בהר הזה ולא בירושלים תשתחוון לאב. אתם משתחוויים למה שאינכם מכירים, אנחנו משתחוויים למה שאנו מכירים, שהרי הישועה מאת היהודים היא. אולם תבוא שעה, ועתה היא, שעובדי האל האמתיים ישתחוון לאב ברוח ובאמת, כי עובדי אל כאלה מחפש לו האב. האלוהים הוא רוח והעובדים אותו צריכים לעבדו ברוח ובאמת.

פיליפים ג' 20

אשר לנו אזרחותנו בשמים היא, משם גם יבוא מושיע אשר מחכים אנו לו - האדון ישוע המשיח.

קולוסים ג' 1

לכן אם הוקמתם עם המשיח, שאפו לדברים אשר למעלה, אשר שם המשיח יושב לימין אלוהים.

הראשונה לתסלוניקים א' 10

לחכות לבנו מן השמים, אשר הוא הקימו מן המתים, לישוע המציל אותנו מן הזעם הבא.

81

שאלה: מי רשאי להשתתף בסעודת האדון?

תשובה: מי שבאמת אינו מרוצה מעצמו בגלל חטאיו, אבל בוטח שחטאיו נסלחו ושהמשיח מכסה בסבלו ובמותו על חולשתו ושבאמת רוצה לחזק את אמונתו ולתקן את אורח חייו. אבל אנשים צבועים שלא באמת חזרו בתשובה, אוכלים ושותים משפט לעצמם.⁽¹⁾

(1) הראשונה לקורנתים י"א 19-22

ובכן מה אני אומר - שיש ממש בזבחי אלילים? שיש ממש באילי? לא! אלא מה שהגויים מקריבים, לשדים הם מקריבים ולא לאלוהים; ואינני רוצה שתהיו שותפים לשדים. אינכם יכולים לשתות מכוס האדון ומכוס השדים; אינכם יכולים להשתתף בשולחן האדון ובשולחן השדים. האם נעז לעורר את קנאת האדון? כלום חזקים אנחנו ממנו?

הראשונה לקורנתים י"א 26-32

הן בכל עת שאתם אוכלים את הלחם הזה ושותים מן הכוס הזאת, אתם מזכירים את מות אדוננו, עד שיבוא. לכן מי שאוכל מהלחם הזה או שותה מכוס האדון שלא כראוי, יהיה אשם לגבי גוף האדון ודמו. יבחן נא איש את עצמו וכך יאכל מן הלחם וישתה מן הכוס, כי האוכל והשותה מבלי לנהוג הבחנה בגוף האדון, אוכל ושותה דין לעצמו. מסיבה זאת רבים מכם חלשים וחולים ויש אשר מתו. אם נבחן את עצמנו לא נישפט. אבל כאשר האדון שופט אותנו הוא מייסר אותנו כדי שלא נורשע עם העולם.

82

שאלה: האם צריך להזמין לסעודת האדון את אלה שחיייהם מצידים עליהם שהם אינם מאמינים?

תשובה: לא, משום שזה חילול ברית אלוהים שיעורר את זעם אלוהים נגד כל הקהילה.⁽¹⁾ לכן, על פי מצוות המשיח ושלחיו, תפקיד הקהילה המשיחית הוא למנוע מאלה לקבל את המפתח למלכות השמים, עד שיתקנו את דרכם.

(1) תהילים נ' 16

ולרשע אמר אלוהים: 'מה לך לספר חוקי ותישא בריתי עלי פוך.

ישעיה א' 11-17

למה לי רוב זבחיכם יאמר אדוני שבעתי עולות אילים וחלב מריאים ודם פרים וכבשים ועתודים לא חפצתי: כי תבואו לראות פניי מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי: לא תוסיפו הביא מנחת שווא קטורת תועבה היא לי חודש ושבת קרא מקרא לא אוכל אוון ועצרה: חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי היו עליי לטורח נלאיתי נשא: ובפרשכם כפיכם אעלים עיני

מכם גם כי תרבו תפילה אינני שומע ידיכם דמים מלאו: רחצו הזכו הסירו רוע מעלליכם
מנגד עיני חדלו הרע: למדו היטב דרשו משפט אשרו חמוץ שפטו יתום ריבו אלמנה.

הראשונה לקוריתים י"א 17-34

במסרי את ההוראות האלה אינני משבח אתכם, שכן אינכם נאספים יחד לטובה אלא
לרעה. ראשית כל, שמעתי כי בעת שאתם מתאספים בקהילה מתגלעות מחלוקות ביניכם.
במידת מה אני מאמין בזה, שכן צריך שיהיו פילוגים ביניכם למען יוודע מי הם הנאמנים
ביניכם. והנה כאשר אתם נאספים יחד למקום אחד, אין זאת כדי לאכול את סעודת האדון,
כי כל אחד מקדים לאכול את ארוחתו, והתוצאה - זה רעב וזה שיכור. האמנם אין לכם בתים
לאכול ולשתות בהם? או שמא בזים אתם לקהילת אלוהים ומביישים את מי שאין לו? מה
אומר לכם? אשבח אתכם? על זאת לא אשבח. אכן אני קיבלתי מאת האדון את אשר גם
מסרתי לכם: שהאדון ישוע, בלילה שהוסגר בו, לקח את הלחם, ברך, בצע אותו ואמר: "זה
גופי הנבצע בעדכם, זאת עשו לזכרי". כן גם לקח את הכוס לאחר הסעודה ואמר: "הכוס
הזאת היא הברית החדשה בדמי, זאת עשו לזכרי בכל עת שתשתו." הן בכל עת שאתם
אוכלים את הלחם הזה ושותים מן הכוס הזאת, אתם מזכירים את מות אדוננו, עד שיבוא.
לכן מי שאוכל מהלחם הזה או שותה מכוס האדון שלא כראוי, יהיה אשם לגבי גוף האדון
ודמו. יבחן נא איש את עצמו וכך יאכל מן הלחם וישתה מן הכוס. כי האוכל והשותה מבלי
לנהוג הבחנה בגוף האדון, אוכל ושותה דין לעצמו. מסיבה זאת רבים מכם חלשים וחולים
יש אשר מתו. אם נבחן את עצמנו לא נשפט. אבל כאשר האדון שופט אותנו הוא מייסר
אותנו כדי שלא נורשע עם העולם. על כן, אחיי, המתינו זה לזה כשאתם נאספים לאכול. מי
שרעב יאכל בבית, למען לא תאספו למשפט. ואת יתר הדברים אסדר בבואי.

83

שאלה: מהם המפתחות למלכות השמים?

תשובה: הטפת הבשורה והמשמעת הקהילתית. על ידי שני אלה מלכות השמים נפתחת למאמינים
ונסגרת לאלה שאינם מאמינים.⁽⁴⁾

(1) מתי ט"ז 19

אתן לך את מפתחות מלכות השמים וכל מה שתאסור על הארץ יהיה אסור בשמים, וכל
מה שתתיר על הארץ יהיה מותר בשמים.

יוחנן כ' 21-23

הוסיף ישוע ואמר להם: "שלום לכם. כשם שהאב שלח אותי, כן גם אני שולח אתכם." אחרי
אמרו זאת נפח עליהם ואמר להם: "קבלו את רוח הקודש. כל מי שתסלחו לו על חטאיו, הם
יסלחו לו, לכל מי שתזקפו אותם, יזקפו לו."

84

*שאלה: איך על ידי הטפת הבשורה, נפתחת ונסגרת מלכות השמים?

תשובה: על פי מצוות המשיח, מלכות השמים נפתחת כאשר מכריזים עליה וכאשר יש עדות פומבית לכל מאמין שמקבל את הבשורה, שאלוהים, בזכות פועלו של המשיח, אכן סלח על חטאיו. מלכות השמים נסגרת כאשר מכריזים עליה ויש עדות פומבית לכל הלא מאמינים, והצבועים שחרון אלוהים עליהם כל עוד לא יחזרו בתשובה. על פי עדות זו של הבשורה, אלוהים ישפוט גם בחיים האלה וגם בעולם הבא.⁽¹⁾

(1) מתי ט"ז 19

אתן לך את מפתחות מלכות השמים וכל מה שתאסור על הארץ יהיה אסור בשמים, וכל מה שתתיר על הארץ יהיה מותר בשמים.

יוחנן ג' 31-36

הבא מלמעלה הוא מעל הכול. זה שמן הארץ מן הארץ הוא ומעניני הארץ ידבר. הבא מן השמים הוא מעל הכול. את מה שראה ושמע הוא מעיד, ואין מקבלים את עדותו. המקבל את עדותו חתם שהאלוהים אמת, כי מי ששלחו האלוהים מדבר את דברי אלוהים, והרי לא במידה הוא נותן את הרוח. האב אוהב את בנו ואת הכול נתן בידו. המאמין בבן יש לו חיי עולם, אך המסרב להאמין בבן לא יראה חיים, אלא חרון אלוהים חל עליו.

יוחנן כ' 21-23

הוסיף ישוע ואמר להם: "שלום לכם. כשם שהאב שלח אותי, כן גם אני שולח אתכם". אחרי אמרו זאת נפח עליהם ואמר להם: "קבלו את רוח הקודש. כל מי שתסלחו לו על חטאיו, הם יסלחו לו. לכל מי שתזקפו אותם, יזקפו לו".

85

*שאלה: איך משמעת קהילתית פותחת או סוגרת את מלכות השמים?

תשובה: על פי מצוות המשיח, אנשים שמעידים על עצמם כמשיחים, אבל דרך חייהם ותורתם לא מעידים על כך, מקבלים, בשלב ראשון, אזהרה מאת האחים. אם לא יפסיקו בדרך החטא, ידווח עליהם לקהילה, כלומר לזקנים. אם עדיין יסרבו להקשיב לזקנים, הם ימנעו מהם להשתתף בסעודת האדון והם יוחרמו מהקהילה, ועל ידי אלוהים עצמו ממלכות המשיח.⁽¹⁾ הם יתקבלו שוב כחברי הקהילה רק כאשר יבטיחו לזנוח את הרשע ויראו שינוי אמיתי בחייהם.⁽²⁾

(1) מתי י"ח 15-20

אם יחטא לך אחיך, לך והוכח אותו בינך ובינו לבד. אם ישמע לך, קנית לך את אחיך. ואם לא ישמע, קח אתך עוד אחד או שניים, כדי שעל פי שלוש עדים יקום כל דבר. אם לא ישמע להם, הגד לקהילה. ואם לא ישמע גם לקהילה, שיהיה לך כגוי וכמוכס. אמן אני אומר לכם, כל מה שתאסרו על הארץ אסור יהיה בשמים וכל מה שתתירו על הארץ יהיה מותר בשמים. עוד אומר אני לכם, אם שניים מכם יסכימו עלי אדמות בכל דבר אשר יבקשו, יהיה יהיה להם מאת אבי שבשמים, כי במקום אשר שניים או שלושה נאספים לשמי שם אני בתוכם.

הראשונה לקוריתים ה' 3-5

ואני, אף כי אני נעדר מביניכם בגופי (אך נוכח ברוחי), כבר שפסתי את עושה המעשה הזה כאילו הייתי אתכם. בשם האדון ישוע, כאשר תתאספו ורוחי ביניכם עם גבורת אדוננו ישוע, תמסרו את האיש ההוא לשטן לאבדן הגוף כדי שרוחו תיושע ביום ה'.

הראשונה לקוריתים ה' 11-13

כתבתי לכם שלא להתערב עם מי שנקרא "אח" והוא זונה או חומד את אשר לזולת, או עובד אלילים או מגדף או סובא או חומס. אף אל תסבו לאכול עם איש כזה. כי מה לי לשפוט את אלה אשר בחוץ? האם אינכם שופטים את אלה שבקרבתכם? אלה אשר בחוץ אלהים ישפטם. אתם בערו את הרע מקרבכם.

השנייה לתסלוניקים ג' 14-15

אם מישהו לא יציית לדברים שכתבנו באיגרת, ציינו לכם את האיש הזה ואל תתערבו עמו, למען יבוש. אבל אל תחשבוהו לאויב, אלא הוכיחו אותו כאח.

(2) לוקס ט"ו 20-24

הוא קם והלך אל אביו. בהיותו עוד רחוק ראהו אביו ונכמרו רחמיו עליו. הוא רץ אליו ונפל על צואריו ונשק לו. אמר לו הבן, 'אבא, חטאתי לשמים ולך ואינני ראוי עוד להקרא בנך'. אך האב אמר לעבדיו, 'הביאו מהר את הגלימה הנאה ביותר והלבישוהו, שימו טבעת על ידו ונעלים לרגליו, הביאו את העגל המפוטם ושחטו אותו ונאכל ונשמח, כי בני זה היה מת והנה חזר לחיים, אבד והנה נמצא'. והם החלו לשמוח.

השנייה לקוריתים ב' 6-11

די לו לאיש כזה התוכחה הזאת מאת הרבים. ובכן, להפך, עדיף שתסלחו לו ותנחמוהו, למען לא יתמוטט האיש מרוב צער. על כן אני מבקש מכם שתוכיחו לו את אהבתכם. לשם כך גם כתבתי, להיווכח אם מציייתים אתם בכל הדברים. ואיש אשר תסלחו לו על איזה דבר, גם אני אסלח לו. כי גם מה שאני סלחתי, אם סלחתי על דבר מה, הרי סלחתי למענכם לנוכח המשיח, כדי שלא יערים עלינו השטן. שכן מזימותיו לא נעלמו מאתנו.

שאלה: הואיל וכבר נסלחו לנו חטאינו בחדש, דרך המשיח, מבלי שהיה לנו חלק בישועה שלנו, מדוע עלינו להמשיך לעשות מעשים טובים?

תשובה: מכיוון שהמשיח גאל אותנו בדמו, וחיידש אותנו ברוח הקודש כדי שנידמה לו, כך שכל חיינו נודה לאלוהים על ברכותיו, ⁽¹⁾ ונהלל אותו. ⁽²⁾ וכדי שעל ידי הפרי שנניב, אמונתנו תתחזק, ⁽³⁾ והדוגמה שנהווה באורח חיינו תעורר רבים אחרים למשיח. ⁽⁴⁾

(1) רומים ו' 13

ואל תמסרו את איבריכם לחטא ככלים של רשע, אלא מסרו את עצמכם לאלוהים כאנשים חיים שהוקמו מן המתים, ואת איבריכם תמסרו לאלוהים ככלים של צדק.

רומים י"ב 1

ובכן, אחי, בגלל רחמי אלוהים אני מבקש מכם שתמסרו את גופכם קרבן חי, קדוש ורצוי לאלוהים, כך תעבדוהו עבודה שכלב.

פטרס א' ב' 5-10

וגם אתם, כאבנים חיות, נבנים לבית רוחני, לכהונת קודש, כדי להעלות זבחי רוח רצויים לאלוהים בזכות ישוע המשיח. משום כך אומר הכתוב: "הנני יסד בציון אבן פינה נבחרה ויקרה, והמאמין בה לא יבוש". על כן לכם המאמינים היא אבן היקר, אבל לסוררים - "אבן מאסו הבונים הייתה לראש פינה", וגם "אבן נגף וצור משול". ואמנם הם נכשלים בדבר בגלל סרבנותם, ולכן גם נועדו. אבל אתם עם נבחר, ממלכת כוהנים וגוי קדוש, עם סגולה, למען תספרו תהילותיו של הקורא אתכם מחושך אל אורו הנפלא, אתם אשר לפניכם לא עם הייתם, אך כעת עם אלוהים אתם, אשר לפניכם לא רוחמו, אך כעת מרוחמים.

(2) מתי ה' 16

כך יאר נא אורכם לפני בני אדם, למען יראו את מעשיכם הטובים ויכבדו את אביכם שבשמים.

הראשונה לקורינתים ו' 19-20

האם אינכם יודעים כי גופכם הוא היכל של רוח הקודש השוכנת בתוכם, אשר קיבלתם אותה מאת אלוהים, וכי אינכם שייכים לעצמכם? הלא במחיר נקניתם, לכן כבדו את אלוהים בגופכם.

(3) מתי ז' 17-18

כן כל עץ טוב עושה פרי טוב והעץ הנשחת עושה פרי רע. עץ טוב איננו יכול לעשות פרי רע ועץ נשחת איננו יכול לעשות פרי טוב.

גלטים ה' 22-24

פרי הרוח הוא אהבה, שמחה, שלום, אורך רוח, נדיבות, טוב לב, נאמנות, ענווה, ריסון עצמי - על מידות כאלה אין תורה חלה. האנשים השייכים למשיח צלבו את בשרם עם תשוקותיו ותאוותיו.

פטרס ב' א' 10-11

אחיי, שקדו ביתר שאת לחזק את הקריאה והבחירה שהן מנת חלקכם, שהרי אם כך תעשו לא תכשלו אף פעם, ובדרך זאת יפתח לכם לרווחה המבוא אל מלכות עולמים של אדוננו ומושיענו ישוע המשיח.

(4) מתי ה' 14-16

אתם אור העולם. עיר שוכנת על הר אינה יכולה להסתר. גם אין מדליקים מנורה ושמים אותה תחת כלי, אלא על כן שמים אותה ואז תאיר לכל באי הבית. כך יאר נא אורכם לפני בני אדם, למען יראו את מעשיכם הטובים ויכבדו את אביכם שבשמים.

רומים י"ד 17-19

מלכות אלוהים אינה אכילה ושתייה, אלא צדק ושלוה ושמוחה ברוח הקודש. מי שמשרת את המשיח בדרך זו, רצוי הוא לאלוהים ומקובל על הבריות. לכן נחותר נא אל דברים שמביאים לידי שלום, ואל דברים שבאמצעותם יבנה איש את רעהו.

פטרס א' ב' 12

היטיבו את דרכיכם בגויים, כדי שיתבוננו במעשיכם הטובים ויהללו את אלוהים ביום פקודה על אותם הדברים שבגללם השמיצו אתכם כעושי רעה.

פטרס א' ג' 1-2

כן גם אתן, הנשים, הכנענה לבעליכן, וכך, אם יש שאינם מצייתים לדבר, יקנה לבם לא על ידי דיבור אלא על ידי התנהגות הנשים, בראותם את התנהגותכן הטהורה המלווה ביראה.

87

שאלה: האם אלה שאינם חוזרים בתשובה מדרכיהם הרעות ואינם מתחרטים על מעשיהם, יכולים להיוושע?

תשובה: בשום פנים ואופן לא. הכתובים מלמדים שאנשים לא טהורים, עובדי אלילים, זונים, גנבים, חמדנים, סובאים, מגדפים, שודדים וכדומה לא ירשו את מלכות השמים.⁽⁴⁾

(1) הראשונה לקורינתים ו' 9-10

או שמא אינכם יודעים כי עושי עוול לא יירשו את מלכות האלוהים? אל תטעו; לא זונים ולא עובדי אלילים, לא מנאפים ולא עושי זימה ולא יודעי משכב זכר, לא גנבים ולא חמדנים, לא סובאים ולא מגדפים ולא חומסים יירשו את מלכות האלוהים.

גלטים ה' 19-21

מעשי הבשר גלויים ואלה הם: ניאוף וזנות, טומאה, זימה, עבודת אלילים, כישוף, שנאה, מדון, צרות עין, כעס, מריבה, מחלוקות, כיתות, קנאה, שיכרות, הוללות וכדומה. אומר אני לכם מראש מה שכבר אמרת: עושי מעשים כאלה לא יירשו את מלכות האלוהים.

אפסים ה' 5-6

זאת עליכם לדעת: כל זונה או טמא או בעל תאוות, שאינו אלא עובד אלילים, אין לו נחלה במלכות המשיח והאלוהים. אל יתעה אתכם איש בדיבורי הבל. בגלל הדברים הללו בא זעם אלוהים על בני המרי.

יוחנן א' ג' 14

אנחנו יודעים כי עברנו מן המוות אל החיים, שכן אוהבים אנחנו את אחינו. איש אשר אינו אוהב נשאר במוות.

88

שאלה: מהי חזרה בתשובה אמיתית?

תשובה: מותו של האדם הישן ולידתו של האדם החדש.⁽⁴⁾

(1) רומים ו' 1-11

אם כן, מה נאמר? הנמשיך בחטא כדי שירבה החסד? חס וחלילה! אנו שמתנו לגבי החטא, איך נמשיך ונחיה בו? האינכם יודעים כי כולנו אשר נטבלנו למשיח ישוע, למותו נטבלנו? נקברנו אתו בטבילה למוות כדי שנתהלך גם אנחנו בחיים חדשים, כשם שהמשיח הוקם מן המתים על ידי כבודו של האב. שכן אם התאחדנו אתו במוות דומו למותו, כך גם נתאחד אתו בתחייתו. זאת אנו יודעים: האדם הישן אשר בנו נצלב אתו כדי שייהרס גוף החטא ולא נהיה עוד עבדים לחטא. שהרי המת משוחרר מן החטא. אבל אם מתנו עם המשיח, מאמינים אנו כי גם נחיה עמו. אנחנו יודעים כי המשיח, לאחר שקם מן המתים, לא ימות עוד. המוות לא יוסיף לשלוט בו. הרי במותו מת אחת ולתמיד לגבי החטא, אך בחיותו הוא חי לאלוהים. בדרך זאת גם אתם חישובו את עצמכם מתים לגבי החטא, אך חיים לאלוהים במשיח ישוע.

הראשונה לקורינתים ה' 7

בערו את השאור הישן למען תהיו עיסה חדשה. הלא אתם כמצות, שהרי נזבח שה הפסח שלנו - המשיח.

השנייה לקורינתים ה' 17

מי שנמצא במשיח הוא בריאה חדשה. הישנות עברו הנה נהיו חדשות.

אפסים ד' 22-24

עליכם לפשוט את האדם הישן אשר התנהגותכם הראשונה כרוכה עמו והוא נשחת בתאוות מתעות, ולהתחדש התחדשות רוחנית בשכלכם, וללבוש את האדם החדש הנברא כדמות אלוהים בצדקה וקדושה של אמת.

קולוסים ג' 5-10

מותו את האיברים השייכים לארץ, את הזנות והטומאה והזימה והתאוה הרעה, ואת החמדנות שאינה אלא עבודת אלילים. כי בגלל אלה בא חרון אלוהים (על בני המרי).

בדברים הללו גם אתם התהלכתם בעבר, כאשר חייתם בהם. אבל כעת הסירו גם אתם את כל אלה: את הרוגז והכעס ואת הרשע והגידוף ואת ניבול הפה. אל תשקרו איש לרעהו, שכן פשטתם את האדם הישן עם מעשיו ולבשתם את האדם החדש, ההולך ומתחדש בדעת לפי צלם בוראו.

89

שאלה: איך מותו של האדם הישן בא לידי ביטוי?

תשובה: בצער המלווה בעצב משום שחטאנו לאלוהים ופגענו בו. לכן, עלינו לשנוא את החטא ולברוח ממנו.⁽⁴⁾

(1) תהילים נ"א 3-4, 17

חנני אלוהים כחסדך כרוב רחמיך מחה פשעי. הרבה כבסני מעווני ומחטאתי טהרני. (17)
אדוני שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך.

יואל ב' 12-13

וגם עתה נאום ה' שובו עדי ככל לבבכם ובצום וכבכי ובמספד. וקרעו לבבכם ואל בגדכם ושובו אל ה' אלוהיכם כי חנון ורחום הוא, אך אפיים ורב חסד וניחם על הרעה.

רומים ח' 12-13

אחיי, חייבים אנחנו, אך לא לבשר חייבים אנו שנחיה על פיו. אם תחיו לפי הבשר, תמותו. אך אם על ידי הרוח תמיתו את מעללי הגוף, תחיו.

השנייה לקורינתים ז' 10

הן העצב שהוא כרצון אלוהים מעורר לתשובה אשר תוצאתה ישועה, ועל עצב כזה אין להצטער. אבל העצב כדרך העולם גורם מוות.

90

שאלה: איך לידתו של האדם החדש באה לידי ביטוי?

תשובה: בשמחה עמוקה ופנימית באלוהים דרך המשיח,⁽⁴⁾ באהבה וברצון לחיות על פי רצון אלוהים בכל מעשה טוב.⁽²⁾

(1) תהילים נ"א 8, 12

הן אמת חפצת בטוחות ובסתום חכמה תודיעני. לב טהור ברא לי אלוהים ורוח נכון חדש בקרבי.

ישעיה נ"ז 15

כי כה אמר רם ונישא שוכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת-דכא ושפל-רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים.

רומים ה' 1

על כן לאחר שהוצדקנו על-סמך אמונה יש לנו שלום עם אלוהים הודות לאדוננו ישוע המשיח.

רומים י"ד 17

כי מלכות אלוהים אינה אכילה ושתייה, אלא צדק ושלוש ושמחה ברוח הקודש.

(2) רומים ו' 11-10

הרי במותו מת אחת ולתמיד לגבי החטא, אך בחיותו הוא חי לאלוהים. בדרך זאת גם אתם חישוב את עצמכם מתים לגבי החטא, אך חיים לאלוהים במשיח ישוע.

גלטים ב' 20

עם המשיח נצלבתי ולא עוד אני חי, אלא המשיח חי בי. החיים שאני חי עכשיו בבשר, אני חי אותם באמונת בן האלוהים אשר אהבני ומסר עצמו בעדי.

91

שאלה: מהם מעשים טובים?

תשובה: מעשים טובים הם מעשים שנעשים מתוך אמונה אמיתית,⁽¹⁾ על פי מצוות אלוהים,⁽²⁾ ולתפארת שמו⁽³⁾ ולא מעשים שמבוססים על דעות או מחשבות של בני אדם.⁽⁴⁾

(1) יוחנן ט"ו 5

אני הגפן; אתם השריגים. העומד בי ואני בו עושה פרי לרוב, שכן בלעדי אינכם יכולים לעשות דבר.

רומים י"ד 23

אך האוכל ובלבו ספק - אשם, כי לא מתוך אמונה פעל. וכל מה שאינו מתוך אמונה חטא הוא.

עברים י"א 6

ובלי אמונה אי אפשר להיות רצוי לאלוהים, כי כל הקרב אל אלוהים צריך להאמין שהוא קיים והוא נתון גמול לדורשיו.

(2) ויקרא י"ח 4

את משפטיי תעשו ואת חוקותיי תשמרו ללכת בהם אני יהוה אלוהיכם.

שמואל א ט"ו 22

ויאמר שמואל החפץ ליהוה בעולות וזבחים לשמוע בקול יהוה הנה שמוע מזבח טוב להקשיב מחלב אילים.

אפסים ב' 10

שהרי מעשי ידי אלוהים אנחנו, ברואים במשיח ישוע למעשים טובים אשר אלוהים הכינם מקדם למען נחיה בהם.

(3) הראשונה לקוריתים " 31

ובכן אם תוכלו או תשתו, או כל מה שתעשו - עשו את הכול למען כבוד אלוהים.

(4) דברים י"ג 1

את כל הדבר אשר אנוכי מצווה אתכם אותו תשמרו לעשות לא תוסיף עליו ולא תגרע ממנו.

ישעיה כ"ט 13

ויאמר אדוני יען כי ניגש העם הזה בפיו ובשפתיו כיבדוני ולבו ריחק ממני ותהי יראתם אותי מצוות אנשים מלומדה.

יחזקאל כ' 18-19

ואומר אל בניהם במדבר בחוקי אבותיכם אל תלכו ואת משפטיהם אל תשמרו ובגילוליהם אל תטמאו אני יהוה אלוהיכם בחוקותי לכו ואת משפטי שמרו ועשו אותם.

מתי ט"ז 7-9

צבועים! היטב ניבא עליכם ישעיה באמרו: 'העם הזה בשפתיו כיבדוני ולבו ריחק ממני. ותהי יראתם אותי מצוות אנשים מלומדה.

92

שאלה: מה היא תורת ה'?

תשובה: וידבר אלוהים את כל הדברים האלה לאמור: אנוכי אדוני אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני. לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ: לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנוכי יהוה אלוהיך אל קנא פקד עוון אבות על-בנים על-שלשים ועל-רבעים לשנאי ועושה חסד לאלפים לאוהבי ולשומרי מצוותי: לא תשא את-שם-אדוני אלוהיך לשווא כי לא ינקה אדוני את אשר ישא את-שמו לשווא: זכור את-יום השבת לקדשו: ששת ימים תעבד ועשית כל-מלאכתך ויום השביעי שבת לאדוני אלוהיך לא-תעשה כל-מלאכה אתה ובנך-ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך, כי ששת-ימים עשה אדוני את-השמים ואת-הארץ את-הים ואת-כל-אשר-בם וינח ביום השביעי על-כן ברך אדוני את-יום השבת ויקדשהו: כבד את-אביך ואת-אמך למען יארכון ימך על האדמה אשר-אדוני אלוהיך נותן לך: לא תרצח: לא תנאף: לא תגנוב: לא-תענה ברעך עד שקר: לא תחמוד בית רעך לא-תחמוד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמורו וכל אשר לרעך.⁽⁴⁾

(1) דברים ה' 6-21

אנוכי יהוה אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני. לא תעשה תעשה לך פסל, כל תמונה, אשר בשמים ממעל, ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ. לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנוכי יהוה אלוהיך אל קנא פקד עוון אבות על בנים ועל שלושים ואל רבעים לשונאי. ועושה חסד לאלפים. לאוהבי ולשומרי מצוותי. לא תשא את שם יהוה אלוהיך לשווא כי לא ינקה יהוה את אשר ישא את שמו לשווא. שמור את יום השבת לקודשו כאשר ציווך יהוה אלוהיך ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך. ויום השביעי שבת ליהוה אלוהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך ושורך וחמורך וכל בהמתך וגרך אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך. וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך יהוה אלוהיך משם ביד חזקה ובזרוע נטויה על כן ציווך יהוה אלוהיך לעשות את יום השבת. כבד את אביך ואת אמך כאשר ציווך ה' אלוהיך למען יאריכון ימיך ולמען ייטב לך על האדמה אשר יהוה אלוהיך נתן לך. לא תרצח ולא תנאף ולא תגנוב ולא תענה ברעך עד שוא ולא תחמוד אשת רעך ולא תתאוה בית רעך שדהו ועבדו ואמתו שורו וחמורו וכל אשר לרעך. את הדברים האלה דיבר יהוה אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על שני לוחות אבנים ויתנם אלי. ויהי כשמעכם את הקול מתוך החושך וההר בוער באש ותקרבון אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם. ותאמרו הן הראנו יהוה אלוהינו את כבודו ואת גדלו ואת קולו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי ידבר אלוהים את האדם וחי.

93

שאלה: איך מצוות אלה מתחלקות?

תשובה: מצוות אלה מתחלקות לשני חלקים. החלק הראשון עוסק במצוות שבין אדם לאלוהיו והשני במצוות שבין אדם לחברו.⁽¹⁾

(1) מתי כ"ב 37-40

השיב לו ישוע: "ואהבת את אדוני אלוהיך בכל-לבבך ובכל-נפשך ובכל מאודך. זאת המצווה הגדולה והראשונה. השניה דומה לה: ואהבת לרעך כמוך. בשתי מצוות אלה תלויה כל התורה והנביאים."

94

שאלה: מה אלוהים דורש כדיבר הראשון?

תשובה: שלמען ישועתי אברח מכל עבודת אלילים,⁽¹⁾ כישוף, אמונה טפלה,⁽²⁾ תפילה לקדושים או לכל יצורים אחרים.⁽³⁾ בנוסף הוא דורש ממני להכיר את האלוהים האחד והאמיתי⁽⁴⁾

שאבטח בו בלבד,⁽⁵⁾ אכנע לו בכל ענווה⁽⁶⁾ וסבלנות⁽⁷⁾ ואצפה ממנו לכל טוב.⁽⁸⁾ שאוהב אותו⁽⁹⁾ שאראה מפניו⁽¹⁰⁾ ואכבד אותו⁽¹¹⁾ בכל ליבי. בקצרה, שאוותר על כל דבר, ובלבד שלא אעשה, אף לא דבר קטן, נגד רצונו.⁽¹²⁾

(1) הראשונה לקורניתים 1-9

אינכם יודעים כי עושי עוול לא יירשו את מלכות האלוהים? אל תטעו: לא זונים ולא עובדי אלילים, לא מנאפים ולא עושי זימה ולא יודעי משכב זכר, לא גנבים ולא חמדנים, לא סוברים ולא מגדפים ולא חומסים יירשו את מלכות האלוהים.

הראשונה לקורניתים 5-14

ברובם לא רצה אלוהים והם הומתו במדבר. כל זה היה דוגמה לנו, למען לא נתאוה לרעות כשם שהתאוה הם. אל תהיו עובדי אלילים כשם שהיו כמה מהם, ככתוב: "וישב העם לאכול ושתו ויקומו לצחק". גם אל נזנה כשם שזנו כמה מהם וביום אחד נפלו עשרים ושלשה אלף. ואל ננסה את ה' כשם שניסוהו אנשים מהם והומתו על ידי הנחשים. אף אל תתלוננו כשם שהתלוננו כמה מהם ומתו בידי המלאך המשחית. מה שקרה להם היה לקח לדוגמה וזה נכתב כדי להזהיר אותנו, אנחנו אשר קיצי העולמים הגיעו אלינו. לכן מי שחושב כי עמידתו איתנה, יזהר פן יפול. שום ניסיון לא בא עליכם מלבד ניסיון אנושי רגיל. נאמן הוא האלוהים ולא יניח לכם להתנסות למעלה מיכולתכם, אלא עם הניסיון יכין גם את דרך המוצא כדי שתוכלו לעמוד בו. על כן, חביבי, תברחו מעבודת אלילים.

יוחנן א' ה' 21

ילדיי, הישמרו לכם מן האלילים.

(2) ויקרא י"ט 31

אל תפנו אל האובות ואל הידענים אל תבקשו לטמאה בהם אני אדוני אלוהיכם.

דברים י"ח 9-12

כי אתה בא אל הארץ אשר אדוני אלוהיך נותן לך לא תלמד לעשות כתועבת הגויים ההם לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש קוסם קסמים מעונן ומנחש ומכשף. וחובר חבר ושואל אוב וידעני ודורש אל המתים: כי תועבת אדוני כל עושה אלה ובגלל התועבות האלה אדוני אלוהיך מוריש אותם מפניך.

(3) מתי ד' 10

השיב לו ישוע: "הסתלק השטן, הן כתוב, 'לה' אלוהיך תשתחוה ואותו לבדו תעבוד".

התגלות י"ט 10

נפלתי לרגליו להשתחוות לו, אך הוא אמר אלי: "ראה, אל נא. עבד-חבר אני לך ולאחיך אשר יש להם עדות ישוע. לאלוהים תשתחוה! הן עדות ישוע היא רוח הנבואה".

התגלות כ"ב 8-9

ואני, יוחנן, הרואה ושומע את אלה. וכאשר שמעתי וראיתי, נפלתי להשתחוות לרגלי המלאך אשר הראני את אלה. אמר אלי: "ראה, אל נא. עבד-חבר אני לך ולאחיך הנביאים ולשומרים את דברי הספר הזה. לאלוהים תשתחוה!".

- (4) **יוחנן י"ז 3**
ואלה הם חיי עולם: שיכירו אותך, אלוהי האמת לבדו, ואת אשר שלחת - את ישוע המשיח.
- (5) **ירמיה י"ז 5,7**
כה אמר אדוני ארור הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרועו ומן אדוני יסור לבו. ברוך הגבר אשר יבטח באדוני והיה אדוני מבטחו.
- (6) **פטרס א' ה' 5-6**
הצעירים, היכנעו לפני הזקנים. ואולם חגרו כולכם נמיכות רוח איש כלפי רעהו, כי אלוהים ללצים הוא יליץ ולענווים יתן חן. השפילו עצמכם תחת יד אלוהים החזקה, למען ירומם אתכם בעתו.
- (7) **רומים ה' 3-4**
אנחנו מתהללים גם בצרות, שכן יודעים אנו כי הצרה מביאה לידי סבלנות, והסבלנות לידי עמידה בניסיון, ועמידה בניסיון לידי תקווה.
- הראשונה לקורינתים י' 10**
אל תתלוננו כשם שהתלוננו כמה מהם ומתו בידי המלאך המשחית.
- פיליפים ב' 14**
עשו כל דבר בלי להתלונן ובלי להתווכח.
- קולוסים א' 11**
תתחזקו בכל כוח כפי עוצם כבודו, ותהיה לכם סבלנות ואורך רוח בכול.
- עברים י' 36**
צריכים אתם לסבלנות כדי לקבל את המובטח לאחר שתעשו את רצון אלוהים.
- (8) **תהילים ק"ד 27-28**
כולם אליך ישברון לתת אוכלם בעתו. תיתן להם ילקטון תפתח ירך ישבעון טוב.
- ישעיה מ"ה 7**
יוצר אור ובורא חושך. עושה שלום ובורא רע, אני ה' עושה כל אלה.
- יעקב א' 17**
כל מתנה טובה וכל מתנה שלמה יורדת ממעל מאת אבי האורות אשר כל שינוי וכל צל חילוף אין בו.
- (9) **דברים ו' 5**
ואהבת את אדוני אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך.
- מתי כ"ב 37**
ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך.
- (10) **דברים ו' 2**
למען תירא את אדוני אלוהיך לשמור את כל חוקותיו ומצוותיו אשר אנוכי מצווך אתה ובנך ובן בנך כל ימי חיך ולמען יאריכון ימך.

תהילים קי"א 10

ראשית חכמה יראת אדוני שכל טוב לכל עושיהם תהילתו עומדת לעד.

משלי א' 7

יראת אדוני ראשית דעת חכמה ומוסר אוילים בזו.

משלי ט' 10

תחילת חכמה יראת אדוני ודעת קדושים בינה.

מתי י' 28

אל תפחדו מן ההורגים את הגוף שאין ביכולתם להרוג את הנפש, אלא יראו מזה אשר יכול לגרום הן לאבדן הנפש והן לאבדן הגוף בגיהנום.

פטרס א' א' 17

אם קוראים אתם אל האב, השופט בלי משוא פנים לפי מעשי איש ואיש, אזי התהלכו ביראה בימי מגורכם עלי אדמות.

(11) דברים ו' 13

את אדוני אלוהיך תירא ואותו תעבוד ובשמו תשבע.

מתי ד' 10

השיב לו ישוע: "הסתלק, השטן, הן כתוב, 'לה' אלוהיך תשתחוה ואותו לבדו תעבוד".

דברים י' 20

את אדוני אלוהיך תירא אותו תעבוד ובו תדבק ובשמו תשבע.

(12) מתי ה' 29-30

אם עינך הימנית תכשיל אותך, נקר אותה והשלך אותה ממך, כי מוטב לך שיואבד אחד מאבריך משיושלך כל גופך לגיהנום. ואם ירך הימנית תכשיל אותך, קצץ אותה והשלך אותה ממך, כי מוטב לך שיואבד אחד מאבריך מרדת כל גופך לגיהנום.

מתי י' 37-39

האזהב את אביו או את אמו יותר ממני אינו כדאי לי, והאזהב את בנו או את בתו יותר ממני אינו כדאי לי. ומי שאינו לוקח את צלבו והולך אחרי אינו כדאי לי. המוצא את נפשו יאבד אותה, והמאבד את נפשו למעני ימצא אותה.

מעשי השליחים ה' 29

השיב כיפא עם השליחים ואמר: "לאלוהים צריך להישמע יותר מאשר לבני אדם".

95

שאלה: מהי עבודת אלילים?

תשובה: עבודת אלילים היא דבר כלשהו שבו אנחנו בוטחים בנוסף או במקום לבטוח באלוהים האחד והאמיתי אשר גילה את עצמו בדברו.⁽⁴⁾

(1) דברי הימים א' ט"ז 26

כי כל אלוהי העמים אלילים וה' שמים עשה.

גלטים ד' 8-9

בעבר, בעת שלא ידעתם את אלוהים, עבדתם את מי שבמהותם אינם אלוהים. אבל כעת, כשאתם יודעים את אלוהים - או ליתר דיוק, כשאלוהים יודע אתכם - כיצד זה חוזרים אתם ליסודות החלשים והעלובים שברצונכם לעבדם מחדש?

אפסים ה' 5

זאת עליכם לדעת: כל זונה או טמא או בעל תאוות, שאינו אלא עובד אלילים, אין לו נחלה במלכות המשיח והאלוהים.

פיליפים ג' 19

אנשים אשר סופם אבדון, אשר הכרס היא אלוהיהם. תפארתם היא במעשיהם הבזויים והארציות ממלאת את לבם.

96

שאלה: מה אלוהים דורש בדיבר השני?

תשובה: לא לעשות פסל של אלוהים בכל צורה,⁽⁴⁾ וגם לא לעבוד אותו בכל דרך, מלבד בדרך שהוא ציווה עלינו בדברו.⁽²⁾

(1) דברים ד' 15-19

ונשמרתם מאוד לנפשותיכם כי לא ראיתם כל תמונה ביום דיבר ה' אליכם בחורב מתוך האש. פן תשחיתון ועשיתם לכם פסל תמונת כל סמל תבנית זכר או נקבה. תבנית כל בהמה אשר בארץ, תבנית כל ציפור כנף אשר תעוף בשמים. תבנית כל רומש באדמה, תבנית כל דגה אשר במים מתחת לארץ. ופן תישא עיניך השמימה וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים ונידחת והשתחווית להם ועבדתם אשר חלק ה' אלוהיך אותם לכלל העמים תחת כל השמים.

ישעיה מ' 18-25

ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו. הפסל נסך חרש וצורף בזהב ירקענו ורתוקות כסף צורף. המסוכן תרומה עץ לא ירקב יבחר חרש חכם יבקש לו להכין פסל לא ימוט. הלוא תדעו הלוא תשמעו, הלוא הוגד מראש לכם, הלוא הבינותם מוסדות הארץ. היושב על חוג הארץ ויושביה כחגבים הנוטה כדוק שמים וימתחם כאוהל לשבת. הנותן רוזנים לאין שופטי ארץ כתוהו עשה. אף כל ניטעו, אף כל זרעו, אף כל שורש בארץ גזעם וגם נשף בהם ויבשו וסערה כקש תשאם. ואל מי תדמיוני ואשווה יאמר קדוש.

מעשי השליחים י"ז 29

בהיותנו צאצאי אלוהים אין אנו צריכים לחשוב שהאלוהות דומה לזהב או לכסף או לאבן, פסילי אמנות ופרי מחשבת אדם.

רומים א' 23

המירו את כבודו של אלוהים בלתי חולף בדמות צלמו של אדם בן חלוף ובדמות צלמי עופות, חיות ורמשים.

(2) ויקרא י' 1-7

ויקחו בני אהרון נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש ושימו עליה קטורת ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא ציווה אותם. ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה'. ויאמר משה אל אהרון הוא אשר דיבר ה' לאמר בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידום אהרון. ויקרא משה אל מישאל ואל אלצפן בני עוזיאל דוד אהרון ויאמר אלהם: קרבו, שאו את אחיכם מאת פני הקודש אל מחוץ למחנה. ויקרבו וישאום בכותנותם אל מחוץ למחנה כאשר דיבר משה. ויאמר משה אל אהרון ולאעזר ולאיתמר בניו: ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרמו ולא תמותו ועל כל העדה יקצוף ואחיכם כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ה'. ומפתח אוהל מועד לא תצאו פן תמותו, כי שמן משחת ה' עליכם ויעשו כדבר משה.

דברים י"ב 30

הישמר לך פן תנקש אחריהם אחרי הישמדם מפניך ופן תדרוש לאלוהיהם לאמר: איכה יעבדו הגויים האלה את אלוהיהם ואעשה כן גם אני.

שמואל א ט"ו 22-23

ויאמר שמואל: החפץ לה' בעולות וזבחים כשמוע בקול ה'? הנה שמוע מזבח טוב להקשיב מחלב אילים. כי חטאת קסם מרי ואוון ותרפים הפצר יען מאסת את דבר ה' וימאסך ממלך.

מתי ט"ו 9

ותהי יראתם אותי מצוות אנשים מלומדה.

יוחנן ד' 23-24

אולם תבוא שעה, ועתה היא, שעובדי האל האמיתיים ישתחוו לאב ברוח ובאמת, כי עובדי אל כאלה מחפש לו האב. האלוהים הוא רוח והעובדים אותו צריכים לעבדו ברוח ובאמת.

97

שאלה: אם כן, האם אסור לנו לעשות פסלים בכלל?

תשובה: אי אפשר וגם אסור לצייר את אלוהים. יצורים ניתן לצייר, אבל אלוהים אוסר עלינו לעשות או להחזיק בהם כדי לעבוד אותם או לשרת אותו דרכם.⁽¹⁾

(1) שמות ל"ד 13-14

את מזבחותם תתצון ואת מצבותם תשברון ואת אשריו תכרותון. כי לא תשתחוהו לאל אחר כי ה' קנא שמו, אל קנא הוא.

במדבר ל"ג 52

והורשתם את כל יושבי הארץ מפניכם ואיבדתם את כל משכיתם ואת כל צלמי מסכותם תאבדו ואת כל במותם תשמידו.

מלכים ב י"ח 4-5

הוא הסיר את הבמות ושבר את המצבות וכתת את האשרה וכיתת נחש הנחושת אשר עשה משה כי עד הימים ההמה היו בני ישראל מקטרים לו ויקרא לו נחושתן. בה' אלוהי ישראל בטח ואחריו לא היה כמוהו בכל מלכי יהודה ואשר היו לפניו.

ישעיה מ' 25

ואל מי תדמיוני ואשווה יאמר קדוש.

98

שאלה: אם מותר לנו לכתוב ספרים ולהשתמש בהם, מדוע אסור לנו לעשות פסלים?
תשובה: אלוהים אינו רוצה שנלמד מפסלים אילמים⁽⁴⁾ אלא מדברו החי.⁽²⁾

(1) ירמיהו י' 8

ובאחת יבערו ויכסלו מוסר הבלים עץ הוא.

חבקוק ב' 18-20

מה הועיל פסל כי פסלו יוצרו מסכה ומורה שקר כי בטח יוצר יצרו עליו לעשות אלילים אילמים. הוי אומר לעץ הקיצה עורי לאבן דומם הוא יורה הנה הוא תפוש זהב וכסף וכל רוח אין בקרבו. וה' בהיכל קדשו הס מפניו כל הארץ.

(2) רומים י' 14-15, 17

כיצד יקראו אל מי שלא האמינו בו? וכיצד יאמינו בזה אשר לא שמעו אותו? וכיצד ישמעו באין מבשר? כיצד יבשרו אם לא ישלחו? הן כתוב: "מה נאוו רגלי מבשרי טובו" (17) לפיכך האמונה באה בשמיעה והשמיעה - בהכרזת דבר המשיח.

השנייה לטימותיאוס ג' 16-17

כל הכתוב נכתב ברוח אלוהים, ומועיל הוא להוראה, לתוכחה, לתיקון, לחינוך במעגלי צדק, למען יהיה איש האלוהים מושלם, ומוכשר לכל מעשה טוב.

פטרס ב' א' 19

נתאשר לנו ביתר תוקף דבר הנבואה, ותיטיבו לעשות בשימכם לב אליו כאל נר מאיר במקום אפל, עד כי יבקע אור היום ויזרח כוכב הנוגה בלבבכם.

שאלה: מה אלוהים דורש בדיבר השלישי?

תשובה: אסור לנו לחלל או לגדף את שם האלוהים בקללה, ⁽⁴⁾ בעדות שקר ⁽²⁾ או בשבועה מיותרת, ⁽³⁾ וגם לא לעמוד בצד ולשתוק כשחטאים קשים אלה מתחוללים נגד עינינו. ⁽⁴⁾ בקצרה, עלינו להשתמש בשמו הקדוש של אלוהים בכבוד וביראה בלבד ⁽⁵⁾ כך שבאמת נעיד עליו, ⁽⁶⁾ נקרא אליו, ⁽⁷⁾ ונהלל אותו בכל אומר ומעשה. ⁽⁸⁾

(1) ויקרא כ"ד 10-17

ויצא בן אישה ישראלית והוא בן איש מצרי בתוך בני ישראל וינצו במחנה בן הישראלית ואיש הישראלי. ויקוב בן האישה הישראלית את השם ויקלל ויביאו אותו אל משה ושם אמו שלומית בת דברי למטה דן. ויניחוהו במשמר לפרוש להם על פי ה'. וידבר ה' אל משה לאמר: הוצא את המקלל אל מחוץ למחנה וסמכו כל השומעים את ידיהם על ראשו ורגמו אותו כל העדה. ואל בני ישראל תדבר לאמר איש איש כי יקלל אלוהיו ונשא חטאו. ונוקב שם ה' מות יומת רגום וירגמו בו כל העדה כגר כאזרח בנקבו שם יומת. ואיש כי יכה כל נפש אדם מות יומת.

(2) ויקרא י"ט 12

ולא תשבעו בשמי לשקר וחיללת את שם אלוהיך אני ה'.

(3) מתי ה' 37

תהא מלתכם 'כן', 'כן' לא', לא. יותר מזה מן הרע הוא.

יעקב ה' 12

וראשית כל, אחיי, אל תשבעו לא בשמים ולא בארץ ולא כל שבועה אחרת. יהא ה"כן" שלכם "כן", וה"לא" שלכם "לא", פן תפלו בידי הדין.

(4) ויקרא ה' 1

ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע אם לוא יגיד ונשא עונו.

משלי כ"ט 24

חולק עם גנב שונא נפשו אלה ישמע ולא יגיד.

(5) תהילים צ"ט 1-5

ה' מלך ירגזו עמים יושב כרובים תנוט הארץ. ה' בציון גדול ורם הוא על כל העמים. יודו שמך גדול ונורא קדוש הוא. ועוז מלך משפט אהב אתה כוננת מישרים, משפט וצדקה ביעקב אתה עשית. רוממו ה' אלוהינו והשתחוו להדום רגליו קדוש הוא.

ישעיה מ"ה 23

בי נשבעתי יצא מפיו צדקה, דבר ולא ישוב, כי לי תכרע כל ברך תשבע כל לשון.

ירמיה ד' 2

ונשבעת חי' ה' באמת במשפט ובצדקה והתברכו בו גויים ובו יתהללו.

(6) מתי י' 32-33

כל מי שיודה בי לפני בני אדם גם אני אודה בו לפני אבי שבשמים. וכל המכחש בי לפני בני אדם גם אני אכחש בו לפני אבי שבשמים.

רומים י' 9-10

ואם אתה מודה בפיר שישוע הוא האדון ומאמין בלבבך שאלוהים הקים אותו מן המתים- תיוושע. הרי בלבו מאמין איש ויוצדק, ובפיו יודה ויוושע.

(7) תהילים נ' 14-15

זבח לאלוהים תודה ושלם לעליון נדריך. וקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני.

הראשונה לטימותיאוס ב' 8

רצוני שהאנשים יתפללו בכל מקום בנשיאת ידיים טהורות, בלא כעס ובלא מחלוקת.

(8) רומים ב' 24

כפי שכתוב, שם אלוהים מחולל בגויים בגללכם.

קולוסים ג' 17

וכל מה שתעשו, הן באומר הן במעשה, עשו הכול בשם האדון ישוע והודו לאלוהים אבינו באמצעותו.

הראשונה לטימותיאוס ו' 1

כל הנמצאים תחת עול העבדות יחשבו נא את אדוניהם ראויים למלוא כבוד, למען לא יגודף שם אלוהים ולא תגודף תורתנו.

100

שאלה: האם נשיאת שם ה' לשווא בשבועה או בקללה הוא חטא נורא כל כך, עד כדי כך שאלוהים כועס אפילו על אלה שלא מונעים את המעשה או אוסרים עליו?

תשובה: כמובן,⁽¹⁾ אין חטא גדול יותר או חטא שמעורר את חרון אלוהים יותר מאשר חילול שמו. זו הסיבה שחטא זה נענש במוות.⁽²⁾

(1) ויקרא ה' 1

ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע אם לוא יגיד ונשא עונו.

(2) ויקרא כ"ד 16

ונקב שם ה' מות יומת רגום ירגמו בו כל העדה כגר כאזרח בנקבו שם יומת.

שאלה: האם אפשר להישבע בשם אלוהים ובכל זאת לא לשאת את שמו לשווא?

תשובה: כן, כאשר השבועה מהווה חלק מדרישות הממשל, בית המשפט וכו' או כשאנחנו נדרשים לעשות זאת כדי לקדם נאמנות ואמת לתפארת אלוהים ולטובת רעינו. שבועה כזו מבוססת על דבר אלוהים⁽⁴⁾ ולכן נעשה בה שימוש גם בתנ"ך וגם בברית החדשה.⁽²⁾

(1) דברים ו' 13

את ה' אלוהיך תירא ואותו תעבוד ובשמו תישבע.

דברים י' 20

את ה' אלוהיך תירא, אותו תעבוד ובו תדבק ובשמו תישבע.

ירמיה ד' 1-2

אם תשוב ישראל נאום ה' אלי תשוב, ואם תסיר שיקוציך מפני ולא תנוד. ונשבעת חי ה' באמת במשפט ובצדקה והתברכו בו גויים ובו יתהללו.

עברים ו' 16

בני אדם נשבעים בגדול מהם, והשבועה היא להם חותם של אמת השם קץ לכל דין ודברים.

(2) בראשית כ"א 24

ויאמר אברהם אנוכי אשבע.

בראשית ל"א 53

אלוהי אברהם ואלוהי נחור ישפטו בינינו אלוהי אביהם וישבע יעקב בפחד אביו יצחק.

יהושע ט' 15

יעש להם יהושע שלום ויכרות להם ברית לחיותם וישבעו להם נשיאי העדה.

שמואל א כ"ד 22

ועתה הישבעה לי בה' אם תכרית את זרעי אחרי ואם תשמיד את שמי מבית אבי.

מלכים א' 29-30

וישבע המלך ויאמר חי ה' אשר פדה את נפשי מכל צרה. כי כאשר נשבעתי לך בה' אלוהי ישראל לאמור כי שלמה בנך ימלוך אחרי והוא ישב על כסאי תחתי כי כן אעשה היום הזה.

רומים א' 9

האלוהים אשר אני עובד אותו ברוחי בהכריזי את בשורת בנו, הוא עדי לך שאני מזכיר אתכם ללא הרף בתפילותיי.

השנייה לקורינתים א' 23

אני קורא לאלוהים להעיד עליי, שחסתי עליכם ולכן לא באתי עוד פעם לקורינתוס.

102

שאלה: האם מותר להישבע בשם הקדושים או באחרים?

תשובה: לא. שבועה כדן היא קריאה בשם אלוהים, שהוא היחיד שמכיר את ליבי ויודע אם אני דובר אמת או שקר ומתייחס אליי בהתאם.⁽¹⁾ אף אחד אחר אינו ראוי לכבוד כזה.⁽²⁾

(1) רומים ט' 1

אמת אני מדבר, במשיח, אינני משקר. מצפוני מעיד עימדי ברוח הקודש.

השנייה לקורינתים א' 23

אני קורא לאלוהים להעיד עליי, שחסתי עליכם ולכן לא באתי עוד פעם לקורינתוס.

(2) מתי ה' 34-37

ואני אומר לכם שלא להישבע בכלל. לא בשמים, כי כיסא אלוהים הם. אף לא בארץ, כי הדום רגליו היא, ולא בירושלים, שהרי קרית מלך רב היא. גם בראשך אל תשבע, כי אינך יכול להפוך שערה אחת ללבנה או לשחורה. אך תהא מלתכם 'כן', 'לא', 'לא'. יותר מזה מן הרע הוא.

מתי כ"ג 16-22

אוי לכם מורי דרך עיוורים האומרים: 'הנשבע בהיכל אין בכך כלום, אבל הנשבע בזהב ההיכל חייב'. כסילים ועיוורים! מה גדול יותר, הזהב או ההיכל המקדש את הזהב? וכן גם אומרים אתם, 'הנשבע במזבח אין בכך כלום, אבל הנשבע בקרבן שעליו-חייב'. עיוורים! מה גדול יותר, הקרבן או המזבח המקדש את הקרבן? לכן הנשבע במזבח נשבע בו ובכל אשר עליו, והנשבע בהיכל נשבע בו ובשוכן בו, והנשבע בשמים נשבע בכיסא אלוהים וביושב עליו.

יעקב ה' 12

ראשית כל, אחי, אל תשבעו לא בשמים ולא בארץ ולא כל שבועה אחרת. יהא ה"כן" שלכם "כן", וה"לא" שלכם "לא", פן תפלו בידי הדין.

103

שאלה: מה אלוהים דורש בדיבר הרביעי?

תשובה: ראשית, שנפקוד את אסיפת הקהילה בכל יום שבת, כדי לשמוע את דברו⁽¹⁾ שנשתתף בסעודת האדון שנקרא יחד בשם ה' יחד,⁽²⁾ ונתרום לנזקקים.⁽³⁾ שנית, שלא נעשה רע כל ימי חייו וניתן לאלוהים לפעול בנו באמצעות רוח קודשו כדי שנטעם כבר בחיים האלה את טעם מלכות השמים.⁽⁴⁾

(1) דברים ו' 4-9

שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד. ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך. והיו הדברים האלה אשר אנוכי מצווך היום על לבבך. ושיננתם לבניך ודיברת בם בשבתך בביתך ובכלתך בדרך ובשכבך ובקומך. וקשרתם לאות על ירך והיו לטוטפות בין עיניך. וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך.

דברים ו' 20-25

כי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדות והחוקים והמשפטים אשר ציווה ה' אלוהינו אתכם. ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו ה' ממצרים ביד חזקה. ויתן ה' אותות ומופתים גדולים ורעים במצרים בפרעה ובכל ביתו לעינינו. ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו. ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה' אלוהינו לטוב לנו כל הימים לחיותינו כהיום הזה. וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות את כל המצווה הזאת לפני ה' אלוהינו כאשר ציונו.

הראשונה לקוריתים ט' 13-14

האינכם יודעים כי העובדים בקודש פרנסתם מבית המקדש ומשרתי המזבח נוטלים את חלקם מן המזבח? כך גם תיקן האדון, שהמכריזים את הבשורה יחיו מן הבשורה.

השנייה לטימותיאוס ב' 2

הדברים ששמעת ממני במעמד עדים רבים, הפקד אותם בידי אנשים נאמנים המוכשרים ללמד גם אנשים אחרים.

השנייה לטימותיאוס ג' 13-17

אנשים רעים ומדיחים יגבירו רעתם, יתעו ויותעו. אבל אתה עמוד בדברים אשר למדת ואשר מצאתם נכונים, שהרי יודע אתה ממי למדת. ומנעורך אתה יודע את כתיבי הקודש היכולים להחכימך לישועה על ידי האמונה במשיח ישוע. כל הכתוב נכתב ברוח אלוהים, ומועיל הוא להוראה, לתוכחה, לתיקון, לחינוך במעגלי צדק, למען יהיה איש האלוהים מושלם ומוכשר לכל מעשה טוב.

טיטוס א' 5

השארתיך בכריתים כדי שתסדר מה שיש עוד לסדר ותמנה זקנים בכל עיר כפי שציוויתך.

דברים י"ב 5-12

כי אם אל המקום אשר יבחר ה' אלוהיכם מכל שבטיכם לשום את שמו שם לשכנו תדרשו ובאת שמה. והבאתם שמה עולותיכם וזבחיכם ואת מעשרותיכם ואת תרומת ידכם ונדריכם ונדבותיכם ובכורות בקרכם וצאנכם. ואכלתם שם לפני ה' אלוהיכם ושמתם בכל משלח ידכם אתם ובתיכם אשר ברכך ה' אלוהיך. לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום איש כל הישר בעיניו. כי לא באתם עד עתה, אל המנוחה ואל הנחלה אשר ה' אלוהיך נותן לך: ועברתם את הירדן וישבתם בארץ אשר ה' אלוהיכם מנחיל אתכם והניח לכם מכל אויביכם מסביב וישבתם בטח. והיה המקום אשר יבחר ה' אלוהיכם בו לשכן שמו שם שמה תביאו את כל אשר אנוכי מצווה אתכם עולותיכם וזבחיכם ומעשרותיכם ותרומת ידכם וכל מבחר נדריכם אשר תדרו לה. ושמתם לפני ה' אלוהיכם אתם ובניכם ובנותיכם ועבדיכם ואמהותיכם והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה אתכם.

תהילים מ' 9-10

לעשות רצונך אלוהי חפצתי ותורתך בתוך מעי. בשרתי צדק בקהל רב הנה שפתי לא אכלא ה' אתה ידעת.

תהילים ס"ח 26

קידמו שרים אחר נוגנים בתוך עלמות תופפות.

(3) מעשי השליחים ב' 42-47

הם היו שוקדים על תורת השליחים, על ההתחברות, על בציעת הלחם ועל התפילות. כל נפש נתמלאה יראה ומופתים ואותות רבים עשו השליחים. כל המאמינים היו יחדיו ובכל אשר היה להם היו שותפים. הם מכרו את אחוזותיהם ואת רכושם וחילקו אותם לכל, לכל איש כפי צרכו. יום יום התמידו להיות לב אחד בבית המקדש והיו בוצעים את הלחם בבתיהם, אוכלים את מזונם בשמחה ובתום לב ומשבחים את אלוהים. הם מצאו חן בעיני כל העם, והאדון הוסיף עליהם יום יום את הנושעים.

עברים י' 23-25

נחזיקה נא בתקווה שאנו מצהירים עליה ואל נימוט, שכן נאמן המבטיח. נשים לבנו איש אל רעהו, לעורר זה את זה לאהבה ולמעשים טובים. כל זניח את התכנסותנו כמנהג כמה אנשים, כי אם נעודד איש את רעהו, וביחוד בראותכם כי קרב היום.

(4) רומים י' 14-17

אך כיצד יקראו אל מי שלא האמינו בו? וכיצד יאמינו בזה אשר לא שמעו אותו? וכיצד ישמעו באין מבשר? כיצד יבשרו אם לא ישלחו? הן כתוב: "מה נאו רגלי מבשרי טוב!" אבל לא הכול צייתו לבשורה, שכן ישעיה אומר: "אדוני, מי האמין לשמועתנו?" לפיכך האמונה באה בשמיעה והשמיעה-בהכרזת דבר המשיח.

הראשונה לקורינתים י"ד 26-33

ובכן מה תעשו, אחיי? כאשר אתם נקהלים יחדיו, לאחד יש מזמור, לאחר יש דבר הוראה, לזה התגלות, לזה לשון ולזה פרוש. יהא נא הכול למען תיבנו. אם מדברים בלשון, ידברו שניים או שלושה, לא יותר. זה אחר זה ידברו ואחד יפרש. אך אם אין מפרש, יחרישו בקהילה וידברו לעצמם ולא לאלוהים. אשר לנביאים, שניים או שלושה ידברו והשאר יבחנו את דבריהם. אם יגלה דבר לאחד היושבים שם יחריש הראשון, כי כולכם יכולים להתנבא זה אחר זה באופן שהכל ילמדו והכל יתעודדו. ורוחות הנביאים כפופות לנביאים, שהרי אלוהים אינו אלוהי מהומה אלא אלוהי השלום.

הראשונה לטימותיאוס ד' 13

שקוד על קריאה בציבור של כתבי הקודש, על ההטפה ועל ההוראה-עד שאבא.

הראשונה לקורינתים י"א 23-24

אכן אני קיבלתי מאת האדון את אשר גם מסרתי לכם: שהאדון ישוע, כלילה שהוסגר בו, לקח את הלחם, ברך, בצע אותו ואמר: "זה גופי הנבצע בעדכם, זאת עשו לזכרי."

קולוסים ג' 16

דבר המשיח ישכון נא בקרבכם בשפע. למדו והוכיחו זה את זה במלוא חכמה. שירו לאלוהים בתודה ונועם בלבבכם, במזמורים ותשבחות ושירים רוחניים.

הראשונה לטימותיאוס ב' 1

קודם כל אני מבקש מכם לשאת תחינות ותפילות ובקשות והודיות בעד כל בני אדם.

תהילים נ' 14

זבח לאלוהים תודה ושלם לעליון נדריך.

הראשונה לקורינתים ט"ז 2

מדי ראשון בשבוע יניח כל אחד מכם תרומה כפי שידו משגת וישמרה אצלו, כדי שלא יתחילו באיסוף התרומות בעת בואי.

השנייה לקורינתים ח' ט'

ישעיה ס"ו 23

והיה מדי חודש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפניי אמר ה'.

עברים ד' 9-11

נותרה מנוחת שבת לעם אלוהים. הן הנכנס אל מנוחתו גם הוא שבת ממלאכתו, כמו האלוהים משלו. לכן נחתור נא להיכנס אל המנוחה הזאת, פן יכשל איש ויהיה לממרה כמוהם.

104

שאלה : מה אלוהים דורש בדיבר החמישי?

תשובה: אלוהים דורש שנכבד, נאהב ונגלה נאמנות כלפי ההורים שלנו וכלפי בעלי הסמכות בחיינו שניכנע להם ונציית להוראות ולחינוך שלהם.⁽¹⁾ שנגלה סבלנות כלפי החולשות והמגרעות שלהם,⁽²⁾ משום שאלוהים מושל בנו דרכם.⁽³⁾

(1) שמות כ"א 17

ומקלל אביו ואמו מות יומת.

משלי א' 8

שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אמן.

משלי ד' 1

שמעו בני מוסר אב והקשיבו לדעת בינה.

רומים י"ג 1-2

כל אדם יכנע לרשויות השלטון, שהרי אין שלטון אלא מטעם אלוהים, והשלטונות הנוכחיים נקבעו מטעם אלוהים. לפיכך כל המתקומם נגד השלטון מתנגד לצו אלוהים, והמתנגדים יביאו על עצמם משפט.

אפסים ה' 21-22

היכנעו איש לרעהו מתוך יראת המשיח. הנשים, היכנענה לבעליכן כמו לאדונן.

אפסים ו' 1-9

הבנים, שמעו בקול הוריהם על פי האדון, כי כך ראוי. "כבד את אביך ואת אמך", היא המצווה

הראשונה אשר הבטחה בצדה: "למען יאריכון ימיך ולמען ייטב לך על האדמה". ואתם האבות, אל תכעיסו את בניכם, אלא גדלו אותם במוסר ה' ובתוכחתו. העבדים, הישמעו לאדוניכם שבעולם הזה, ביראה וברתת ובתום לב, כמו למשיח - לא בשרות למראית עין, כמבקשים למצוא חן בעיני בני אדם, אלא כעבדי המשיח העושים את רצון אלוהים בכל נפשם ומשרתים בחפץ לב כעבדים לאדון ולא לבני אדם, ויודעים שכל טוב אשר יעשה אדם, את זה יקבל מאת ה', אם עבד הוא ואם בן חורין. ואתם האדונים, באותו אופן התנהגו עימם. חידלו לאיים עליהם, שכן יודעים אתם כי גם להם וגם לכם האדון בשמים, ואין עמו משוא פנים.

קולוסים ג' 18, ד' 1

הנשים היכנענה לבעליכן, כמו שיאה לנוכח האדון; האדונים, התנהגו עם עבדיכם בצדק וביושר, שהרי יודעים אתם כי גם לכם אדון בשמים.

(2) משלי כ' 20

מקלל אביו ואמו ידעך נרו באישון חושך.

משלי כ"ג 22

שמע לאביך זה ילדך ואל תבוז כי זקנה אמך.

פטרס א' ב' 18

העבדים, היכנעו לפני אדוניכם בכל יראה, לא רק לפני הטובים והנוחים לבריות, אלא גם לפני העיקשים.

(3) מתי כ"ב 21

תנו לקיסר את אשר לקיסר ולא לאלוהים את אשר לאלוהים.

רומים י"ג 1-8

כל אדם יכנע לרשויות השלטון, שהרי אין שלטון אלא מטעם אלוהים, והשלטונות הנוכחיים נקבעו מטעם אלוהים. לפיכך כל המתקומם נגד השלטון מתנגד לצו אלוהים, והמתנגדים יביאו על עצמם משפט. הרי אין פחד השליטים על עושה הטוב, אלא על עושה הרע. האם אתה רוצה שלא לפחוד מן השלטונות? עשה את הטוב ותזכה לשבח מהם. השלטונות הם משרתי אלוהים לטובתך. אך אם תעשה את הרע, עליך לפחוד. שהרי לא לחינם הם מחזיקים בחרב, כי משרתי אלוהים הם לנקום ולשפוך זעם על עושי הרע. לכן עליך להיכנע לא רק בגלל הזעם, אלא גם בגלל המצפון. ולכן אתם גם משלמים מיסים, כי משרתי אלוהים הם השורדים על מילוי תפקידם זה. תנו לכל אדם מה שמגיע לו: מס למי שעל המס, מכס למי שעל המכס, יראה למי שראוי לירוא ממנו, כבוד למי שמגיע לו כבוד. אל תהיו חייבים דבר לאיש מלבד אהבת הזולת, כי האוהב את הזולת קיים את התורה.

אפסים ו' 1-9

הבנים, שמעו בקול הוריהם על פי האדון, כי כך ראוי. "כבד את אביך ואת אמך", היא המצווה הראשונה אשר הבטחה בצדה: "למען יאריכון ימיך ולמען ייטב לך על האדמה". ואתם האבות, אל תכעיסו את בניכם, אלא גדלו אותם במוסר ה' ובתוכחתו. העבדים, הישמעו לאדוניכם שבעולם הזה, ביראה וברתת ובתום לב, כמו למשיח - לא בשרות למראית עין, כמבקשים למצוא חן בעיני בני אדם, אלא כעבדי המשיח העושים את רצון אלוהים בכל נפשם ומשרתים בחפץ לב כעבדים לאדון ולא לבני אדם, ויודעים שכל טוב אשר יעשה

אדם, את זה יקבל מאת ה', אם עבד הוא ואם בן חורין. ואתם האדונים, באותו אופן התנהגו עימהם. חידלו לאיים עליהם, שכן יודעים אתם כי גם להם וגם לכם האדון בשמים, ואין עמו משוא פנים.

קולוסים ג' 18-21

הנשים, היכנענה לבעליכן, כמו שיאה לנוכח האדון. האנשים, אהבו את נשיכם ואל תהא בלבבכם מרירות נגדן. הבנים, שמעו בקול ההורים בכל דבר, כי זה לרצון בעיני ה'. האבות, אל תרגיזו את ילדיכם, פן תיפול רוחם.

105

שאלה: מה אלוהים דורש בדיבר השישי?

תשובה: אלוהים דורש שלא נבייש, נשנא, נעליב או נהרוג את חברינו במחשבות, במילים או ברמזים, ובוודאי שלא במעשים, בין אם ישירות או דרך מישהו אחר.⁽¹⁾ יתרה מזאת, עלינו להדוף כל רצון של נקמה.⁽²⁾ אסור לנו להזיק לעצמנו או לסכן את חיינו מתוך פזיזות.⁽³⁾ אלוהים נתן ביד השלטונות את החרב על מנת למנוע רצח בכל תוקף.⁽⁴⁾

(1) בראשית ט' 6

שופך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלוהים עשה את האדם.

ויקרא י"ט 17-18

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך ולא תישא עליו חטא. לא תיקום ולא תיטור את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ה'.

מתי ה' 21-22

שמעתם כי נאמר לראשונים 'לא תרצח', ו'כל רוצח יחוייב לדין'. ואני אומר לכם: כל הכועס על אחיו יחוייב לדין. האומר לאחיו 'ריק' יחוייב למשפט הסנהדרין, והאומר 'אויל' יחוייב לאש גיהנום.

מתי כ"ו 52

אמר אליו ישוע: "השב את חרבך אל מקומה, כי כל האוחזים בחרב, בחרב יאכדו..."

(2) משלי כ"ה 21-22

אם רעב שונאך האכלהו להם ואם צמא השקהו מים: כי גחלים אתה חותה על ראשו ויהוה ישלים לך.

מתי י"ח 35

ככה גם אבי שבשמים יעשה לכם אם לא תמחלו איש לאחיו בכל לבבכם.

רומים י"ב 19

יקירי, אל תתנקמו אלא הניחו לזעם, כי כתוב "לי נקם ושלם אמר ה'".

אפסוס ד' 26

רגזו ואל תחטאו, אל תשקע השמש על כעסכם.

(3) מתי ד' 7

אמר לו ישוע: "עוד כתוב, 'לא תנסה את ה' אלוהיך'."

מתי כ"ו 52

אמר אליו ישוע: "השב את חרבך אל מקומה, כי כל האוחזים בחרב, בחרב יאבדו..."

רומים י"ג 11-14

ידועים לכם הזמנים, הינו שכעת השעה להתעורר מן השנה, כי ישועתנו קרובה עכשיו יותר משהיתה ביום שהתחלנו להאמין. הלילה חולף והיום קרב. על כן נסירה מעלינו את מעשי החושך ונלבש את שריון האור. וכמו ביום נתנהג נא כיאות, לא בהוללות ובשכרות, לא בזימה ופריצות, לא בריב וקנאה, כי אם לבשו את האדון ישוע המשיח, ואל תדאגו לגוף במגמה להשביע את התאוות.

(4) בראשית ט' 6

שופך דם האדם, באדם דמו ישפך כי בצלם אלוהים עשה את האדם.

שמות כ"א 14

וכי יזיד איש על רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות.

רומים י"ג 4

השלטונות הם משרתי אלוהים לטובתך. אך אם תעשה את הרע, עליך לפחוד, שהרי לא לחינם הם מחזיקים בחרב, כי משרתי אלוהים הם לנקום ולשפוך זעם על עושי הרע.

106

שאלה: האם הדיבר הזה מתייחס רק לרצח?

תשובה: העובדה שאלוהים אוסר עלינו לרצוח מלמדת אותנו שהוא שונא את שורש הרצח, שהוא קנאה, שנאה, כעס, ונקמה,⁽⁴⁾ ומתייחס לכל אלה כאל רצח.⁽²⁾

(1) משלי י"ד 30

חיי בשרים לב מרפא ורקב עצמות קנאה.

רומים א' 29

אכן מלאים הם בכל עוולה, רשע, חמדנות, רוע, מלאי קנאה, רצח, מריבה, מרמה, מזימה.

רומים י"ב 19

יקירי, אל תתנקמו אלא הניחו לזעם, כי כתוב "לי נקם ושלם אמר ה'".

גלטים ה' 19-21

מעשי הבשר גלויים ואלה הם: ניאוף וזנות, טומאה, זימה, עבודת אלילים, כישוף, שנאה, מדון, צרות עין, כעס, מריבה, מחלוקות, כיתות, קנאה, שיכרות, הוללות וכדומה. אומר אני לכם מראש מה שכבר אמרת: עושי מעשים כאלה לא יירשו את מלכות האלוהים.

יעקב א' 20

כעס אדם לא יפעל צדקת אלוהים.

יוחנן א' ב' 9-11

האומר כי באור הוא ועם זאת שונא את אחיו, עודנו בחושך. האהוב את אחיו עומד באור ומכשול אין בו. אבל השונא את אחיו בחושך הוא. בחושך הוא מתהלך ואינו יודע לאן הוא הולך, כי החושך עיוור את עיניו.

(2) יוחנן א' ג' 15

כל השונא את אחיו רוצח הוא. ויודעים אתם שכל רוצח אין חיי עולם מתקיימים בו.

107

שאלה: האם די בכך שלא נרצח את חברינו באחת מהדרכים האלה?

תשובה: לא. בעוד אלוהים מרשיע קנאה, שנאה וכעס, הוא גם מלמד אותנו לאהוב את רעינו כמונו,⁽⁴⁾ לנהוג בסבלנות, שלום, עדינות, רחמים, וידידות כלפיהם,⁽²⁾ וככל האפשר, להגן עליהם מכל רע, ולהיטיב עם אויבינו.⁽³⁾

(1) מתי ז' 12

כל מה שתרצו שיעשו לכם בני האדם, כן גם אתם עשו להם, כי זאת התורה והנביאים.

מתי כ"ב 39

ואהבת לרעך כמוך.

רומים י"ב 10

אהבו איש את רעהו באהבת אחים כנה. הקדימו לנהוג כבוד איש ברעהו.

(2) מתי ה' 5

אשרי הענווים, כי הם יירשו את הארץ.

לוקס ו' 36

היו רחמנים כשם שאביכם רחמן הוא.

רומים י"ב 10, 18

אהבו איש את רעהו באהבת אחים כנה. הקדימו לנהוג כבוד איש ברעהו. (18) עד כמה שהדבר בידכם חיו בשלום עם כל אדם.

גלטים ו' 1-2

אחיי, אם יכשל איש מכם באיזו עברה, אתם האנשים הרחניים תקימו אותו ברוח של ענווה, והיזהרו שלא תבוא גם אתה לידי ניסיון. שאו איש את מעמסת רעהו וכך תקיימו את תורת המשיח.

אפסוס ד' 2

התנהגו בכל ענווה ונמיכות רוח, ובאורך אפיים. סכלו איש את רעהו באהבה.

קולוסים ג' 12

אתם כבחירי אלוהים קדושים ואהובים, לבשו חמלה ורחמים ונדיבות לב, נמיכות רוח וענווה ואורך אפיים.

פטרס א' ג' 8

היו כולכם לב אחד, שותפים לצער הזולת, אוהבי האחים, רחמנים וענווים.

(3) שמות כ"ג 4-5

כי תפגע שור אויביך או חמורו תועה השב תשיבנו לו כי תראה חמור שונאך רובץ תחת משאו וחדלת מעזוב לו עזוב תעזוב עמו.

מתי ה' 44-45

אהבו את אויביכם והתפללו בעד רודפיכם, למען תהיו בנים לאביכם שבשמים, כי הוא מזרח שמשו על רעים ועל טובים וממטיר גשם על צדיקים ועל רשעים.

רומים י"ב 20

אם רעב שונאך האכילוהו לחם, ואם צמא השקיהו מים, כי גחלים אתה חותה על ראשו.

108

שאלה: מה מלמד אותנו הדיבר השביעי?

תשובה: שאלוהים מגנה ומקלל כל מעשי זנות,⁽⁴⁾ ולכן עלינו לסלוד מהם בכל לבנו⁽²⁾ ולחיות חיי קדושה ומשמעת עצמית, גם במסגרת חיי הנישואין וגם מחוצה לה.⁽³⁾

(1) ויקרא י"ח 30

ושמרתם את משמרתִי לבלתי עשות מחוקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בהם אני אדוני אלוהיכם.

אפסים ה' 3-5

וכיאה לקדושים, אף לא תעלו על דל שפתיכם מעשי זנות וכל טומאה או תאותנות; גם לא נבול פה ושיחת סכלות או התלוצצות, דברים שאינם יאים, אלא קול תודה. זאת עליכם לדעת: כל זונה או טמא או בעל תאוות, שאינו אלא עובד אלילים, אין לו נחלה במלכות המשיח והאלוהים.

(2) יהודה 22-23

יש המהססים, התנהגו עמהם ברחמים. חיטפו אותם מן האש והושיעו אותם. על אחרים רחמו ביראה, ועם זאת שנאו את הלבוש המגואל בטומאת הבשר.

(3) הראשונה לקורינתים ז' 1-9

לענין מה שכתבתם אלי: 'טוב לו לאיש להימנע מאשה, אך משום הזנות - כל איש ישא לו אשה וכל אשה יהיה לה בעל. האיש יקיים את חובתו לאשתו, וכן גם האשה תקיים את חובתה לבעלה. האשה אין גופה ברשותה אלא ברשות בעלה. כן גם האיש, אין גופו ברשותו אלא ברשות אשתו. אל תמנעו את עצמכם זה מזה בלתי אם מתוך הסכמה לזמן מסוים כדי להתפנות לתפילה. אחרי כן שובו והתאחדו, פן ינסה אתכם השטן בגלל אי יכולתכם לרסן את היצר. זאת אני אומר בדרך של רשות ולא בדרך של פקודה. מי יתן וכל

האנשים יהיו כמוני, אלא שלכל אחד מתנתו שלו מאת האלוהים, זה בכה וזה בכה. ואל הפנויים והאלמנות אומר: כדאי להם להישאר כמוני. אבל אם אינם יכולים לכבוש את יצרם - שיתחננו. מוטב לשאת אשה מלבעור בתאוה.

הראשונה לתסלוניםקים ד' 3-8

וזהו רצון האלוהים: שתתקדשו, שתתרחקו מן הזנות, שכל אחד מכם ידע לקחת אשה בקדושה ובכבוד, לא בתאוות זימה כדרך הגויים אשר אינם יודעים את אלוהים. ואיש אל יחטא ואל יעשה עוול לאחיו בענין הזה, כי נוקם ה' על כל זאת, כפי שכבר אמרנו לכם והזהרנו אתכם. הן אלוהים לא קרא אותנו לטומאה, כי אם לקדושה. על כן הדוחה זאת, לא אדם הוא דוחה, אלא את אלוהים הנותן לכם את רוח קדשו.

עברים י"ג 4

חיי אישות יובדו אצל הכול ויצועכם אל יחולל. את הזונים והנואפים ישפוט אלוהים.

109

שאלה: האם בדובר זה אלוהים אוסר רק על ניאוף ומעשים מבישים דומים?

תשובה: הואיל וגופנו ונפשנו הם היכל רוח הקודש, אלוהים רוצה שנישמר קדושים וטהורים. לכן, הוא אוסר כל מעשה טמא שבא לידי ביטוי במילים, במחשבות, בתאוות⁽¹⁾ ובכל דבר שמסית אותנו לנהוג בחוסר קדושה.⁽²⁾

(1) מתי ה' 27-29

שמעתם כי נאמר 'לא תנאף'. ואני אומר לכם שכל המביט באשה מתוך תאוה אליה כבר נאף אותה בלבנו. אם עיניך הימנית תכשיל אותך, נקר אותה והשלך אותה ממך, כי מוטב לך שיאבד אחד מאיברייך משיושלך כל גופך לגיהנום.

הראשונה לקורינתים ו' 18-20

התרחקו מן הזנות. כל חטא שאדם עושה הוא מחוץ לגופו, אבל הזונה חוטא לגופו שלו. האם אינכם יודעים כי גופכם הוא היכל של רוח הקודש השוכן בתוכם, אשר קיבלתם אותו מאת אלוהים, וכי אינכם שייכים לעצמכם? הלא במחיר נקניתם, לכן כבדו את אלוהים בגופכם.

אפסים ה' 3-4

וכיאה לקדושים, אף לא תעלו על דל שפתיכם מעשי זנות וכל טומאה או תאוותנות; גם לא נבול פה ושיחת סכלות או התלוצצות, דברים שאינם יאים, אלא קול תודה.

(2) הראשונה לקורינתים ט"ו 33

אל תטעו: חברת אנשים רעים תשחית מידות טובות.

אפסים ה' 18

אל תשתכרו מיין, שכן זה מביא לידי פריצות, אלא הימלאו ברוח.

שאלה: מה אלוהים אוסר כדיבר השמיני?

תשובה: אלוהים אינו אוסר רק גניבה או שוד⁽¹⁾ אלא גם מזימה או תחבולה כמו אמצעי מדידה מזויפים, מסחר מטעה, כסף מזויף, והלוואות בריבית;⁽²⁾ אסור לנו לרמות את חברינו בכל דרך, כוח או שכנוע.⁽³⁾ בנוסף, אלוהים אוסר עלינו לרדוף בצע⁽⁴⁾ ולהשתמש לרעה ובפזרנות במתנות שנתן לנו.⁽⁵⁾

(1) שמות כ"ב 1

אם במחירת ימצא הגנב והוכה ומת אין לו דמים.

הראשונה לקוריתים ה' 9-10

כתבתי לכם באיגרת שלא להתערב עם זונים. אינני מתכוון לזונים בני העולם הזה, או לחמדנים, לחומסים ועובדי אלילים, שכן אז הייתם חייבים לצאת מן העולם.

הראשונה לקוריתים ו' 9-10

או שמא אינכם יודעים כי עושי עוול לא יירשו את מלכות האלוהים? אל תטעו. לא זונים ולא עובדי אלילים, לא מנאפים ולא עושי זימה ולא יודעי משכב זכר, לא גנבים ולא חמדנים, לא סובאים ולא מגדפים ולא חומסים יירשו את מלכות האלוהים.

(2) דברים כ"ה 13-16

לא יהיה לך בכיסך אבן ואבן גדולה וקטנה. לא יהיה לך בביתך איפה ואיפה גדולה וקטנה. אבן שלמה וצדק יהיה לך איפה שלמה וצדק יהיה לך למען יאריכו ימך על האדמה אשר ה' אלוהיך נתן לך. כי תועבת ה' אלוהיך כל עושה אלה, כל עושה עוול.

תהילים ט"ו 5

כספו לא נתן בנשך ושוחד על נקי לא לקח. עושה אלה לא ימוט לעולם.

משלי י"א 1

מואזני מרמה תועבת ה' ואבן שלמה רצונו.

משלי י"ב 22

תועבת ה' שפתי שקר ועושי אמונה רצונו.

יחזקאל מ"ה 9-12

כה אמר אדוני ה' רב לכם נשיאי ישראל חמס ושוד הסירו ומשפט וצדקה עשו. הרימו גרושותיכם מעל עמי נאום אדוני ה'. מואזני צדק ואיפת צדק ובת צדק יהי לכם: האיפה והבת תוכן אחד יהיה לשאת מעשר החומר הבת ועשירית החומר האיפה אל החומר יהיה מתכונתו. והשקל עשרים גרה עשרים שקלים חמשה ועשרים שקלים עשרה וחמישה שקל המנה יהיה לכם.

לוקס ו' 35

אהבו את אויביכם והיטיבו והלוו מבלי לצפות לגמול, ורב יהיה שכרכם ובני עליון תהיו, כי טוב הוא גם לכפויי טובה וגם לרעים.

(3) מיכה ו' 9-11

קול ה' לעיר יקרא ותושיה יראה שמך שמעו מטה ומי יעדה: עוד האש בית רשע אוצרות רשע ואיפת רזון זעומה. האזכה במאזני רשע ובכיס אבני מרמה.

לוקס ג' 14

גם אנשי צבא שאלו אותו: "ואנחנו, מה נעשה?" אמר להם: "אל תעשקו איש ואל תגזלו, והסתפקו במשכורתכם".

יעקב ה' 1-6

הוי העשירים, בכו והילילו על הצרות הבאות עליכם. עושרכם נרקב, ובגדיכם היו למאכל עש. זהבכם וכסףכם נחלדו, וחלודתם תהיה לעדות נגדכם ותאכל את בשרכם כמו אש. אוצר אצרתם לאחרית הימים! הנה זועק שר הפועלים קוצרי שדותיכם אשר הלינותם אותו, וצעקת הקוצרים באה באוזני ה' צבאות. חיייתם בארץ חיי תענוגות והוללות. סעדתם את לבכם כמו ביום זבח. הרשעתם והרגתם את הצדיק והוא אינו קם עליכם.

(4) לוקס י"ב 15

שימו לב והיזהרו מכל חמדנות, כי חיי האדם אינם תלויים בשפע נכסיו.

אפסוס ה' 5

זאת עליכם לדעת: כל זונה או טמא או בעל תאוות, שאינו אלא עובד אלילים, אין לו נחלה במלכות המשיח והאלוהים.

(5) משלי כ"א 20

אוצר נחמד ושמן בנהו חכם וכסיל אדם יבלענו.

משלי כ"ג 20-21

אל תהי בסובאי-יין בזוללי בשר למו. כי סובא וזולל יורש וקרעים תלביש נומה.

לוקס ט"ז 10-13

מי שנאמן במעט מזער נאמן גם בהרבה, ומי שאיננו ישר במעט מזער גם בהרבה איננו ישר. לכן אם בממון המרמה לא הייתם נאמנים, מי יפקיד בידכם את האמת? ואם במה ששייך לזולת לא הייתם נאמנים, מי יתן לכם את אשר שייך לכם? אין עבד יכול לעבוד שני אדונים, שכן או ישנא אחד ויאהב את השני או יהיה מסור לאחד ויזלזל בשני. אינכם יכולים לעבוד גם את האלוהים וגם את הממון.

111

שאלה: מה אלוהים דורש מאתנו כדיבר זה?

תשובה: אלוהים דורש שנקדם את טובת רעינו בכל הזדמנות, ונתייחס אליו באופן שבו אנחנו רוצים שיתייחסו אלינו. אלוהים דורש שנעבוד בנאמנות כדי שנוכל לעזור גם לנזקקים.⁽¹⁾

(1) ישעיה נ"ח 5-10

הכזה יהיה צום אבחרהו יום ענות אדם נפשו הלכוף כאגמון ראשו ושק ואפר יציע הלזה

תקרא צום ויום רצון לה'. הלוא זה צום אבחרהו פתח חרצובות רשע התר אגודות מוטה ושלח רצוצים חפשיים וכל מוטה תנתקו. הלוא פרס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית כי תראה עירום וכסיתו ומבשרך לא תתעלם. אז יבקע כשחר אורך וארוכתך מהרה תצמח והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך. אז תקרא וה' יענה תשוע ויאמר הנני אם תסיר מתוכך מוטה שלח אצבע ודבר און. ותפק לרעב נפשך ונפש נענה תשביע וזרח בחושך אורך ואפלתך כצהריים.

מתי ז' 12

כל מה שתרצו שיעשו לכם בני האדם, כן גם אתם עשו להם, כי זאת התורה והנביאים.

גלטים ו' 9-10

אל נא ירפו ידינו מעשות טוב. בבוא העת נקצור, אם לא נרפא. לכן בעוד יש לנו הזדמנות, נגמול טוב לכל אדם, וביחוד לבני אמונתנו.

אפסים ד' 28

הגונב אל יוסיף לגנוב, כי אם יעמול ובידיו יעשה את הטוב כדי שיוכל לתת למי ששרוי במחסור.

112

שאלה: מה אלוהים דורש מאתנו בדיבר התשיעי?

תשובה: אסור לנו לתת עדות שקר נגד איש, אסור לנו לעוות עובדות, לרכל, להשמיץ, להרשיע או לסייע בהרשעת אדם בפזיזות מבלי לשמוע אותו.⁽¹⁾ ההיפך, עלינו להימנע מכל שקר או מרמה ולראות בהם מעשי שטן שאלוהים שונא ויעניש עליהם בהתאם.⁽²⁾ עלינו לאהוב את האמת ולהשתמש בה בבתי המשפט ובכל מקום אחר,⁽³⁾ ולעשות כל מה שביכולתנו כדי להגן על כבוד רעי והמוניטין שלו.⁽⁴⁾

(1) תהילים ט"ו

מזמור לדוד. ה' מי יגור באוהליך, מי ישכון בהר קודשך. הולך תמים ופועל צדק ודובר אמת בלבבו. לא רגל על לשונו, לא עשה לרעהו רעה וחרפה לא נשא על קרבו. נבזה בעיניו נמאס ואת יריא ה' יכבד. נשבע להרע ולא ימר. כספו לא נתן בנשך ושוחד על נקי לא לקח. עושה אלה לא ימוט לעולם.

משלי י"ט 5, 9

עד שקרים לא ינקה ויפיח כזבים לא ימלט. (9) עד שקרים לא ינקה ויפיח כזבים יאבד.

משלי כ"א 28

עד כזבים יאבד ואיש שומע לנצח ידבר.

מתי ז' 1

אל תשפטו למען לא תשפטו.

לוקס ו' 37

אל תשפטו ולא תרשיעו. אל תרשיעו ולא תורשעו. סלחו ויסלחו לכם.

רומים א' 28-32

וכיוון שלא חשבו לנכון להכיר באלוהים, הסגירם אלוהים להלך רוח מגונה, לעשות את הדברים שאינם הגונים. אכן מלאים הם בכל עולה, רשע, חמדנות, רוע, מלאי קנאה, רצח, מריבה, מרמה, מזימה. הולכי רכיל הם, מוציאי דיבה, שונאי אלוהים, חצופים, גאים, רברבנים, חורשי רעה, ממרים פי הורים, חסרי הבנה, בלתי נאמנים, קשוחי לב, אכזרים. הם יודעים את חוקת אלוהים, אשר לפיה עושי מעשים כאלה ראויים למיתה, אך לא זאת בלבד שהם עושים אותם, הם גם תומכים בעושיהם.

(2) ויקרא י"ט 11-12

לא תגנובו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו. ולא תשבטו בשמי לשקר וחיללת את שם אלוהיך אני ה'.

משלי י"ב 22

תועבת ה' שפתי שקר ועושי אמונה רצונו.

משלי י"ג 5

דבר שקר ישנא צדיק ורשע יבאיש ויחפיר.

יוחנן ח' 44

אתם מאביכם השטן ואת מאווי אביכם חפצים אתם לעשות. הוא רוצח היה מראשית ובאמת לא עמד, כי אין אמת בו. מדי דברו שקר, מתוך ישותו שלו ידבר, כי שקרן הוא ואבי השקר.

התגלות כ"א 8

מוגי הלב והבלתי מאמינים, המתועבים והמרצחים, הזונים והמכשפים, עובדי האילים וכל המשקרים - חלקם באגם הבוער באש וגפרית אשר הוא המוות השני.

(3) הראשונה לקורינתים י"ג 6

האהבה לא תשמח בעוולה, כי באמת שמחתה.

אפסים ד' 25

הסירו את השקר ודברו אמת איש לרעהו, כי איברים אנחנו איש לרעהו.

(4) פטרוס א' ג' 8-9

היו כולכם לב אחד, שותפים לצער הזולת, אוהבי האחים, רחמנים וענוים. אל תשלמו רעה תחת רעה ולא חרוף תחת חרוף. אדרבא - תברכו, שהרי לכך נקראתם, למען תירשו את הברכה.

פטרוס א' ד' 8

בראש ובראשונה אהבו איש את רעהו אהבה עזה, כי על רוב פשעים תכסה אהבה.

113

שאלה: מה אלוהים דורש מאתנו בדיבר העשירי?

תשובה: שלא נעלה על דעתנו שום מחשבה, אפילו הקטנה ביותר, שנוגדת את מצוות אלוהים. להפך, עלינו לשנוא את החטא בכל לבנו ולאהוב צדקה.⁽⁴⁾

(1) תהילים י"ט 8-15

תורת אדוני תמימה משיבת נפש עדות אדוני נאמנה מחכימת פתי. פקודי אדוני ישרים משמחי לב מצוות אדוני ברה מאירת עינים: יראת אדוני טהורה עומדת לעד משפטי אדוני אמת צדקו יחדיו. הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונופת צופים: גם עבדך נזהר בהם בשמרם עקב רב. שגיאות מי יבין מנסתרות נקני: גם מזדים חשוך עבדך אל ימשלו בי אז איתם ונקיתי מפשע רב. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך אדוני צורי וגואלי.

תהילים קל"ט 23-24

חקרני אל ודע לבבי בחנני ודע שרעפי: וראה אם דרך עוצב בי ונחני בדרך עולם.

רומים ז' 7-8

אם כן, מה נאמר? האם התורה היא בחזקת חטא? חס וחלילה! אך לא הייתי יודע מהו חטא אלולי התורה; הרי לא הייתי מכיר את התאוה אלו לא אמרה התורה "לא-תחמוד". החטא נצל את האיסור שבדבר כדי לעורר בקרבי כל מיני תאוות, שכן בלי התורה החטא מת.

114

שאלה: האם מאמינים יכולים לקיים את המצוות האלה בשלמות?

תשובה: לא. בחיים עלי אדמות, גם האדם הקדוש ביותר, מקיים רק מעט ממצוות אלוהים.⁽⁴⁾ למרות זאת, כשכוונות לבו אמיתיות הוא מתחיל לחיות לא רק על פי חלק, אלא על פי המצוות כולן.⁽²⁾

(1) קהלת ז' 20

כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא.

רומים ז' 14-15

אנו יודעים שהתורה היא רוחנית, אך אני הינני בשר ודם ומכור לחטא. אכן אינני מבין את מעשי, כי לא את מה שאני חפץ אני עושה, אלא דווקא את מה ששנוא עליי אני עושה.

הראשונה לקורנתים י"ג 9

כי חלקית היא ידיעתנו ובאורח חלקי מתנבאים אנו.

יוחנן א' א' 8

אם נאמר שאין בנו חטא, מתעים אנו את עצמנו והאמת איננה בנו.

(2) תהילים א' 1-2

אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב, כי אם בתורת אדוני חפצו ובתורתו יהגה יומם וליילה.

רומים ז' 22-25

באדם הפנימי שבי אני שמח בתורת אלוהים, אך באיברי אני רואה חוק אחר, והוא נלחם נגד החוק שבשכלי ומשעבד אותי לחוק החטא השורר באיברי. אוי לי, אדם אומלל שכמותי, מי יצילני מגוף זה שהמוות בו? תודה לאלוהים על ישוע המשיח אדוננו! ובכן, בשכלי אני עבד לתורת אלוהים, אך בבשרי אני משועבד לחוק החטא.

פיליפים ג' 12-16

לא שכבר השגתי או שכבר הגעתי לשלמות, אבל רץ אני בתקוה להשיג, כי משום כך גם השיגני המשיח ישוע. אחיי, עדין אינני חושב את עצמי למי שהשיג. אבל דבר אחד: אני שוכח את אשר מאחרי ונחלץ קדימה אל מה שלפני. אני רץ אל המטרה כדי להשיג את הפרס שבקריאה של מעלה, קריאתו של אלוהים במשיח ישוע. לכן כל בוגר שבינינו יחשוב נא כך, ואם באיזה ענין חושבים אתם אחרת, גם את זאת יגלה לכם אלוהים. אבל מה שהגענו אליו, לפי זה עלינו להתהלך.

115

שאלה: אם אין איש עלי אדמות שיכול לקיים את עשרת הדיברות במלואם, אז מדוע אלוהים מקפיד עליהן כל כך?

תשובה: קודם כל, דרך דיברות אלה אנחנו מתוודעים טוב יותר לטבע החוטא שלנו, ומתוך כך מבקשים, ביתר שאת, סליחת חטאים וצדקה.⁽¹⁾ שנית, הדיברות מעוררים אותנו למעשים טובים ולתפילה. עלינו להתפלל לחסד ולבקש מאלוהים שיום יעזור לנו להידמות לצלמו כדי שנגיע אל מלוא דמותו של המשיח.⁽²⁾

(1) תהילים ל"ב 5

חטאתי אודיעך ועוונתי לא כסיתי אמרתי אודה עליי פשעי לאדוני ואתה נשאת עוון חטאתי סלה.

רומים ג' 19-26

אנו יודעים כי כל מה שהתורה אומרת, היא אומרת לאנשים הכפופים לתורה, כדי שלא יהיה פתחון פה לאיש וכל העולם ימצא אשם לפני אלוהים. זאת מפני שבמעשי התורה לא יצדק לפניו כל בשר, כי התורה רק מביאה לידי הכרת חטא. אך כעת נגלתה צדקת האלוהים בלי תורה, צדקה שהתורה והנביאים מעידים עליה. והיא צדקה של האלוהים, באמצעות אמונת ישוע המשיח, אל כל ועל כל המאמינים. שהרי אין הבדל, כי הכול חטאו

ומחוסרי כבוד אלוהים המה. אך הם מוצדקים בחסדו, בחינם, הודות לפדות שבמשיח ישוע, אשר האלוהים שם אותו לכפרה בדמו, כפרה על יסוד אמונה. כל זה כדי להראות את הצדקה של אלוהים בכך שבאורח רוחו פסח על חטאי העבר, ולהראות את צדקתו בזמן הזה: שהוא צדיק ומצדיק את בן אמונת ישוע.

רומים ז' 7

אם כן, מה נאמר? האם התורה היא בחזקת חטא? חס וחלילה! אך לא הייתי יודע מהו חטא אילולי התורה. הרי לא הייתי מכיר את התאוה אילו לא אמרה התורה "לא תחמוד".

רומים ז' 24-25

אוי לי, אדם אומלל שכמותי, מי יצילני מגוף זה שהמוות בו? תודה לאלוהים על ישוע המשיח אדונונו! ובכן, בשכלי אני עבד לתורת אלוהים, אך בבשרי אני משועבד לחוק החטא.

יוחנן א' 9

אם נתוודה על חטאינו, נאמן הוא וצדיק לסלוח לנו על חטאינו ולטהר אותנו מכל עוולה.

(2) הראשונה לקורינתים ט' 24

האם אינכם יודעים שהרצים באצטדיון אמנם רצים כולם, אבל אחד מקבל את הפרס? בדומה לכך, רוצו למען תשיגוהו.

פיליפיים ג' 12-14

לא שכבר השגתי או שכבר הגעתי לשלמות, אבל רץ אני בתקווה להשיג, כי משום כך גם השיגני המשיח ישוע. אחיי, עדין אינני חושב את עצמי למי שהשיג. אבל דבר אחד: אני שוכח את אשר מאחרי ונחלץ קדימה אל מה שלפני. אני רץ אל המטרה כדי להשיג את הפרס שבקריאה של מעלה, קריאתו של אלוהים במשיח ישוע.

יוחנן א' ג' 1-3

ראו איזו אהבה נתן לנו האב להיקרא ילדי אלוהים! ואכן כך אנחנו. משום כך העולם אינו מכיר אותנו, משום שלא הכיר אותו. אהובי, עכשיו ילדי אלוהים אנחנו, ועוד לא נגלה מה נהיה. יודעים אנו שבהיגלותו נהיה כמוהו, כי נראהו כמו שהוא. וכל מי שנשמך עליו בתקווה הזאת, מטרה את עצמו כפי שטהור האחד ההוא.

116

שאלה: מדוע מאמינים צריכים להתפלל?

תשובה: אלוהים דורש מאתנו להודות לו, ותפילה היא החלק החשוב ביותר שממלא דרישה זו.⁽¹⁾ יותר מכך, אלוהים ישפיע מחסדו ומרוח קודשו רק למי שמתמיד לבקש ממנו מכל הלב ברכות אלה ומודה לו עליהן.⁽²⁾

(1) תהילים נ' 14-15

זבח לאלוהים תודה ושלם לעליון נדריך, וקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני.

תהילים קט"ז 12-19

מה אשיב לאדוני כל תגמלוהי עליי, כוס ישועות אשא ובשם אדוני אקרא, נדריי לאדוני
אשלם נגדה נא לכל עמו, יקר בעיני אדוני המוותה לחסידיו, אנה אדוני כי אני עבדך אני
עבדך בן אמתך פתחת למוסרי. לך אזבח זבח תודה ובשם אדוני אקרא: נדרי לאדוני
אשלם נגדה נא לכל עמו. בחצרות בית אדוני בתוככי ירושלם הללו יה.

הראשונה לתסלוניקים ה' 16-18

שמחו תמיד. התמידו להתפלל. הודו על כל דבר, כי זהו רצון אלוהים לגביכם במשיח
ישוע.

(2) מתי ז' 7-8

בקשו וינתן לכם. חפשו ותמצאו. דפקו ויפתח לכם. כי כל המבקש מקבל, והמחפש מוצא,
והמתדפק יפתח לו.

לוקס י"א 9-13

ואני אומר לכם, בקשו וינתן לכם, חפשו ותמצאו, דפקו ויפתח לכם. כי כל המבקש מקבל,
והמחפש מוצא, והמתדפק יפתח לו. ומי מכם האב שבנו יבקש ממנו דג והוא יתן לו נחש
במקום דג? או אם יבקש ביצה יתן לו עקרב? הן אתם הרעים יודעים לתת מתנות טובות
לבניכם, כל שכן האב שבשמים יתן את רוח הקודש למבקשים ממנו!

117

שאלה: איך עלינו להתפלל כדי לרצות את אלוהים וכדי שישמע את תפילותנו?

תשובה: ראשית, עלינו לפנות מכל הלב אל האלוהים האחד שנגלה בדברו, ולהתפלל על אותם
דברים שהוא ציווה עלינו להתפלל.⁽¹⁾ שנית, עלינו לדעת מהו הצורך והמצוקה שלנו,
כדי שנבוא לפניו בענווה.⁽²⁾ שלישית, עלינו לדעת בוודאות שלמרות שאנחנו לא ראויים,
אלוהים ישמע את תפילותנו למען אדוננו ישוע, כפי שהבטיח לנו בדברו.⁽³⁾

(1) תהילים קמ"ח 18-20

קרוב אדוני לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת; רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע
ויושיעם; שומר אדוני את כל אוהביו ואת כל הרשעים ישמיד.

יוחנן ד' 22-24

אתם משתחווים למה שאינכם מכירים, אנחנו משתחווים למה שאנו מכירים, שהרי הישועה
מאת היהודים היא. אולם תבוא שעה, ועתה היא, שעובדי האל האמתיים ישתחוו לאב ברוח
ובאמת, כי עובדי אל כאלה מחפש לו האב. האלוהים הוא רוח והעובדים אותו צריכים
לעבדו ברוח ובאמת.

רומים ח' 26-27

וכן גם הרוח עוזרת לנו בחולשותינו, כי אין אנו יודעים להתפלל כראוי. ואולם הרוח עצמה
מפגיעה בעדנו באנחות עמוקות ממלים. והבוחן לבבות יודע את מחשבות הרוח, מפני

שהיא מפגיעה בעד הקדושים בהתאם לרצון אלוהים.

יעקב א' 5

איש מכל אם יחסר חכמה, יבקש מאלוהים הנותן לכל בנדיבות ובלא גערה, ותנתן לו.

יוחנן א' ה' 14-15

בטחוננו בו שאם נבקש דבר כרצונו ישמע אותנו. ואם יודעים אנו שהוא שומע אותנו בכל אשר נבקש, יודעים אנו כי המשאלות שביקשנו ממנו ניתנות לנו.

התגלות י"ט 10

נפלתי לרגליו להשתחוות לו, אך הוא אמר אלי: "ראה, אל נא. עבד-חבר אני לך ולאחיך אשר יש להם עדות ישוע. לאלוהים תשתחווה! הן עדות ישוע היא רוח הנבואה".

(2) דברי הימים ב ז' 14

ויכנעו עמי אשר נקרא שמי עליהם ויתפללו ויבקשו פני וישוּבו מדרכיהם הרעים ואני אשמע מן השמים ואסלח לחטאתם וארפא את ארצם.

דברי הימים ב כ' 12

אלוהינו הלא תשפט בם כי אין בנו כוח לפני ההמון הרב הזה הבא עלינו ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו.

תהילים ב' 11

עבדו את אדוני ביראה וגילו ברעדה.

תהילים ל"ד 18

צעקו ואדוני שמע ומכל צרותם הצילם.

תהילים ס"ב 8

על אלוהים ישעי וכבודי צור עוזי מחסי באלוהים.

ישעיה ס"ו 2

ואת כל אלה ידי עשתה ויהיו כל אלה נאום ה' ואל זה אביט אל עני ונכה רוח וחרד על דברי.

התגלות ד'

(3) דניאל ט' 17-19

ועתה שמע אלוהינו אל תפילת עבדך ואל תחנוניו והאר פניך על מקדשך השמם למען אדוני; הטה אלוהי אוזנך ושמע פקחה עיניך וראה שיממותינו והעיר אשר נקרא שמך עליה כי לא על צדקתינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים; אדוני שמעה אדוני סלחה אדוני הקשיבה ועשה אל תאחר למענך אלוהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך.

מתי ז' 8

כל המבקש מקבל, והמחפש מוצא, והמתדפק יפתח לו.

יוחנן י"ד 13-14

כל מה שתבקשו בשמי אעשה, למען יכובד האב בכן. אם תבקשו ממני דבר בשמי, אני אעשה.

יוחנן ט"ז 23

ביום ההוא לא תשאלוני דבר. אמן אמן אני אומר לכם, כל מה שתבקשו מאת האב בשמי יתן לכם.

רומים י' 13

כל אשר יקרא בשם ה' ימלט.

יעקב א' 6

איש מכם אם יחסר חכמה יבקש ותינתן לו) אך יבקש באמונה ובלי ספק, כי בעל ספק דומה לגלי הים הנידחפים וסוערים מפני הרוח.

118

שאלה: מה אלוהים ציווה עלינו לבקש בתפילה?

תשובה: את כל מה שגופנו ונפשנו זקוקים לו,⁽⁴⁾ כמו שאמר ישוע בתפילה שלימד אותנו.

(1) מתי ו' 33

אתם בקשו תחילה את מלכותו ואת צדקתו, וכל אלה יווספו לכם.

יעקב א' 17

כל מתנה טובה וכל מתנה שלמה יורדת ממעל מאת אבי האורות אשר כל שינוי וכל צל חילוף אין בו.

119

שאלה: מהי תפילת האדון?

תשובה: אבינו שבשמים, יתקדש שמך, תבוא מלכותך, יעשה רצונך, כבשמים כן בארץ. את לחם חוקינו תן לנו היום, וסלח לנו על חטאינו כפי שסולחים גם אנחנו לחוטאים לנו. ואל תביאנו לידי ניסיון, כי אם חלצנו מן הרע. כי לך הממלכה והגבורה והתפארת לעולמי עולמים. אמן.⁽⁴⁾

(1) מתי ו' 9-13

לכן כך התפללו אתם: 'אבינו שבשמים, יתקדש שמך, תבוא מלכותך, יעשה רצונך, כבשמים כן בארץ. את לחם חוקינו תן לנו היום, וסלח לנו על חטאינו כפי שסולחים גם אנחנו לחוטאים לנו. ואל תביאנו לידי ניסיון, כי אם חלצנו מן הרע.

לוקס י"א 2-4

אמר להם ישוע: כאשר אתם מתפללים אמרו: 'אבינו יתקדש שמך, תבוא מלכותך. את

לחם חוקינו תן לנו יום יום, וסלח לנו על חטאינו כי גם אנחנו סולחים לכל החוטאים לנו.
ואל תביאנו לידי ניסיון.

120

שאלה: מדוע ישוע ציווה עלינו לפנות אל אלוהים כאבא?

תשובה: כדי לעורר בנו כבר מתחילת התפילה כבוד ואמון של ילד. כבוד ואמון אלה צריכים להיות הבסיס לתפילה שלנו: אלוהים הוא אבינו דרך המשיח ולעומת אבינו הארצי, הוא לא ימנע מאתנו דבר אם רק נבקש באמונה.⁽⁴⁾

(1) מתי ז' 9-11

מי מכם האיש אשר בנו יבקש ממנו לחם והוא יתן לו אבן? או אם יבקש דג היתן לו נחש?
הן גם אתם הרעים יודעים לתת מתנות טובות לבניכם, כל שכן אביכם שבשמים יתן אך טוב למבקשים ממנו.

לוקס י"א 11-13

ומי מכם האב שבנו יבקש ממנו דג והוא יתן לו נחש במקום דג? או אם יבקש ביצה יתן לו עקרב? הן אתם הרעים יודעים לתת מתנות טובות לבניכם, כל שכן האב שבשמים יתן את רוח הקודש למבקשים ממנו.

121

שאלה: מדוע כתוב "אבינו שבשמים"?

תשובה: המילה "שמים" מלמדת אותנו לא לחשוב על כבוד אלוהים והודו באופן גשמי,⁽⁴⁾ ולצפות שאלוהים צבאות יתן לנו את כל הדרוש לנו לגוף ולנפש.⁽²⁾

(1) ירמיה כ"ג 23-24

האלוהי מקרוב אני נאום אדוני ולא אלוהי מרחוק: אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו
נאום אדוני הלוא את השמים ואת הארץ אני מלא נאום אדוני.

מעשי השליחים י"ז 24-25

האל אשר עשה את העולם וכל אשר בו. הוא אדון השמים והארץ ואין הוא שוכן בהיכלות
מעשה ידים. גם אין ידי אדם משרתות אותו כאילו הוא זקוק לאיזה דבר, שהרי לכול הוא
נותן חיים ונשמה וכל דבר.

(2) מתי ו' 25-34

לכן אומר אני לכם: אל תדאגו לנפשכם - מה תאכלו או מה תשתו, ולגופכם - מה תלבוש.

הלא הנפש חשובה מן המזון, והגוף חשוב מן הלבוש. הביטו אל עוף השמים: אינם זורעים ואינם קוצרים, אף אינם אוספים אל אסמים, ואביכם שבשמים מכלכל אותם. הלא אתם חשובים יותר מהם. ומי מכם בדאגתו יכול להוסיף טפח אחד על שנות חייו? ולמה אתם דואגים ללבוש? התבוננו אל שושני השדה וראו איך הם גדלים: אינם עמלים ואינם טוויים. אומר אני לכם שגם שלמה בכל הדרו לא היה לבוש כאחד מהם. ואם ככה מלביש אלוהים את חציר השדה אשר היום ישנו ומחר יושלך לתוך התנור, על אחת כמה וכמה אתכם, קטני אמונה! לכן אל תדאגו לאמר: מה נאכל? מה נשתה? ומה נלביש? הן את כל אלה מבקשים הגויים, והרי אביכם שבשמים יודע שצריכים אתם לכל אלה. אתם בקשו תחילה את מלכותו ואת צדקתו, וכל אלה יוספו לכם. לכן אל תדאגו ליום מחר, כי המחר ידאג לעצמו. די לו ליום צרתו.

רומים ח' 31-32

אם אלוהים אתנו, מי יעמוד נגדנו? הוא אשר לא חשך את בנו שלו, אלא מסר אותו בעד כולנו, האם לא יעניק לנו אתו את הכול?

122

שאלה: מהי הבקשה הראשונה?

תשובה: יתקדש שמך. כלומר: עזור לנו, קודם כול, להכיר אותך באמת,⁽¹⁾ לקדש, לפאר ולהלל אותך על כל מעשיך שמעידים על העוצמה, הכוח, החכמה, טוב הלב, הצדק, הרחמים והאמת שלך.⁽²⁾ עזור לנו לכוון את חיינו - מחשבותנו, דברנו ומעשינו - כך שאף פעם לא נחלל את שמך כי אם ניתן לך כבוד, תפארת והלל.⁽³⁾

(1) ירמיה ט' 22-23

כה אמר אדוני אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעושרו; כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל יודע אותי כי אני אדוני עושה חסד משפט וצדקה בארץ כי באלה חפצתי נאום אדוני.

ירמיה ל"א 33-34

כי זאת הברית אשר אכרת את בית ישראל אחרי הימים ההם, נאום אדוני, נתתי את תורתך בקרבם ועל לבם אכתבנה והייתי להם לאלוהים והמה יהיו לי לעם; ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את אדוני כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם, נאום אדוני כי אסלח לעוונם ולחטאתם לא אזכור עוד.

מתי ט"ז 17

אמר לו ישוע: "אשריך שמעון בר יונה, כי לא בשר ודם גילה לך, אלא אבי שבשמים".

יוחנן י"ז 3

ואלה הם חיי עולם: שיכירו אותך, אלוהי האמת לבדו, ואת אשר שלחת - את ישוע המשיח.

(2) שמות ל"ד 5-8

וירד אדוני בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם אדוני ויעבור אדוני על פניו ויקרא אדוני אדוני אל רחום וחנן ארך אפים ורב חסד ואמת: נצר חסד לאלפים נושא עוון ופשע וחסאה ונקה לא ינקה פוקד עוון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים וימרה משה ויקוד ארצה וישתחו.

תהילים קמ"ה

תהילה לדוד: ארומך אלוהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד. בכל יום אברכך ואהללה שמך לעולם ועד. גדול אדוני ומהולל מאוד ולגדולתו אין חקר. דור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך יגידו. הדר כבוד הודך ודברי נפלאותיך אשיחה. ועזוז נוראותיך יאמרו וגדולתיך אספרנה. זכר רב טובך יביעו וצדקתך ירננו. חנון ורחום אדוני ארך אפים וגדל חסד. טוב אדוני לכול ורחמי על כל מעשיו. יודוך אדוני כל מעשיך וחסידך יברככה. כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו. להודיע לבני האדם גבורותי וכבוד הדר מלכותו. מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור. סומך אדוני לכל הנופלים וזוקף לכל הכפופים. עיני כול אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו. פותח את ירך ומשביע לכל חי רצון. צדיק אדוני בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו. קרוב אדוני לכל קוראיו לכול אשר יקראהו באמת. רצון יראיו יעשה ואת שונתם ישמע ויושיעם. שומר אדוני את כל אוהביו ואת כל הרשעים ישמיד. תהילת אדוני ידבר פי ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד.

ירמיה ל"ב 16-20

ואתפלל אל אדוני אחרי תתי את ספר המקנה אל ברוך בן נריה לאמור אהה אדוני אדוני הנה אתה עשית את השמים ואת הארץ בכוחך הגדול ובזרועך הנטויה לא יפלא ממך כל דבר. עושה חסד לאלפים ומשלם עוון אבות אל חיק בניהם אחריהם האל הגדול הגבור אדוני צבאות שמו. גדול העצה ורב העליליה אשר עיניך פקוחות על כל דרכי בני אדם לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו אשר שמת אותות ומופתים בארץ מצרים עד היום הזה ובישראל ובאדם ותעשה לך שם כיום הזה.

לוקס א' 46-55

אז אמרה מרים: "תרומם נפשי את אדוני ותגל רוחי באלוהי ישעי, כי ראה בעני אמתו. הנה אשריה' יאמרו מעתה ולדור דורים. כי גדולות עשה בי שדי, קדוש שמו וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו. עשה חיל בזרועו, פיזר את אשר מחשבות גאוה בליבם. שליטים הוריד מעל כסאותם ושפלים שם למרום. נפשות רעבים מלא טוב, ועשירים שילח ריקם. תמך בישראל עבדו, זכר ה' רחמי - כאשר דיבר אל אבותנו את אברהם ואת זרעו עד עולם".

לוקס א' 68-75

"ברוך אדוני אלוהי ישראל אשר פקד את עמו ופדות שלח לו והצמיח לנו קרן ישועה בבית דוד עבדו. כדבר אדוני מעולם ביד נביאיו הקדושים להושיענו מיד אויב ומיד כל שונא, לעשות חסד עם אבותינו ולזכור לעולם בריתו אשר נשבע לאברהם אבינו להצילנו מיד אויב, לתתנו לעבדו באין מורא בקדושה וצדק לפניו כל ימינו".

רומים י"א 33-36

מה עומק עושר האלוהים, מה עומק חכמתו ודעתו! אין חקר למשפטיו ואין משיג את דרכיו, כי "מי תכן את רוח אדוני ואיש עצתו יודיענו?" ומי הקדים לתת לו דבר וישולם לו? הרי הכול

ממנו, הכול דרכו, והכל אליו. לוי הכבוד לעולמים! אמן.

(3) תהילים קט"ו 1

לא לנו אדוני לא לנו כי לשמך תן כבוד על חסדך על אמתך.

מתי ה' 16

כך יאר נא אורכם לפני בני אדם, למען יראו את מעשיכם הטובים ויכבדו את אביכם שבשמים.

123

שאלה: מהי הבקשה השנייה?

תשובה: תבוא מלכותך. כלומר: משול בנו דרך דברך ורוחך כך שנכנע לך בכל דרך.⁽⁴⁾ שמור על קהילתך והרחב אותה.⁽²⁾ סכל את פעולות השטן, וכל כוח ומזימה שקמים נגדך ונגד דברך.⁽³⁾ המשך לפעול כך עד שתתגשם מלוא מלכותך, ואתה תהיה הכול בכל.⁽⁴⁾

(1) תהילים קי"ט 5

אחלי יכונו דרכי לשמור חוקיך.

תהילים קי"ט 105

נר לרגלי דברך ואור לנתיבתי.

תהילים קמ"ג 10

למדני לעשות רצונך כי אתה אלוהי רוחך טובה תנחני בארץ מישור.

מתי ו' 33

אתם בקשו תחילה את מלכותו ואת צדקתו, וכל אלה יווספו לכם.

(2) תהילים נ"א 20

היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים.

תהילים קכ"ב 6-9

שאלו שלום ירושלם ישליו אוהביך, יהי שלום בחילך שלווה בארמנותיך, למען אחיי ורעיי אדברה נא שלום בך, למען בית אדוני אלוהינו אבקשה טוב לך.

מתי ט"ז 18

וגם אני אומר לך כי אתה כיפא ועל הצור הזה אבנה את קהילתי ושערי שאול לא יגברו עליה.

מעשי השליחים ב' 42-47

הם היו שוקדים על תורת השליחים, על ההתחברות, על בציעת הלחם ועל התפילות. כל נפש נתמלאה יראה ומופתים ואותות רבים עשו השליחים. כל המאמינים היו יחדיו ובכל אשר היה להם היו שותפים. הם מכרו את אחוזותיהם ואת רכושם וחילקו אותם לכול, לכל איש כפי צרכו. יום יום התמידו להיות לב אחד בבית המקדש והיו בוצעים את הלחם

בבתיהם, אוכלים את מזונם בשמחה ובתום לב ומשבחים את אלוהים. הם מצאו חן בעיני כל העם, והאדון הוסיף עליהם יום יום את הנושעים.

(3) **רומים ט"ז 20**

ואלוהי השלום יכריע במהרה את השטן תחת רגליכם. חסד אדוננו ישוע המשיח עמכם.

הראשונה ליוחנן א' ג' 8

העושה חטא מן השטן הוא, כי השטן חוטא מראשית. לזאת נגלה בן-האלוהים, להפר את פעולות השטן.

(4) **רומים ח' 22-23**

אנו יודעים שכל הבריאה נאנחת וסובלת כבצירי לידה עד היום הזה. ולא זאת בלבד, אלא גם אנחנו, שיש לנו בכורי הרוח, נאנחים בנפשנו ומצפים למימוש אימוצנו לבנים - לפדות גופנו.

הראשונה לקורינתים ט"ז 28

כאשר הכול יושת תחתיו, אז גם הבן עצמו יהיה כפוף למי ששט תחתיו את הכול, למען יהיה האלוהים הכול בכול.

התגלות כ"ב 17, 20

הרוח והכלה אומרים "בוא!", והשומע יאמר נא "בוא!". הצמא יבוא נא והחפץ יקח נא מים חיים חינם. המעיד את הדברים האלה אומר: "אכן, אני בא מהר." אמן. בוא נא האדון ישוע.

124

שאלה: מהי הבקשה השלישית?

תשובה: ייעשה רצונך כבשמים כן בארץ. כלומר: עזור לי ולכל בני האדם להתכחש לרצון שלנו, ומבלי להתמרמר, לציית לרצונך, כי רצונך הוא טוב.⁽¹⁾ למד את כולנו למלא ברצון ובנאמנות אחר החובות שמוטלים עלינו⁽²⁾ כמו המלאכים שבשמים.⁽³⁾

(1) **מתי ז' 21**

לא כל האומר לי, אדוני, אדוני, ייכנס למלכות השמים, אלא העושה את רצון אבי שבשמים.

מתי ט"ז 24-26

אז אמר ישוע לתלמידיו: 'מי שרוצה לבוא אחריי, שיתכחש לעצמו ויקח את צלבו וילך אחרי. כי החפץ להציל את נפשו יאבד אותה, אבל המאבד את נפשו למעני ימצאנה. מה תועלת תצמח לאדם אם יהיוח את כל העולם ויפסיד את נפשו, או מה יתן אדם כתמורה בעד נפשו?

לוקס כ"ב 42

אבי, אם תרצה, העבר נא מעלי את הכוס הזאת. אך אל יהא כרצוני כי אם כרצונך.

רומים י"ב 1-2

ובכן, אחיי, בגלל רחמי אלוהים אני מבקש מכם שתמסרו את גופכם קרבן חי. קדוש ורצוי לאלוהים, כך תעבדוהו עבודה שבלב. ואל תדמו לעולם הזה, כי אם השתנו על ידי התחדשות הדעת כדי שתבחינו מהו רצון אלוהים, מהו הטוב והרצוי והמושלם בעיניו.

טיטוס ב' 11-12

הן חסד האלוהים הופיע לישועת כל בני אדם, להדריכנו להיבדל מרשע ותאוות העולם כדי שנחיה בעולם הזה בצניעות ובצדק ובחסידות.

(2) הראשונה לקורנתים ז' 17-24

כל איש יחיה את חייו לפי מה שחלק לו האדון, לפי מצבו כאשר קרא לו האלוהים. כך אני מצווה בכל הקהילות. אם נקרא האיש בעת היותו נימול, אל ימשוך לו ערלה. אם נקרא כשהוא ערל, אל ימול. לא המילה חשובה, אף לא הערלה, אלא שמירת מצוות האלוהים. ישאר כל איש במעמד שבו נקרא. אם נקראת בהיותך עבד, אל תדאג. אבל אם ביכולתך לצאת לחופשי, אדרבא, נצל זאת. הרי עבד שנקרא מטעם האדון, בן חורין הוא לאדון, כן מי שנקרא בהיותו בן חורין, עבד הוא למשיח. במחיר נקניתם. אל תשתעבדו לבני אדם. אחיי, איש איש במעמד שנקרא בו, בו יעמוד לפני אלוהים.

אפסים ו' 5-9

העבדים, הישמעו לאדוניכם שבעולם הזה, ביראה וברתת ובתום לב, כמו למשיח - לא בשרות למראית עין, כמבקשים למצוא חן בעיני בני אדם, אלא כעבדי המשיח העושים את רצון אלוהים בכל נפשם ומשרתים בחפץ לב כעבדים לאדון ולא לבני אדם, ויודעים שכל טוב אשר יעשה אדם, את זה יקבל מאת ה', אם עבד הוא ואם בן חורין. ואתם האדונים, באותו אופן התנהגו עמהם. חידלו לאיים עליהם, שכן יודעים אתם כי גם להם וגם לכם האדון בשמים, ואין עמו משוא פנים.

(3) תהילים ק"ג 20-21

ברכו אדוני מלאכיו גיבורי כוח עושי דברו לשמוע בקול דברו, ברכו אדוני כל צבאיו משרתיו עושי רצונו.

125

שאלה: מהי הבקשה הרביעית?

תשובה: את לחם חוקינו תן לנו היום. כלומר: ספק את כל צורכינו הגופניים⁽⁴⁾ כך שנכיר בכך שאתה הוא מקור כל הטוב.⁽²⁾ למד אותנו שהדאגה שלנו, העמל שלנו והמתנות שנתת לנו לא יועילו לנו ללא ברכתך.⁽³⁾ עזור לנו לבטוח בך ולא בנדיבים.⁽⁴⁾

(1) תהילים ק"ד 27-30

כולם אליך ישברון לתת אצלם בעתו. תתן להם ילקטון תפתח ירך ישבעון טוב. תסתיר פניך יבהלון תוסף רוחם יגועון ואל עפרם ישובו. תשלח רוחך יבראון ותחדש פני אדמה.

תהילים קמ"ה 15-16

עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו, פותח את ירך ומשביע לכל חי רצון.

מתי 25-34

לכן אומר אני לכם: אל תדאגו לנפשכם - מה תאכלו או מה תשתו, ולגופכם - מה תלבשו. הלא הנפש חשובה מן המזון, והגוף חשוב מן הלבוש. הביטו אל עוף השמים: אינם זורעים ואינם קוצרים, אף אינם אוספים אל אסמים, ואביכם שבשמים מכלכל אותם. הלא אתם חשובים יותר מהם. ומי מכם בדאגתו יכול להוסיף טפח אחד על שנות חייו? ולמה אתם דואגים ללבוש? התבוננו אל שושני השדה וראו איך הם גדלים, אינם עמלים ואינם טווים. אומר אני לכם שגם שלמה בכל הדרו לא היה לבוש כאחד מהם. ואם ככה מלביש אלוהים את חציר השדה אשר היום ישנו ומחר יושלך לתוך התנור, על אחת כמה וכמה אתכם, קטני אמונה! לכן אל תדאגו לאמר מה נאכל? מה נשתה? ומה נלבש? הן את כל אלה מבקשים הגויים, והרי אביכם שבשמים יודע שצריכים אתם לכל אלה. אתם בקשו תחילה את מלכותו ואת צדקתו, וכל אלה יוספו לכם. לכן אל תדאגו ליום מחר, כי המחר ידאג לעצמו. די לו ליום צרתו.

(2) מעשי השליחים י"ד 17

ובכל זאת לא חדל להעיד על עצמו במעשיו הטובים, בתתו לנו גשם מן השמים, ועונות פוריות, ובמלאו את לבותינו מזון ושמחה.

מעשי השליחים י"ז 25

גם אין ידי אדם משרתות אותו כאלו הוא זקוק לאיזה דבר, שהרי לכול הוא נותן חיים ונשמה וכל דבר.

יעקב א' 17

כל מתנה טובה וכל מתנה שלמה יורדת ממעל מאת אבי האורות אשר כל שינוי וכל צל חילוף אין בו.

(3) דברים ח' 3

ויענך וירעבך ויאכלך את המן אשר לא ידעת ולא ידעון אבותיך למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי אדוני יחיה האדם.

תהילים ל"ז 16

טוב מעט לצדיק מהמון רשעים רבים.

תהילים קכ"ז 1-2

שיר המעלות לשלמה: אם אדוני לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו; אם אדוני לא ישמר עיר שוא שקד שומר. שוא לכם משכימי קום מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים; כן יתן לידידו שגא.

הראשונה לקוריתים ט"ו 58

על כן, אחיי האהובים, עמדו היטב והיו יציבים; היו תמיד עתירי פועל בעבודתו של האדון, בידיעה שעמלכם איננו לריק באדון.

(4) תהילים נ"ה 23

השלך על אדוני יהבך והוא יכלכלך לא יתן לעולם מוט לצדיק.

תהילים ס"ב

למנצח על ידותון מזמור לדוד. אך אל אלוהים דומיה נפשי ממנו ישועתי. אך הוא צורי וישועתי משגבי לא אמוט רבה. עד אנה תהותתו על איש תרצחו כולכם כקיר נטוי גדר הדחיה. אך משאתו יעצו להדיח ירצו כזב בפיו יברכו ובקרבתם יקללו סלה. אך לאלוהים דומי נפשי כי ממנו תקוותי. אך הוא צורי וישועתי משגבי לא אמוט. על אלוהים ישעי וכבודי צור עוזי מחסי באלוהים. בטחו בו בכל עת עם שפכו לפניו לבבכם אלוהים מחסה לנו סלה. אך הבל בני אדם כזב בני איש במואזנים לעלות המה מהבל יחד. אל תבטחו בעושק ובגזל אל תהבלו חיל כי ינוב אל תשיתו לב. אחת דבר אלוהים שתיים זו שמעתי כי עוז לאלוהים. ולך אדוני חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו.

תהילים קמ"ו

הללו יה הללו נפשי את אדוני. אהללה אדוני בחיי אדוני לאלוהי בעודי. אל תבטחו בנדיבים בן אדם שאין לו תשועה. תצא רוחו ישוב לאדמתו ביום ההוא אבדו עשתונותי. אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על אדוני אלוהי. עושה שמים וארץ את הים ואת כל אשר בם השומר אמת לעולם. עושה משפט לעשוקים, נותן לחם לרעבים; אדוני מתיר אסורים. אדוני פוקח עיוורים אדוני זוקף כפופים אדוני אוהב צדיקים. אדוני שומר את גרים, יתום ואלמנה יעודד ודרך רשעים יעוות. ימלך אדוני לעולם אלוהיך ציון לדור ודור הללויה.

ירמיה י"ז 5-8

כה אמר אדוני, ארור הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרעו ומן אדוני יסור לבו. והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבוא טוב ושכן חררים במדבר ארץ מלחה ולא תשב. ברך הגבר אשר יבטח באדוני והיה אדוני מבטחו. והיה כעץ שתול על מים ועל יובל ישלח שורשיו ולא ירא כי יבוא חום והיה עלהו רענן ובשנת בצורת לא ידאג ולא ימיש מעשות פרי.

עברים י"ג 5-6

רחקו מאהבת כסף ושמחו בחלקכם, כי הוא אמר, "לא ארפך ולא אעזבך." על כן נבטח ונאמר, אדוני לי בעזרי, לא אירא מה-יעשה לי אדם.

126

שאלה: מהי הבקשה החמישית?

תשובה: וסלח לנו על חטאינו כפי שסולחים גם אנחנו לחוטאים לנו. כלומר: למען המשיח ודמו, אל תקוף לחובתנו, חוטאים אומללים שכמונו, את חטאינו ואת המעשים הרעים שעדיין דובקים בנו.⁽¹⁾ בגלל חסדך, ומכל לבנו, אנחנו נחוישים בדעתנו לסלוח לרעינו.⁽²⁾

(1) תהילים נ"א 7-1

למנצח מזמור לדוד. בבוא אליו נתן הנביא כאשר בא אל בת שבע: חנני אלוהים כחסדך כרוב רחמך מחה פשעי. הרבה כבסני מעווני ומחטאתי טהרני, כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד, לך לבדך חטאתי והרע בעיניך עשיתי למען תצדק בדברך תזכה בשופטך, הן

בעוון חוללתי ובחטאי יחמתני אמי, הן אמת חפצת בטוחות ובסתום חכמה תודיעני. תחטאני באזוב ואטהר וכבסני ומשלג אלבין.

תהילים קמ"ג 2

ואל תבוא במשפט את עבדך, כי לא יצדק לפניך כל חי.

רומים ח' 1

לכן אין עכשיו שום הרשעה על אלה שנמצאים במשיח ישוע.

יוחנן א' ב' 1-2

ילדיי כותב אני לכם את הדברים האלה למען לא תחטאו; ואם יחטא איש יש לנו מליץ לפני האב - ישוע המשיח, הצדיק. והוא כפרה על חטאינו, ולא על חטאינו בלבד, אלא גם על חטאי כל העולם.

(2) מתי ו' 14-15

כי אם תסלחו לבני אדם על חטאותיהם, גם אביכם שבשמים יסלח לכם. ואם לא תסלחו לבני אדם, גם אביכם לא יסלח לכם על חטאותיכם.

מתי י"ח 21-35

כיפא ניגש ושא אותו: "אדוני, כמה פעמים יחטא לי אחי ואסלחו לו? האם עד שבע פעמים? השיב לו ישוע: "אינני אומר לך עד שבע פעמים אלא עד שבעים ושבע. על כן דומה מלכות השמים למלך בשר ודם שרצה לערוך חשבון עם עבדיו. כאשר החל לחשב הובא לפניו איש שהיה חייב לו עשרת אלפים ככרי כסף. כיוון שלא היה לו לשלם ציווה אדוניו למכור אותו ואת אשתו ואת בניו ואת כל אשר לו כדי שישולם החוב. כרע העבד והשתחוה לו באמרו, 'אנא, היה סבלן כלפי ואשלם לך את הכול'. נכמרו רחמי האדון על העבד ההוא, פטר אותו וויתר לו על החוב. כשיצא העבד ההוא מצא את אחד מחבריו העבדים שהיה חייב לו מאה דינרים. תפס אותו בגרונו ואמר, 'שלם מה שאתה חייב! נפל חברו לרגליו ובקש מאתו, 'אנא, היה סבלן כלפי ואשלם לך'. אלא שהוא לא הסכים ועוד הלך והשליך אותו לכלא עד אשר ישלם את החוב. כשראו חבריו העבדים את הנעשה התעצבו מאוד ובאו וספרו לאדונם את כל אשר היה. אז קרא לו אדוניו ואמר לו, 'עבד רשע, את כל החוב ההוא מחלתי לך משום שביקשת ממני. האם לא היית צריך גם אתה לרחם על חברך העבד כשם שאני ריחמתי עליך?' ובכעסו מסר אותו אדוניו לנוגשים עד אשר ישלם את החוב כולו. ככה גם אבי שבשמים ייעשה לכם אם לא תמחלו איש לאחיו בכל לבבכם."

127

שאלה: מהי הבקשה השישית?

תשובה: ואל תביאנו לידי ניסיון, כי אם חלצנו מן הרע. כלומר: אנחנו כל כך חלשים שלא נוכל לעמוד זקופים אפילו לדקה.⁽⁴⁾ בנוסף לך, אויבינו המושבעים - השטן,⁽²⁾ העולם,⁽³⁾ והבשר שלנו⁽⁴⁾ לא מפסיקים לתקוף אותנו. לכן, אתה הוא זה שתומך בנו ומחזק אותנו בכוח רוח

הקודש, כך שלא נפסיד במלחמה הרוחנית,⁽⁵⁾ אלא נעמוד בתוקף נגד אויבנו, עד שנזכה לניצחון מוחלט.⁽⁶⁾

(1) תהילים ק"ג 14-16

כי הוא ידע יצרנו זכור כי עפר אנחנו, אנוש כחציר ימיו כציץ השדה כן יציץ. כי רוח עברה בו ואיננו ולא יכירנו עוד מקומו.

יוחנן ט"ו 1-5

"אני הגפן האמיתית ואבי הכורם. כל שריג בי שאינו עושה פרי, הוא מסיר אותו; וכל אשר עושה פרי, הוא מטהר אותו כדי שירבה פריו. אתם כבר מטוהרים על ידי הדבר שדברתי אליכם. עמדו בי ואני בכם. כמו שהשריג אינו יכול לעשות פרי מאליו אם לא יעמוד בגפן, כך גם אתם אם לא תעמדו בי. אני הגפן; אתם השריגים. העומד בי ואני בו עושה פרי לרוב, שכן בלעדיו אינכם יכולים לעשות דבר.

(2) השנייה לקורינתים י"א 14

ואין לתמוה על כך, שהרי השטן עצמו מתחפש למלאך אור.

אפסים ו' 10-13

סוף דבר, חזקו באדוני ובכוח גבורתו. לבשו את מלוא נשק האלוהים למען תוכלו לעמוד נגד נכלי השטן. כי לא עם בשר-ודם מלחמה לנו, אלא עם רשויות ושררות, עם מושלי חשכת העולם הזה, עם כוחות רוחניים רעים בשמים. כל כן קחו את מלוא נשק האלוהים, למען תוכלו להתנגד ביום הרע, ולעמוד לאחר עשותכם את הכול.

פטרס א' ה' 8

היו ערים ועמדו על המשמר. אויבכם השטן משוטט כאריה שואג ומחפש לו לטרף מישהו.

(3) יוחנן ט"ו 18-21

אם העולם שונא אתכם, דעו כי אותי שנא ראשונה. אלו הייתם מן העולם, העולם היה אוהב את שלו. אינכם מן העולם, כי אני בחרתי אתכם מן העולם. משום כך העולם שונא אתכם. זכרו את הדבר אשר אמרתי לכם: 'עבד אינו גדול מאדוניו. אם אותי רדפו, גם אתכם ירדפו; אם את דברי שמרו, גם את דברכם ישמרו. ואת כל הדברים האלה יעשו לכם בעבור שמי, כי אין הם יודעים את שולחי.

(4) רומים ז' 23

אך באיברי אני רואה חוק אחר, והוא נלחם נגד החוק שבשכלי ומשעבד אותי לחוק החטא השורר באיברי.

גלטים ה' 17

כי הבשר מתאוה למה שבניגוד לרוח, והרוח מתנגדת לבשר; שניהם מתנגדים זה לזה ולכן אינכם יכולים לעשות את מה שברצונכם.

(5) מתי י' 19-20

אבל כאשר ימסרו אתכם אל תדאגו איך ומה תדברו, כי באותה שעה ינתן לכם מה לומר, שכן לא אתם תדברו, אלא רוח אביכם היא אשר תדבר בכם.

מתי כ"ו 41

היו ערים והתפללו כדי שלא תבואו לידי ניסיון. אמנם הרוח חפצה, אבל הבשר חלש.

מרקוס י"ג 33

היזהרו, היו ערים, כי אינכם יודעים מתי העת.

רומים ה' 3-5

אך לא זאת בלבד. אנחנו מתהללים גם בצרות, שכן יודעים אנו כי הצרה מביאה לידי סבלנות, והסבלנות לידי עמידה בניסיון, ועמידה בניסיון לידי תקווה. והתקווה אינה מכזיבה, כי אהבת אלוהים הוצקה לתוך לבנו על ידי רוח הקודש שניתנה לנו.

(6) הראשונה לקורינתים י' 13

שום ניסיון לא בא עליכם מלבד ניסיון אנושי רגיל. נאמן הוא האלוהים ולא יניח לכם להתנסות למעלה מיכולתכם, אלא עם הניסיון יכין גם את דרך המוצא כדי שתוכלו לעמוד בו.

הראשונה לתסלוניקים ג' 13

וכך יכונן את לבבכם להיות תמים בקדושה לפני האלוהים אבינו בבוא אדוננו ישוע עם כל קדושו.

הראשונה לתסלוניקים ה' 23

יקדש אתכם אלוהי השלום קדושה שלמה ותישמר שלמות רוחכם ונפשכם וגופכם, להיות בלי דופי בבוא אדוננו ישוע המשיח.

128

שאלה: איך אתה מסיים את תפילתך?

תשובה: כי לך הממלכה, והגבורה, והתפארת לעולמי עולמים. כלומר: את כל אלה אנחנו מבקשים ממך משום, שכמלך בחיינו, יש לך סמכות על הכול, ואתה רוצה וגם מסוגל לתת לנו את כל הטוב, ⁽⁴⁾ ומשום שרק אתה ושמך הקדוש ראויים לקבל את כל התפארת לעולמים. ⁽²⁾

(1) רומים י' 11-13

והכתוב אומר: "כל המאמין בו לא יבוש". אין הבדל בזה בין יהודי ללא-יהודי, כי אדון אחד לכולם ורב חסד הוא לכל הקוראים אליו, שכן "כל אשר-יקרא בשם אדוני ימלט".

פטרס ב' ב' 9

אכן יודע אדוני להציל את חסידיו מניסיון ועם זאת לחשוך את הרשעים ליום הדין כדי להענישם.

(2) תהילים קט"ו 1

לא לנו אדוני לא לנו כי לשמך תן כבוד על חסדך על אמיך.

ירמיה ל"ג 8-9

וטהרתים מכל עוונם אשר חטאו לי וסלחתי לכול עוונותיהם אשר חטאו לי ואשר פשעו בי. והייתה לי לשם ששון לתהילה ולתפארת לכל גויי הארץ אשר ישמעו את כל הטובה אשר אנוכי עושה אותם ופחדו ורגזו על כל הטובה ועל כל השלום אשר אנוכי עושה לה.

יוחנן י"ד 13

וכל מה שתבקשו בשמי אעשה, למען יכובד האב בכך.

129

שאלה: מה משמעות המילה אמן?

תשובה: משמעות המילה אמן מעידה שמה שנאמר הוא אמת ובטוח. אני בטוח שאלוהים שמע את תפילתי יותר ממה שאני בטוח שאני רוצה זאת ממנו.⁽⁴⁾

(1) ישעיה ס"ה 24

והיה טרם יקראו ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע.

השנייה לקורינתים א' 20

כי כל הבטחות אלוהים "כן" הן בו. לכן ה"אמן" שאנו נותנים בו כבוד לאלוהים גם הוא באמצעותו.

השנייה לטימותיאוס ב' 13

אם איננו נאמנים, הוא נשאר נאמן, כי לא יוכל להתכחש לעצמו.